

โรงแรมจังหวัดตราด
(TRAT CENTRE HOTEL)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกครั้งโปรดอย่าลืมกดปุ่มค้นหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 809 090576
วัน เดือน ปี..... 27 ส.ค. 2535

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ชื่อนักศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา

โรงแรมจังหวัดตราด
นายกฤตินัย อินทุमार
อาจารย์สมิทธิ หวังเจริญ
คุณสุทธิพงษ์ จิตโนทัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้ว จึง
อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา
2534

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1. ขอบเขตการศึกษาข้อมูลทั่วไป

1.1 ระดับประเทศ ศึกษาถึงนโยบาย สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ อันมีผลต่อการจัดตั้งโครงการ เพื่อหาแนวทางในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ

1.2 ระดับภาค ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านนโยบาย เศรษฐกิจสังคม และกายภาพ

1.3 ระดับจังหวัด ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพ

1.4 ระดับชุมชน ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ การศึกษาที่ตั้งโครงการ ท่าเลที่ตั้ง การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการทั้งในด้านสภาพ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ กฎหมาย เทคนิควิศวกรรม ระบบการสัญจรติดต่อและการควบคุม มุมมองและการเข้าถึง และการวางผังอาคาร

2. ขอบเขตการศึกษาข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรม

ศึกษาข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรมและเทคโนโลยีอาคาร เพื่อวางแผนงานในการ ออกแบบ โดยพิจารณาควบคู่ไปกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป การศึกษาความเป็นไปได้และ การวางผังอาคารลงในที่ตั้ง เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร โรงแรม เพื่อให้มีรูปแบบ ทางสถาปัตยกรรมที่สนองตอบค่านิยม ประโยชน์ใช้สอยและสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม

วิธีดำเนินงานวิทยานิพนธ์

1. ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

- เก็บรวบรวมข้อมูลชั้นปฐมภูมิจากการสังเกต สัมภาษณ์และสอบถาม
- เก็บรวบรวมข้อมูลชั้นทุติยภูมิจากเอกสารและรายงานของทางราชการหรือ

หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษา

- ข้อมูลด้านนโยบาย ในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
- ข้อมูลด้านสังคม ในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
- ข้อมูลด้านกายภาพ ในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 - ข้อมูลทางสถาปัตยกรรม เทคโนโลยีอาคาร อาคารตัวอย่าง กฎหมายและ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลค่านโยบาย
- ข้อมูลค่านเศรษฐกิจ
- ข้อมูลค่านสังคม
- ข้อมูลค่านกายภาพ
- ข้อมูลค่านสถาปัตยกรรม เทคโนโลยีอาคาร อาคารตัวอย่าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. ชื่นเสนอแนวทางการออกแบบ

4. ชื่นนำเสนอ

5. ชื่นสรุปและประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. เป็นการส่งเสริมและสนองคอบนโยบายของรัฐ ให้บรรลุตามเป้าหมาย
2. เป็นการส่งเสริมธุรกิจการลงทุนในกิจการโรงแรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและยกระดับมาตรฐานในด้านการให้บริการการพักผ่อน
3. เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนยกระดับความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่นให้ดีขึ้น
4. เป็นการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อม

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาแผนพัฒนาหลักของจังหวัดและแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาถึงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

โครงการโรงแรมชั้นหนึ่งจังหวัดตราด ตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิทในเขตเทศบาลเมืองตราด ห่างจากศูนย์ราชการ 1.5 กม. และตลาดเทศบาลเมืองตราด 1 กม. ขนาดพื้นที่ดิน 5.8 ไร่

ขนาดของโครงการเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งในเมืองตราด 297 ห้องพัก ประกอบด้วย

- ส่วนสาธารณะ ได้แก่ โถงต้อนรับ ส่วนธุรการส่วนหน้า บริการกระเป๋าเดินทางและ

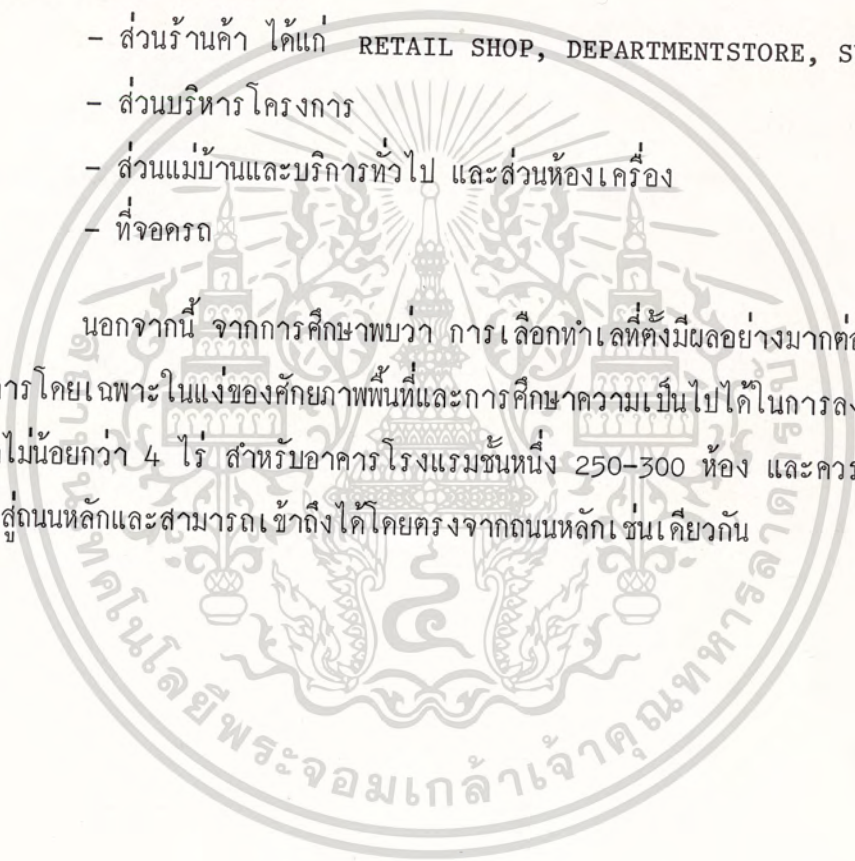
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้เช่าเห็นประโยชน์ในทางใด ๆ ก็ตาม ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปใช้

สัมภาระ และ LOBBY LOUNGE

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนห้องพัก ได้แก่ ห้องคู่มาตรฐานขนาด 30 ตร.ม. 263 ห้อง ห้อง SUITE ขนาด 42 ตร.ม. 40 ห้อง ห้องชุด JUNIOR SUITE ขนาด 71 ตร.ม. 4 ห้อง ห้องชุด KING SUITE ขนาด 101 ตร.ม. 2 ห้องและ MOTEL ขนาด 24 ตร.ม. 8 ห้อง
- ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ RESTAURANT, COFFEE SHOP, COCKTAIL LOUNGE, SKY LOUNGE
- ส่วนพักผ่อนและบันเทิง ได้แก่ DISCOTHEQUE ห้องบริหารร่างกายและนวดตัว สระว่ายน้ำ และ GAME ROOM
- ส่วนร้านค้า ได้แก่ RETAIL SHOP, DEPARTMENTSTORE, SUPERMARKET
- ส่วนบริหารโครงการ
- ส่วนแม่บ้านและบริการทั่วไป และส่วนห้องเครื่อง
- ที่จอดรถ

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า การเลือกทำเลที่ตั้งมีผลอย่างมากต่อประเภทของโครงการโดยเฉพาะในแง่ของศักยภาพพื้นที่และการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน ที่ตั้งที่ดีควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 4 ไร่ สำหรับอาคารโรงแรมชั้นหนึ่ง 250-300 ห้อง และควรเป็นที่ตั้งที่เปิดมุมมองสู่ถนนหลักและสามารถเข้าถึงได้โดยตรงจากถนนหลักเช่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์เกื้อหนุนจากบุคคลท่านต่าง ๆ
เหล่านี้คือ

อาจารย์สมิทธิ์ หวังเจริญ

คุณเสฐธิพงษ์ จิตโนทัย

อาจารย์กายสิทธิ์ เชื้อศิริโรจน์ (วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม)

อาจารย์วีโรจน์ พิพัฒน์วัฒน์

คุณภัลลภ ศรพลทัน

สำนักงานจังหวัดตราดและเจ้าหน้าที่ทุก ๆ ท่าน

บริษัท STEP INTERNATIONAL และหทัย

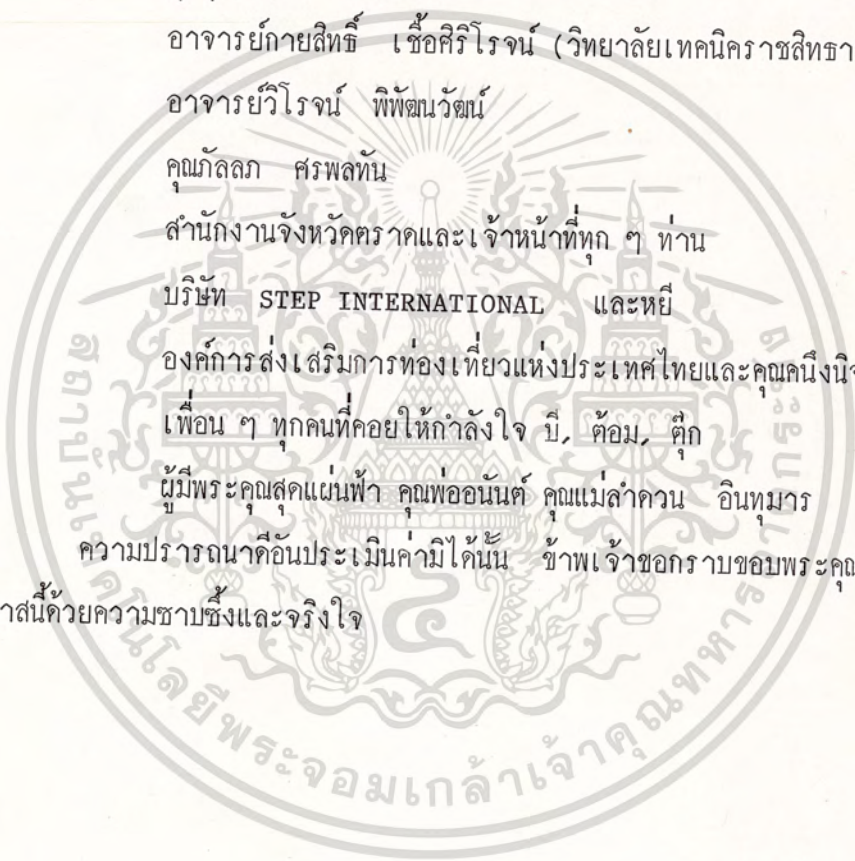
องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและคุณคณิงนิจ

เพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ บี, ต้อม, ศึก

ผู้มีพระคุณสุดแสนฟ้า คุณพ่ออนันต์ คุณแม่ลำคาน อินทุमार

ความปรารถนาที่อันประเสริฐค่ามิไค้นนั้น ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณและขอขอบคุณมา

ณ. โอกาสนี้ด้วยความซาบซึ้งและจริงใจ

(นาย กฤตินัย อินทุमार)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตารางประกอบ	ซ
สารบัญภาพประกอบ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์	5
1.3 ความเป็นมาของปัญหา	6
1.4 แนวทางการแก้ไข้ปัญหา	7
1.5 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	8
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	10
1.7 วิธีดำเนินงานวิทยานิพนธ์	11
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์	13
บทที่ 2 การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับประเทศและภาคตะวันออกเฉียง การศึกษาอาคารตัวอย่างและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
1.1 การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพ ในระดับประเทศ	14
2.1.1 การศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-7	14
2.1.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ	19
2.1.2.1 สภาพเศรษฐกิจทั่วไป	19
2.1.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	19
2.1.2.3 สภาพการท่องเที่ยว	22
2.1.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับประเทศ	24
2.1.3.1 จำนวนประชากร	24
2.1.3.2 การปกครอง	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
2.1.3.3 การศึกษา	24
2.1.3.4 การสาธารณสุข	24
2.1.3.5 ศาสนา	27
2.1.3.6 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	27
2.1.3.7 ตลาดการท่องเที่ยว	30
2.1.4 การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับประเทศ	31
2.1.4.1 สถาปมิตศาสตร์	31
2.1.4.2 สถาปมิตประเทศ	31
2.1.4.3 สถาปมิตอากาศ	31
2.1.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติ	32
2.1.4.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	32
2.1.4.6 การคมนาคม	32
2.1.4.7 แหล่งท่องเที่ยว	38
2.3 การศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับภาค- ตะวันออก	39
2.2.1 การศึกษาแผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ	39
2.2.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับภาคตะวันออก	40
2.2.2.1 สภาพเศรษฐกิจทั่วไป	40
2.2.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	40
2.2.2.3 สภาพทางท่องเที่ยว	45
2.2.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับภาคตะวันออก	46
2.2.3.1 จำนวนประชากร	46
2.2.3.2 การปกครอง	46
2.2.3.3 การศึกษา	46
2.2.3.4 การสาธารณสุข	47
2.2.3.5 ศาสนา	47
2.2.3.6 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	47

2.2.3.7	ตลาดการท่องเที่ยว	47
2.2.4	การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับภาคตะวันออก	56
2.2.4.1	สภาพภูมิศาสตร์	56
2.2.4.2	สภาพภูมิประเทศ	56
2.2.4.3	สภาพภูมิอากาศ	56
2.2.4.4	ทรัพยากรธรรมชาติ	57
2.2.4.5	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	58
2.2.4.6	การคมนาคม	62
2.2.4.7	แหล่งท่องเที่ยว	66
2.3	การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเภทเดียวกัน	71
2.3.1	โรงแรมโอเรียนเต็ล	71
2.3.2	โรงแรมฮิลตัน กรุงเทพฯ	77
2.4	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	83
2.4.1	มาตรฐานของโรงแรมในประเทศไทย	83
2.4.2	ประเภทของโรงแรม	85
2.4.3	สิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน	91
๓	การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับจังหวัด ตราดและเทศบาลเมืองตราด การศึกษากฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม และข้อมูลเชิงเทคนิค	
3.1	การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับ จังหวัดตราดและเทศบาลเมืองตราด	93
3.1.1	การศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดตราด	93
3.1.2	การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัดตราด	94
3.1.2.1	การเกษตรกรรม	94
3.1.2.2	การประมง	96
3.1.2.3	การอุตสาหกรรม	97
3.1.2.4	การพาณิชย์กรรม	98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในที่ควรต้องขออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

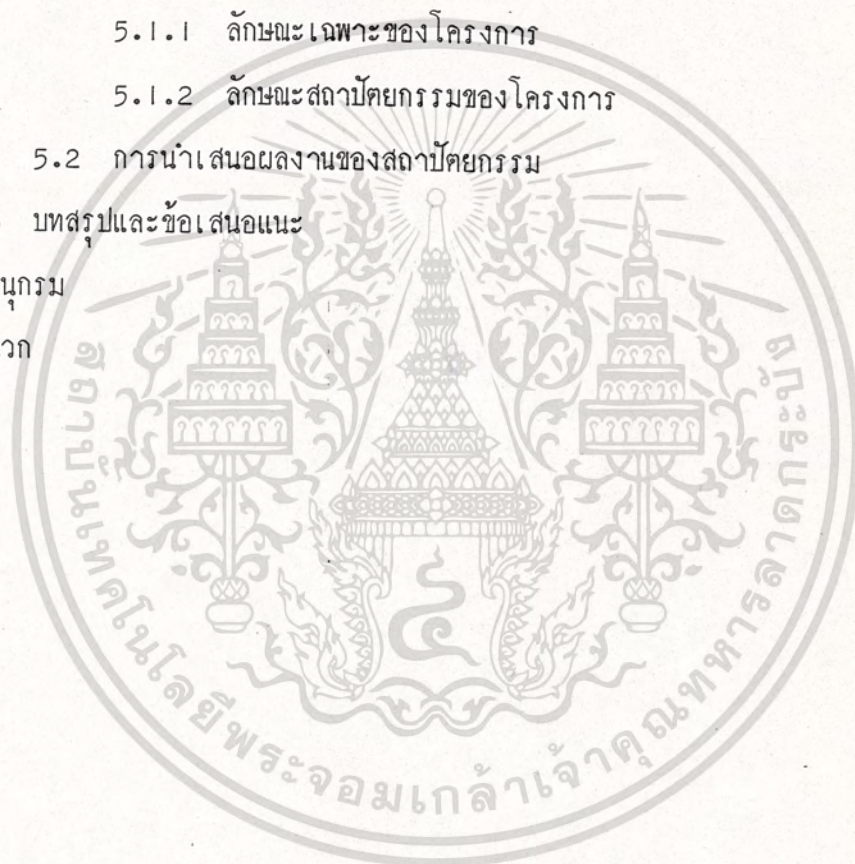
3.1.2.5	การธนาคาร	98
3.1.3	การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับจังหวัดตราด	99
3.1.3.1	จำนวนประชากร	99
3.1.3.2	การปกครองส่วนภูมิภาค	101
3.1.3.3	การศึกษา	101
3.1.3.4	การสาธารณสุข	102
3.1.3.5	ศาสนาและวัฒนธรรม	103
3.1.3.6	ตลาดการท่องเที่ยว	103
3.1.4	การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับจังหวัดตราด	104
3.1.4.1	สภาพภูมิศาสตร์	104
3.1.4.2	สภาพภูมิประเทศ	104
3.1.4.3	สภาพภูมิอากาศ	109
3.1.4.4	ทรัพยากรธรรมชาติ	109
3.1.4.5	ระบบบริการพื้นฐาน	109
3.1.4.6	แหล่งท่องเที่ยวและประมาณการจำนวนห้องพัก	111
3.2	การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับ- เทศบาลเมืองตราด	117
3.2.1	การศึกษาโครงการพัฒนาส่วนท้องถิ่น	117
3.2.2	การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับเทศบาลเมืองตราด	117
3.2.2.1	ลักษณะทางการค้าและบริการ	117
3.2.2.2	ลักษณะทางอุตสาหกรรม	118
3.2.2.3	ระดับรายได้	118
3.2.3	การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับเทศบาลเมืองตราด	118
3.2.3.1	จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองตราด	118
3.2.3.2	การปกครองส่วนท้องถิ่น	118
3.2.3.3	การศึกษา	119
3.2.3.4	การสาธารณสุข	119
3.2.3.5	ศาสนา	119
3.2.4	การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับเทศบาลเมืองตราด	119

3.2.4.1	เทศบาลเมืองตราด	119
3.2.4.2	สภาพโดยทั่วไปของที่ตั้งโครงการ	119
3.3	กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	123
3.4	การศึกษาข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	128
3.4.1	บทบาทและหน้าที่ของโครงการ	128
3.4.2	การดำเนินงานของโครงการ	128
3.4.2.1	ลักษณะทั่วไปในการบริหาร	128
3.4.2.2	โครงสร้างขององค์กร	129
3.4.2.3	การศึกษารายละเอียดด้านบุคลากรและหน้าที่	129
3.4.3	ผู้ใช้โครงการ	137
3.4.3.1	ประเภทของผู้ใช้โครงการ	137
3.4.3.2	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	138
3.4.3.3	การศึกษ้อัตรากำลังคนของโครงการ	140
3.4.4	การศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบและการกำหนดพื้นที่ใช้สอย	141
3.4.4.1	องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการ	141
3.4.4.2	รายละเอียดขององค์ประกอบและการกำหนดพื้นที่ใช้สอย	142
3.5	การศึกษาข้อมูลเชิงเทคนิค	162
3.5.1	ระบบโครงสร้างของอาคาร	162
3.5.2	ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ	168
3.5.3	ระบบสุขาภิบาล	174
3.5.4	ระบบการกำจัดขยะ	189
3.5.5	ระบบไฟฟ้า	190
3.5.6	ระบบป้องกันฟ้าผ่า	193
3.5.7	ระบบจ่ายแก๊สหุงต้มและเชื้อเพลิงเหลว	199
3.5.8	ระบบติดต่อสื่อสาร	200
3.5.9	ระบบป้องกันอัคคีภัย	208
3.5.10	ระบบรักษาความปลอดภัย	215

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้เฉพาะวิชาการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4	การวิเคราะห์แนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม ภายภาคข้อมูลเชิง- สถาปัตยกรรมและข้อมูลเชิงเทคนิค	
4.1	การวิเคราะห์แนวทางนโยบาย	219
4.2	การวิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจ	220
4.2.1	สภาพเศรษฐกิจทั่วไป	220
4.2.2	การศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการ	221
4.2.2.1	การศึกษาแหล่งเงินทุนและโครงสร้าง งบประมาณของโครงการ	221
4.2.1.2	การประมาณการทางด้านการเงินของ โครงการ	222
4.2.2.3	การประมาณรายได้ของโรงแรม	224
4.2.2.4	การประมาณรายจ่ายของโรงแรม	225
4.2.2.5	การประเมินผลตอบแทนของส่วน พาณิชย์กรรม	227
4.3	การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสังคม	228
4.4	การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ	229
4.4.1	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปทางด้านกายภาพ	229
4.4.2	การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	230
4.5	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	240
4.5.1	วิเคราะห์การดำเนินงานของโครงการ	240
4.5.2	การวิเคราะห์ผู้ใช้สอยโครงการ	240
4.5.2.1	การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	240
4.5.2.2	การวิเคราะห์อัตรากำลังคนของโครงการ	241
4.5.3	การวิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการ	242
4.5.3.1	การวิเคราะห์พื้นฐานความต้องการของ องค์ประกอบของโครงการ	242
4.5.3.2	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	250

4.5.3.3	การวิเคราะห์ความต้องการพื้นที่ใช้สอยของ โครงการ	250
4.6	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค	284
บทที่ 5	การออกแบบสถาปัตยกรรม	
5.1	แนวความคิดในการออกแบบ	294
5.1.1	ลักษณะเฉพาะของโครงการ	294
5.1.2	ลักษณะสถาปัตยกรรมของโครงการ	294
5.2	การนำเสนอผลงานของสถาปัตยกรรม	298
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	327
บรรณานุกรม		342
ภาคผนวก		343

สารบัญตารางประกอบ	หน้า
ตารางที่ 2.1	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอัตราร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกับประชากร ในปี 2531	20
2.2 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ปี 2531	21
2.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย และรายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2525-2533	22
2.4 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในปี 2530-2533	23
2.5 สถิติประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศในเขตเทศบาล และภาค พ.ศ. 2531-2532	25
2.6 แสดงข้อมูลการสาธารณสุขของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2528-2532	27
2.7 แสดงจำนวนศาสนสถาน จำแนกตามรายภาค พ.ศ. 2532	28
2.8 แสดงจำนวนศาสนิกชน จำแนกตามรายภาค พ.ศ. 2532	29
2.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ปี พ.ศ. 2525-2533	30
2.10 จำนวนโรงแรมและห้องพักในประเทศไทย ปี 2533	38
2.11 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2527 และ 2531	42
2.12 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออกแยกตามจังหวัด ปี พ.ศ. 2527 และ 2531	44
2.13 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของจังหวัดท่องเที่ยวหลักในภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2533	45
2.14 จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน และนักเรียนของภาคตะวันออก	46
2.15 ประชากรของภาคตะวันออกจากการทะเบียน จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2532	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
2.16	ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามอายุ อาชีพและรายได้ ปี พ.ศ. 2533	50
2.17	ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ปี 2533	51
2.18	ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำแนกตามอายุ อาชีพและรายได้ ปี 2533	52
2.19	ร้อยละของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ปี 2533	53
2.20	แสดงประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2534-2554	54
2.21	การใช้ประโยชน์ที่ดินของภาคตะวันออก พ.ศ. 2529	59
2.22	การใช้ที่ดินภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2531 แยกเป็นรายจังหวัด	61
2.23	ประเภทการใช้ที่ดินถือครองทางการเกษตรของภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2533 แยกเป็นรายจังหวัด	62
2.24	จำนวนโรงแรมและห้องพักในภาคตะวันออก ปี 2533	66
2.25	ปริมาณความต้องการห้องพักโรงแรม ปี 2532-2539	67
2.26	แหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออก	68
3.1	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามชนิดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2530	95
3.2	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ปี 2533	95
3.3	การชลประทานของจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2533	96
3.4	สถิติโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดตราด	98
3.5	ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของธนาคารในจังหวัดตราด	99
3.6	รายได้จากภาษีของจังหวัดตราด	99
3.7	แสดงจำนวนครัวเรือน ความหนาแน่นและจำนวนประชากร ปี 2532	100
3.8	แสดงจำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มประชากร ปี 2527-2532	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้หรือเผยแพร่ในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

3.9	แสดงการปกครองและจำนวนประชากรในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2532	101
3.10	ทรัพยากรทางการศึกษาในจังหวัดตราด	102
3.11	แสดงจำนวนและอัตราส่วนบุคคลากร สาธารณสุขต่อประชากร	103
3.12	จำนวนโรงแรมและที่พักของนักท่องเที่ยว ปี 2533	113
3.13	แสดงราคาห้องพักคืน	114
3.14	แสดงการปกครองและจำนวนประชากรในชุมชนเมืองตราด พ.ศ. 2532	118
3.14	แสดงขนาดและน้ำหนักของเครื่องเป่าลมเย็น	170
3.15	แสดงขนาดและน้ำหนักของหม้อน้ำ	171
3.16	แสดงขนาดห้องเครื่องสำหรับระบบปรับอากาศ	171
3.17	พื้นที่ก่อสร้างโดยประมาณของระบบ ACTIVATED SLUDGE และ ROTATING BIOLOGICAL	186
3.18	แสดงปริมาณความต้องการไฟฟ้าต่อตารางเมตร	193
3.19	การจัดวางสายอากาศล่อฟ้าและจำนวนสายนำลงดินตามขนาดของอาคาร	197
3.20	แสดงขนาดความจุของลิฟต์ตามขนาดน้ำหนัก	201
3.21	แสดงอัตราส่วนความเร็วลิฟต์ต่อความสูงอาคาร	202
4.1	แสดงอัตราส่วนกำลังเจ้าหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ	241
4.2	แสดงประเภทขององค์ประกอบตามความต้องการของโรงแรม	242
4.3	INTERACTION CHART - HOTEL	254
4.4	INTERACTION CHART - PUBLIC SPACE	255
4.5	INTERACTION CHART - FRONT OFFICE	256
4.6	INTERACTION CHART - GUEST ROOM	257
4.7	INTERACTION CHART - F & B SERVICE SPACE	258
4.8	INTERACTION CHART - RETAR SHOP	260

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

4.9	INTERACTION CHART - FECREATION AREA	261
4.10	INTERACTION CHART - ADMINISTRATION OFFICE	262
4.11	INTERACTION CHART - GENERAL SERVICE DEPARTMENT	263
4.12	INTERACTION CHART - MECHANICAL DEPARTMENT	265
4.13	แสดง AREA REQUIREMENT	267
6.1	แสดง CONSTRUCTION COST	329
6.2	แสดง EQUIPMENT & FACILITIES COST	332
6.3	แสดง REVENUE (FOR RENT)	333
6.4	แสดง EXPENSE OF PROJECT	334
6.5	แสดง COST REVENUE & CASH FLOW	334
6.6	แสดง REUENUE (FOR SALE)	335
6.7	แสดง EXPENSE OF PROJECT	336
6.8	แสดง COST REVENUE & CASH FLOW	336

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

2.1	แสดงที่ตั้งของประเทศและภาคต่าง ๆ	26
2.2	แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย	33
2.3	ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย	34
2.4	ทิศทางแควและลมนในประเทศไทย	35
2.5	แสดงอุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์และปริมาณน้ำฝน	36
2.6	แสดงระยะทางระหว่างจังหวัด	37
2.7	แสดงที่ตั้งชุมชนในภาคตะวันออก	49
2.8	แสดงแผนภูมิสัดส่วนนักท่องเที่ยว จำแนกเป็นรายเดือน พ.ศ. 2533	55
2.9	แสดงลักษณะภูมิประเทศของภาคตะวันออก	60
2.10	แสดงเส้นทางคมนาคมของภาคตะวันออก	65
2.11	แสดงผังบริเวณของโรงแรมโอเรียนเต็ล	74
2.12	แสดงแปลนของโรงแรมโอเรียนเต็ล	75
2.13	แสดงรูปตัดของโรงแรมโอเรียนเต็ล	76
2.14	แสดงทัศนียภาพของโรงแรมฮิลตัน	79
2.15	แสดงแปลนชั้นล่าง โรงแรมฮิลตัน	80
2.16	แสดงแปลนล็อบบี้ โรงแรมฮิลตัน	81
2.17	แสดงแปลนห้องพัก โรงแรมฮิลตัน	82
3.1	จังหวัดตราด	105
3.2	แสดงระบบลำน้ำจังหวัดตราด	106
3.3	แสดงป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดตราด	107
3.4	แสดงเส้นทางคมนาคม จังหวัดตราด	108
3.5	แสดงที่ตั้งโครงการมองจากถนนสุขุมวิท	121
3.6	แสดงระบบ FRAME - SHEAR WALL BUILDING SYSTEM	164
3.7	แสดงการรวมระบบ FRAME & SHEAR WALL	165
3.8	การสร้างพื้นแบบ TRANSITION SLAB	167

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่

หน้า

3.9	แสดงรายละเอียดของถังเก็บน้ำที่ระดับดิน	177
3.10	แสดงรายละเอียดของถังสูงเก็บน้ำ	178
3.11	แสดงส่วนประกอบของระบบจ่ายน้ำแบบถังอัดความดัน	179
3.12	แสดงระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อโดยตรง	180
3.13	แสดงระบบ ACTIVATED SLUDGE PROCESS	183
3.14	แสดงระบบ ROTATING BIOLOGICAL CONTACTOR PROCESS	184
3.15	แสดงรายละเอียด SEPTIC TANK	185
3.16	แสดงระบบทำน้ำร้อนและไอน้ำร้อน	187
3.17	แสดงรายละเอียด BOILER ROOM	188
3.18	แสดงการใช้โครงเหล็กของอาคารเป็นสายนำลงดิน	194
3.19	แสดงลักษณะของถังเก็บเชื้อเพลิงเหลว	199
3.20	แสดงการจัดแบ่งลิฟท์	203
3.21	แสดงการจัดแบ่งโถงลิฟท์	204
3.22	แสดงการจัดกลุ่มลิฟท์	205
3.23	แสดงผังการทำงานของระบบประชาสัมพันธ์และเพลง	208
3.24	แสดง PROCESS ของระบบสัญญาณเตือนภัย	210
3.25	แผนผังอุปกรณ์เริ่มสัญญาณชนิดต่าง ๆ	211
3.26	แสดงระบบดับเพลิงชนิดโปรยน้ำเป็นฝอยและแก๊สฮาโลน	214
4.1	SITE SPECIFICATION	232
4.2	การวิเคราะห์ระยะห่างจากเขตที่ดินและ SET BACK	233
4.3	แสดง SITE ANALYSIS	234
4.4	แสดง TRAFFIC, ACCESSIBILITY & APPROACH	235
4.5	แสดงรูปตัดอาคารเพื่อรับระยะ SET BACK ตามกฎหมาย	236
5.1	แสดงขั้นตอนการดำเนินการของโครงการ	298
5.2	แสดงบทบาทและการนำเสนอโครงการ	298
5.3	แสดงการศึกษาแนวทางนโยบาย	299

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่

หน้า

5.4	แสดงการศึกษาทางด้านเศรษฐกิจ	299
5.5	แสดงการศึกษาทางด้านสังคม	300
5.6	แสดงการศึกษาทางด้านกายภาพและประมาณการจำนวนห้องพัก	300
5.7	แสดงแผนภูมิองค์กรและพฤติกรรมมนุษย์ใช้สอยอาคาร	301
5.8	แสดงการกำหนดองค์ประกอบใช้สอยของโครงการ	301
5.9	แสดงตารางและแผนภูมิความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	302
5.10	แสดงตารางและแผนภูมิความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	302
5.11	แสดงตารางและแผนภูมิความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	303
5.12	แสดงรายละเอียดและความต้องการพื้นที่ใช้สอย	303
5.13	แสดงรายละเอียดความต้องการเนื้อที่ใช้สอย	304
5.14	แสดงรายละเอียดความต้องการเนื้อที่ใช้สอย	304
5.15	แสดงการศึกษาสภาพที่ตั้งโครงการ	305
5.16	แสดงการศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	305
5.17	แสดงการศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	306
5.18	แสดงการกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบใช้สอยในที่ตั้งโครงการ	306
5.19	แสดงความสัมพันธ์ตามการสัญจรขององค์ประกอบใช้สอยโครงการ	307
5.20	แสดงแผนภูมิความสัมพันธ์ในลักษณะ 3 มิติ	307
5.21	แสดงระบบเทคนิคของอาคาร	308
5.22	แสดงรายละเอียดของระบบเทคนิคในอาคาร	308
5.23	แสดงรายละเอียดการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	309
5.24	แสดงรายละเอียดการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	309
5.25	แสดงรายละเอียดการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	310
5.26	แสดงผังบริเวณของโครงการ	310
5.27	แสดงแปลนพื้นที่ล่าง	311
5.28	แสดงแปลนพื้นที่ดิน	311
5.29	แสดงแปลนพื้นที่ลอย	312

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่

หน้า

5.30	แสดงแปลนพนชนที่ 2	312
5.31	แสดงแปลนพนชนที่ 3	313
5.32	แสดงแปลนพนชนที่ 4	313
5.33	แสดงแปลนพนชนที่ 5 และชนที่ 10	314
5.34	แสดงแปลนพนชนที่ 6 และชนที่ 11-12	314
5.35	แสดงแปลนพนชนที่ 7-8 และชนที่ 13	315
5.36	แสดงแปลนพนชนที่ 9 และชนที่ 14	315
5.37	แสดงแปลนพนชนที่ 1ค และชนคาคฟ้า	316
5.38	แสดงแบบขยายการจัดห้องพักแบบต่าง ๆ	316
5.39	แสดงรูปตัด A-A	317
5.40	แสดงรูปตัด B-B	317
5.41	แสดงรูปตั้งค้ำ A	318
5.42	แสดงรูปตั้งค้ำ B	318
5.43	แสดงรูปตั้งค้ำ C	319
5.44	แสดงรูปตั้งค้ำ D	319
5.45	แสดงทัศนียภาพภายนอกของอาคาร	320
5.46	แสดงหุ่นจำลองค้ำคติดถนนสุขุมวิท	320
5.47	แสดงหุ่นจำลอง	321
5.48	แสดงหุ่นจำลอง	321
5.49	แสดงหุ่นจำลอง	322
5.50	แสดงหุ่นจำลอง	322
5.51	แสดงหุ่นจำลอง	323
5.52	แสดงหุ่นจำลอง	323
5.53	แสดงหุ่นจำลอง	324
5.54	แสดงหุ่นจำลอง	324
5.55	แสดงหุ่นจำลอง	325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่

- 5.56 แสดงทุนจำลอง
- 5.57 แสดงทุนจำลอง
- 5.58 แสดงทุนจำลอง

หน้า

- 325
- 326
- 326

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
4.1 แสดง FLOW CHART ของผู้ใช้บริการ	246
4.2 แสดง FLOW CHART ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่	247
4.3 แสดง FLOW CHART ผู้ให้บริการ	248
4.4 แสดง FLOW CHART ของแขกผู้ใช้บริการห้องพักโรงแรม	249

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ประเทศไทยภายใต้การดำเนินประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มจากฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนถึงปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงปลายแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และจะเข้าสู่แผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ในเดือนตุลาคมนี้ สาระสำคัญของแผนพัฒนา ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 3 เน้นที่การลงทุนระบบโครงสร้างพื้นฐานและการบริการทางสังคมตลอดจนการควบคุมจำนวนประชากร ซึ่งผลจากการดำเนินการปรากฏว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 1 นอกจากนี้ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.5 และ 7.1 ต่อปีตามลำดับ ซึ่งเป็น การลดลงของการขยายตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากภาวะผันผวนของระบบการเงินของโลก การเพิ่มระดับราคาสินค้าในตลาดโลกประเภทอาหารและวัตถุดิบ และการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน ต่อมาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 สาระสำคัญเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ ความมั่นคง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ยังผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับร้อยละ 7.1 ต่อปี โดยโครงสร้างการผลิตของระบบเศรษฐกิจส่วนรวมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ การผลิตสาขาเกษตรซึ่งเคยเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดนั้นมีการขยายตัวต่ำกว่าสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมถึง 5 เท่าตัว และต่ำกว่าสาขาการบริการกว่า 2 เท่าตัว ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 สาระสำคัญเน้นที่การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ผลจากการดำเนินการปรากฏว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับร้อยละ 5.6 ต่อปี อันเป็น ผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินของโลก และในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 นั้น สาระสำคัญเน้นที่การรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพคุณภาพการผลิตและการตลาด ตลอดจนการพัฒนาคนเพื่อยกมาตรฐานคุณภาพชีวิต ผลจากการพัฒนา ทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเจริญเติบโตถึงร้อยละ 10.7 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ทั้งนี้ เป็นผลจากการขยายตัวของการลงทุน การส่งออก และการขยายตัวของกำลังซื้อภายในประเทศ สำหรับแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 นั้น ทิศทางและสาระสำคัญจะเน้นที่การศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สูงวงไว้สำหรับการเข้านเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า อัตรการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้และการพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่วาริณใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยตั้งเป้าหมายอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อหัวในอัตราร้อยละ 7.6 ต่อปี ในด้านการท่องเที่ยว สาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวซึ่งเริ่มมีในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) กำหนดให้จัดตั้งเมืองหลักของการท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทั่วประเทศ เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา เป็นต้น ต่อมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) เน้นการขยายตัวของการท่องเที่ยวจากเมืองหลักมาเป็นเมืองรองเพื่อรับปีการท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2525) ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 นโยบายการท่องเที่ยวเน้นที่การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และแนวนโยบายการท่องเที่ยวของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เน้นให้มีการยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก สำหรับภาคตะวันออกนั้นเฉพาะในส่วนของ 4 จังหวัดตอนล่างของภาค คือ ชลบุรี (พัทยา) ระยอง จันทบุรีและตราด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว การสร้างความสะดวกสบายและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอและได้มาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมและอนุรักษ์คุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพของการท่องเที่ยวสูง โดยเฉพาะจังหวัดตราดซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังคงสภาพธรรมชาติอยู่อย่างสมบูรณ์

ในด้านเศรษฐกิจ จากการดำเนินการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงระยะเวลา 25 ปี ซึ่งเริ่มจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2504-2529) เป็นผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้ประชาชาติขยายตัวเพิ่มขึ้นถึง 18 เท่าตัว คือ จากฐานเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการผลิตเพียง 60,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2504 เป็นประมาณ 1,099,541 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2529 และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลได้เพิ่มขึ้น 9 เท่าตัว คือ จาก 2,200 บาท/คน/ปี ในพ.ศ. 2504 เป็นประมาณ 20,300 บาท/คน/ปี ในปี พ.ศ. 2529 ส่วนมูลค่าสินค้าออกได้เพิ่มขึ้นกว่า 20 เท่าตัว คือ จากมูลค่าการส่งออกเพียง 9,900 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2504 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 231,481 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2529 ในช่วงของแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่ 6 ผลผลิตทั้งหมดรวมประเทศมีมูลค่า 1,234,030 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2530 และเพิ่มเป็นไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1,506,977 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2531 โดยกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและน้อยที่สุดในภาคกลาง รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2530 เป็นจำนวน 23,021 บาท/คน/ปี และในปี พ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 27,632 บาท/คน/ปี โดยกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงที่สุด รองลงไปคือ ภาคตะวันออก และต่ำที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครและปริมณฑลและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล อยู่ในระดับสูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของทั่วประเทศและเมื่อพิจารณารายได้หลักของประเทศ พบว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศในอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ อุตสาหกรรมสิ่งทอและการส่งออกสินค้าเกษตรอันได้แก่ ข้าว มันสำปะหลังและยางพารา โดยในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 145,335 ล้านบาท และในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ในปี พ.ศ. 2530 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 50,024 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 78,859 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2531 ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 รายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 96,386 ล้านบาทและเพิ่มขึ้นเป็น 110,572 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2533 โดยกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีรายได้สูงที่สุด 39,500 ล้านบาท รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9,395 ล้านบาท และน้อยที่สุดในภาคกลาง 3,401 ล้านบาท สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้จากการท่องเที่ยว 6,161 ล้านบาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ 5 รองจากภาคเหนือและภาคใต้

ในด้านสังคม ประเทศไทยในช่วงปลายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 29.252 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 35.721 ล้านคน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 ต่อมาเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 41.352 ล้านคน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มีประชากรเป็นจำนวนทั้งสิ้น 47.7 ล้านคน และเพิ่มเป็น 52.7 ล้านคน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ต่อมาในช่วงปีที่ 4 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 56.3 ล้านคน โดยประมาณ สำหรับอัตราการเพิ่มประชากรนั้น ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-3 มีอัตราร้อยละ 3.1 ในปี 2514 และในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มีอัตราการเพิ่มประชากรเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในอัตราร้อยละ 2.6 ต่อมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เมื่อสิ้นสุดแผนฯ มีอัตราการเพิ่มประชากร ร้อยละ 1.7 ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 1.5 ต่อปี ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม และส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลามและคริสต์ ในด้านการศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับการศึกษาภาคบังคับ ส่วนด้านสาธารณสุข พบว่า การให้บริการไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะครอบคลุมทั่วถึงเฉพาะในส่วนกลางหรือเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งประชากรมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับค่อนข้างสูง และการให้บริการจะลดสัดส่วนลงในท้องถิ่นห่างไกล โดยเฉพาะในชนบท ในด้านวัฒนธรรม ชาวไทยมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันโดดเด่นเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น ภาษา คนตรีไทย เครื่องแต่งกายแบบไทยในสมัยต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่นแต่โดยรวมจะมีลักษณะคล้ายกัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น ประเพณีการบวช การโกนจุก การลอยกระทง เป็นต้น ประเพณีที่เป็นแบบเฉพาะท้องถิ่น เช่น ประเพณีการวิ่งควาย ประเพณีการไหลเรือไฟ ประเพณีการแข่งเรือยาว เป็นต้น ในด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติตลอดจนโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีเป็นจำนวนมาก จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 5.298 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 32.8 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในประเทศ จากลักษณะดังกล่าวทำให้การท่องเที่ยวตลอดจนการบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นแหล่งเงินตราและรายได้หลักที่สำคัญของประเทศ

ในด้านกายภาพ ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียบนคาบสมุทรอินโดจีน มีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น โดยลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น 5 เขตใหญ่ ๆ คือ ที่สูงภาคพื้นทวีป ทางตอนเหนือและตะวันตก ที่ราบสูงโคราช ที่ราบลุ่มน้ำตอนล่าง บริเวณชายฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย และคาบสมุทรทางตอนใต้ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำ ลำธาร ป่าไม้ และแร่ธาตุที่สำคัญได้แก่ คิบุกและบางพารา การใช้ที่ดินในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศจะเป็นไปในรูปของการเกษตร รองลงมาคือ การประมง ในด้านการปกครอง ประเทศไทยแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 73 จังหวัด ใน 7 ภาคของประเทศ คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ สำหรับสถานที่ท่องเที่ยว ประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์หลากหลายรูปแบบ ใน 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ผลจากการส่งเสริมสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ทำให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ กลายเป็นรายได้หลักของประเทศก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการบริการในสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจการโรงแรม ซึ่งเป็นการให้บริการรองรับการท่องเที่ยวเกิดการขยายตัวเป็นอย่างมาก ซึ่งโรงแรมจะแบ่งออกตามสถานที่ตั้งได้เป็น 2 ประเภท คือ โรงแรมในเมืองซึ่ง

แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เน้นในลักษณะการรองรับนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจซึ่งอยู่ในเมือง และโรงแรมที่อยู่นอกเมือง ซึ่งโดยมากมักเป็นสถานตากอากาศที่จัดสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนโดยเฉพาะ สำหรับศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการลงทุนนั้น พบว่าในภาคเหนือจะเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทป่าเขา ต้นไม้ ลำธาร วัฒนธรรมและประเพณี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเน้นที่โบราณสถานและประเพณี ส่วนภาคกลางจะเน้นที่ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุและแหล่งบันเทิงเริงรมย์ในเมือง ในภาคใต้จะเน้นการท่องเที่ยวทางทะเลและตามเกาะแก่งต่าง ๆ สำหรับภาคตะวันออกจะเน้นที่แหล่งท่องเที่ยวชายทะเลและแหล่งบันเทิงต่าง ๆ โดยเฉพาะเมืองชลบุรี (พัทยา) ซึ่งปัจจุบันมีการลงทุนในปริมาณสูงอย่างหนาแน่นก่อให้เกิดการแข่งขันในเชิงธุรกิจในอัตราสูง อนึ่งจังหวัดตราดในปัจจุบันพบว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติยังคงอุดมสมบูรณ์และมีศักยภาพสูงในการพัฒนา ซึ่งในปัจจุบันการให้บริการต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการลงทุนพัฒนาให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกิจการโรงแรมในเมือง ซึ่งพบว่ายังไม่มีโรงแรมมาตรฐานสำหรับเป็นโรงแรมหลักของเมือง จากสภาพดังกล่าว ทำให้กลุ่มนักลงทุนธุรกิจการค้าพลอยและอัญมณีจากจังหวัดจันทบุรี เล็งเห็นถึงความสำคัญจึงได้ริเริ่มโครงการโรงแรมซึ่งได้มาตรฐานขึ้นโดยจัดสร้างเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งในเมือง เพื่อรองรับนักธุรกิจและนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมายังภูมิภาคนี้และเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อรองรับการขยายตัวทางการค้าและการลงทุน ตลอดจนการท่องเที่ยวที่ขยายตัวไปยังประเทศกัมพูชา ซึ่งปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงประเทศและมีแนวโน้มอย่างมากในการเปิดตลาดการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

1.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์

1.2.1 ด้านนโยบาย

เป็นการตอบสนองค่อนโยบายของรัฐตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นการตอบสนองต่อแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เฉพาะอย่างยิ่งแผนในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัดใน 4 จังหวัดตอนล่างของภาค ได้แก่ ชลบุรี (พัทยา) ระยอง จันทบุรี และตราด

1.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

เป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในสาขาอาชีพแขนงต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านใด ๆ
 หักทอนในเมืองและท้องถิ่น โดยเฉพาะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การค้าของที่ไม่
 มาตรการนี้ทั้งสี่ นอกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาใช้

ระลึก การโรงแรม เป็นต้น เกิดการสร้างงานภายในประเทศซึ่งก่อให้เกิดการหมุนเวียนเงินตรา ในระบบการเงินการลงทุน นอกจากนี้ยังเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศมากขึ้น และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวทั้งในและจากต่างประเทศ เดินทางท่องเที่ยวและมีอัตราการพักแรมเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น

1.2.3 ด้านสังคม

เป็นแนวทางในการเผยแพร่เอกลักษณ์อันดีงามของชาติ อันได้แก่ วัฒนธรรม ขนบ-ธรรมเนียมประเพณี ศิลปะต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ชื่นชมคุณค่าต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชาติและระหว่างประเทศให้นักท่องเที่ยว เกิดทัศนคติที่ดี ได้รับความสะอาดปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ลดปัญหาทางสังคมให้น้อยลง นอกจากนี้ยังเป็นการตอบสนองต่อการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ให้เกิดการค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่อง สร้างคุณสมบัติและมาตรฐานที่ดีของบุคลากรในสาขาอาชีพ

1.2.4 ด้านกายภาพ

เป็นการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในรูปแบบของการส่งเสริมด้านการพักแรมของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ที่ดินเพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเดิม เกิดทัศนียภาพที่สวยงามและสนองตอบด้านการใช้สอยอย่างสมบูรณ์ตลอดจนไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมทั้งในระยะใกล้และระยะยาว

1.3 ความเป็นมาของปัญหา

1.3.1 ด้านนโยบาย

จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ด้านแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงานและแผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานคือ ผลที่ได้ต่ำกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการขาดแคลนงบประมาณในการใช้จ่ายดำเนินการ บุคลากรไม่พอเพียงและขาดคุณสมบัติที่เหมาะสม เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องต่าง ๆ ขาดแคลนและไม่ทันสมัยเกิดความล่าช้า ตลอดจนขาดการวางแผนงานที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบระยะยาวไปในเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขนโยบายด้านการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในสาขาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

1.3.2 ด้านเศรษฐกิจ

จากสภาพความเจริญและระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน ประเทศไทยมีลักษณะเป็นเมือง เอกนครความเจริญต่าง ๆ มีในระดับสูงในเมือง ในขณะที่การกระจายตัวออกสู่ท้องถิ่นเป็นไปอย่าง ไม่ได้สัดส่วนก่อให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงานและการมีงานทำ การกระจายรายได้ การหมุนเวียนของกระแสเงินตราในระบบเศรษฐกิจ การหมุนเวียนของการลงทุน โดยเฉพาะ ในส่วนของการท่องเที่ยวจึงถือเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ

1.3.3 ด้านสังคม

จากสภาพปัญหาประชากรของประเทศไทยอันเนื่องมาจากผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ประชากรจำนวนมากจากภูมิภาคต่างของประเทศ หลั่งไหลเข้ามาในเมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร สาเหตุหลักคือ การหางานทำ รองลงมาคือ เพื่อการศึกษา จากสภาพดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา อาทิเช่น ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ปัญหาการว่างงานและการมีงานทำ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาอาชญากรรมตลอดจนปัญหาเสพติด ในด้านการท่องเที่ยว ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ ปัญหาจากการให้บริการ การพักผ่อน โรงแรมและที่พักต่าง ๆ ไม่ได้มาตรฐานการเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนศิลปะต่าง ๆ ของชาติยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้เต็มที่เท่าที่ควร ปัญหาจากความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นยังเกี่ยวเนื่องไปถึงการรองรับบุคลากรที่ศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในด้านการโรงแรมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.4 ด้านกายภาพ

ปัญหาจากการใช้ที่ดินเพื่อการลงทุนธุรกิจต่าง ๆ ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มักขาดการวางแผนที่รอบคอบรัดกุมเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด สำหรับธุรกิจการโรงแรมในปัจจุบันการขายตัวและการลงทุนมักรวมตัวอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ อย่างหนาแน่น เช่น ในกรุงเทพมหานคร พัทยา หัวหินและชะอำ เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการแข่งขันเชิงธุรกิจในอัตราสูง ทั้งยังส่งผลเป็นปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาน้ำเสีย การจัดสรรสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ปัญหาการจราจร มลพิษทางเสียงและอากาศ ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น ในส่วนของการบริการมักไม่ได้มาตรฐานสากลประสิทธิภาพซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว และการพัฒนาที่เป็นไปได้ต่ำกว่าศักยภาพที่มีอยู่

เอกสาร 4.4 เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะยาวเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.1 ด้านนโยบาย

การสนองตอบต่อแนวนโยบายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 และฉบับที่ 7 เพื่อให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จะต้องมีการดำเนินการที่รัดกุม รอบคอบและจริงจัง ในการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างพอเพียง สร้างบุคคลากรที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้ได้ตามจำนวนที่พอเพียง ในส่วนของ การท่องเที่ยวก็เช่นกันจะต้องมีการส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกิจการโรงแรม จะต้องได้มาตรฐานในการบริการ สร้างคุณค่าและทัศนคติที่ดีต่อเอกลักษณ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนศิลปะต่าง ๆ ของชาติ ให้เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว

1.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

จากสภาพเศรษฐกิจของประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวกลายเป็นรายได้หลักที่เป็นแหล่งเงินตราสำคัญอันดับหนึ่ง ในการนี้กิจการ โรงแรมได้เป็นแขนงหนึ่งในสาขาซึ่งช่วยให้เกิดการสร้างงานและการมีงานทำ ตลอดจนเป็นการกระจายรายได้ การหมุนเวียนกระแสเงินตราและการลงทุน สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้กับประเทศ

1.4.3 ด้านสังคม

การดำเนินการโครงการ โรงแรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการบริการและการรองรับการ ท่องเที่ยว จะก่อให้เกิดการจ้างงานการมีงานทำ เป็นการกระจายรายได้และรองรับต่อการผลิต บุคคลากรเฉพาะด้านช่วยในการแก้ปัญหาสังคม ตลอดจนเป็นแนวทางในการเผยแพร่เอกลักษณ์ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ หรือแม้กระทั่งศิลปะสาขาต่าง ๆ โบราณ-สถานโบราณวัตถุ นอกจากนี้ยังสร้างความสัมพันธ์อันดีตลอดจนทัศนคติและการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้น คนในชาติและระหว่างประเทศ

1.4.4 ด้านกายภาพ

ในการวางแผนการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดทำโครงการโรงแรมเป็น หนทางหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง ทั้งนี้นอกจากจะเกิดการพัฒนาพื้นที่ดินโดยตรงแล้ว ยังช่วยใน การสร้างศักยภาพในการพัฒนาให้กับบริเวณในย่านชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการลงทุนหรือ ประชาสัมพันธ์ เป็นการสร้างบทบาทของชุมชนให้เกิดขึ้น

1.5 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.1 เพื่อศึกษาแนวนโยบายต่าง ๆ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังศึกษาถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นแผนในระดับภาคและแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด

1.5.2 เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 สภาพการลงทุนและตลาดการท่องเที่ยว ผลผลิตและรายได้โดยเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยว การกระจายรายได้และความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการโรงแรม

1.5.3 เพื่อศึกษาถึงจำนวนประชากรและจำนวนนักท่องเที่ยวตลอดจนการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต อาชีพของประชากร การนับถือศาสนา การศึกษา การสาธารณสุข วัฒนธรรม และชนบทรรมนิยมประเพณีตลอดจนการปกครอง กิจกรรมในการท่องเที่ยวและพฤติกรรมกรรมการพักผ่อน

1.5.4 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม การผังเมืองทั้งในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน ตลอดจนศึกษาลักษณะของสถาปัตยกรรมของอาคารประเภทโรงแรม ข้อมูลเชิงเทคนิคต่าง ๆ การวางผังความเป็นอยู่และพฤติกรรมของผู้ใช้สอยอาคาร แนวทางการออกแบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ตลอดจนกฎหมายและพระราชบัญญัติอาคารที่เกี่ยวข้อง

1.6 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.6.1 เพื่อสนองตอบต่อแนวทางนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก ตลอดจนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.6.2 เพื่อส่งเสริมการลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในรูปแบบของกิจการโรงแรม เป็นแหล่งรายได้และกระจายรายได้ตลอดจนสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่

1.6.3 เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในลักษณะการให้บริการที่พักแรมที่มีมาตรฐาน สร้างทัศนคติที่ดีแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนเกิดการสร้างงานและการมีงานทำ

1.6.4 เพื่อเป็นการวางแผนการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางหนึ่ง ตลอดจนโครงการอาคารกิจการโรงแรมซึ่งมีมาตรฐานทั้งรูปแบบและการใช้สอย สร้างคุณค่าให้กับสภาพแวดล้อมและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาโครงการโรงแรมชั้นหนึ่งจังหวัดตราด ซึ่งเป็นโรงแรมในเมือง ข้อมูลต่าง ๆ ได้อาศัยพื้นฐานแนวทางทางสถาปัตยกรรมภายใต้กฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ เช่น

- 1) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2494
- 2) กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2517
- 3) ข้อบัญญัติเทศบาลเมือง จ.ตราด

นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ คือ

- 1) การศึกษาข้อมูลด้านนโยบาย ศึกษาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ ฉบับที่ 1-7 โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตลอดจนแผนพัฒนา จ.ตราด
- 2) การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ศึกษาถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ตลอดจนรายได้จากการท่องเที่ยว สภาพการณ์การท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวและความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการโรงแรม
- 3) การศึกษาข้อมูลด้านสังคม ศึกษาถึงจำนวนประชากรในระดับประเทศ ภาคจังหวัดและชุมชน อาชีพ การนับถือศาสนาและการศึกษาของประชากร การสาธารณสุขและการปกครอง ขนบ-ธรรมเนียมและวัฒนธรรม ตลอดจนจำนวนนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
- 4) การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ ศึกษาถึงที่ตั้งขนาด ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะภูมิอากาศ เส้นทางคมนาคม ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศ ภาคตะวันออก จังหวัดตราดและชุมชนเมืองในเขตเทศบาลเมืองตราด
- 5) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การศึกษาข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรมและข้อมูลเชิงเทคนิคอาคาร ตลอดจนการศึกษาข้อมูลจากอาคารตัวอย่างในประเภทเดียวกัน
- 6) การศึกษาแนวทางในการออกแบบ ได้แก่การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้น เพื่อเสนอแนวทางในการออกแบบ ซึ่งจะมีขอบเขตของโครงการ ดังนี้
  - ส่วนสาธารณะ
  - ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม
  - ส่วนนันทนาการ
  - ส่วนห้องพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนการกำกับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนบริหาร
- ส่วนบริการ
- ส่วนเทคนิค

1.8 วิธีดำเนินงานวิทยานิพนธ์

1.8.1 ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะคือ

- ก. ข้อมูลขั้นปฐมภูมิ จากการสังเกต สัมภาษณ์และสอบถาม
- ข. ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ จากเอกสารรายงานต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยหรือวรรณกรรม

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและค้นคว้า

- 1) ข้อมูลทางค่านโยบายในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
  - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
  - แผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
  - แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
  - นโยบายในการพัฒนา จ.ตราด ตลอดจนแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองตราด
- 2) ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
  - มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ภาคและจังหวัด
  - การขยายตัวของเศรษฐกิจและการลงทุน
  - สภาพการณ์และตลาดการท่องเที่ยวในระดับประเทศ ภาค และจังหวัด
  - ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการโรงแรม
- 3) ข้อมูลทางด้านสังคมในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และชุมชน
  - โครงสร้างและจำนวนประชากรในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและชุมชน
  - สภาพทางสังคมของประชากร อาชีพ การศึกษา การนับถือศาสนา การสาธารณสุข วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี
  - จำนวนนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยวและการพักผ่อน
- 4) ข้อมูลทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และชุมชน
  - สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - เส้นทางคมนาคม
  - ทรัพยากรที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยว
- 5) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม
  - ข้อมูลเชิงเทคนิค
  - การศึกษาอาคารตัวอย่างประเภทเดียวกัน
  - กฎหมายและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

1.8.2 ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยกระบวนการตัดสินใจ

- 1) ข้อมูลทางด้านนโยบาย เป็นการพิจารณาประกอบการวางแผนด้วยการใช้กระบวนการตัดสินใจ เหตุผลและหลักการ เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวนโยบายต่าง ๆ
- 2) ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ พิจารณาจากค่าสถิติและแนวโน้มทางด้านการศึกษา-ตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการ โรงแรม
- 3) ข้อมูลทางด้านสังคม โดยแบ่งกระบวนการวิเคราะห์ออกเป็น 2 กรณี คือ การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวตลอดจนการประมาณการพักผ่อนและการคาดการณ์ความต้องการจำนวนห้องพักในโรงแรม อีกกรณีหนึ่งเป็นการพิจารณาจากความต้องการตลอดจนแนวทางสำหรับหลักเกณฑ์ทางด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
- 4) ข้อมูลทางด้านกายภาพ พิจารณาความเหมาะสมของที่ตั้งโครงการในระดับภาค จังหวัดและชุมชน โดยวิธีการสร้างทางเลือก
- 5) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม องค์ประกอบโครงการ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิคอาคาร การวิเคราะห์กฎหมายและพระราชบัญญัติซึ่งมีผลกระทบต่อโครงการ

1.8.3 ชั้นเสนอแนะแนวทางการออกแบบ

- 1) กระบวนการออกแบบ
- 2) แนวความคิดในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) ข้อกำหนด กฎหมาย พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4) การออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อมในโครงการ โดยการนำเสนอแบบทางสถาปัตยกรรม คือ
  - ผังบริเวณ
  - แปลนอาคาร
  - รูปตั้งอาคาร
  - รูปตัดอาคาร
  - ทัศนียภาพภายนอกและภายในอาคาร
  - หุ่นจำลอง

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.9.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

- 1) ด้านนโยบาย เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ตลอดจนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- 2) ด้านเศรษฐกิจ เป็นการลงทุนซึ่งจะก่อให้เกิดการหมุนเวียนกระแสเงินทุนในระบบเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้และเป็นแหล่งรายได้เข้าประเทศอีกทางหนึ่ง
- 3) ด้านสังคม เป็นการสร้างงานและการมีงานทำให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ ลดปัญหาสังคม ตลอดจนเป็นแนวทางในการเผยแพร่เอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
- 4) ด้านกายภาพ เป็นการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนสร้างมาตรฐานการโรงแรมให้ดีขึ้น

1.9.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์

- 1) ด้านนโยบาย ได้ศึกษาถึงข้อมูลทางด้านนโยบายในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และชุมชน
- 2) ด้านเศรษฐกิจ ได้ศึกษาข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และชุมชน ตลอดจนถึงการศึกษาคือความเป็นไปได้ในการลงทุน
- 3) ด้านสังคม ได้ศึกษาถึงข้อมูลทางสังคมโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวการคาดการณ์ความเป็นไปได้ทางสังคมต่อการลงทุนโครงการโรงแรม
- 4) ด้านกายภาพ ได้ศึกษาถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และชุมชน ทวีปภาคและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนจนกระบวนการออกแบบทางสถาปัตยกรรมและการวางผังอาคาร การจัดสภาพภูมิทัศน์ในตงอาคาร

บทที่ 2

การศึกษาแนวทางนโยบายเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับประเทศ และภาคตะวันออกเฉียง การศึกษาอาคารตัวอย่างและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับประเทศ

2.1.1 การศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7

2.1.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509)

สาระสำคัญเน้นในด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะการลงทุนในสิ่งก่อสร้างขั้นพื้นฐานในรูปของระบบคมนาคมขนส่ง ระบบเขื่อนเพื่อการชลประทานและพลังงานไฟฟ้า สาธารณูปการ ฯลฯ เป็นผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี

2.1.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

สาระสำคัญเน้นการลงทุนทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะระบบบริการขั้นพื้นฐานและได้ขยายขอบเขตของแผนให้ครอบคลุมถึงการพัฒนาของรัฐโดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้เน้นการกระจายการพัฒนาของรัฐให้บังเกิดผลทั่วประเทศ ผลจากการพัฒนาทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นอกจากนี้ในช่วงปลายของแผนฯ เกิดภาวะผันผวนทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางเศรษฐกิจในต่างประเทศ

2.1.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

สาระสำคัญคือ การเร่งปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ขยายขีดความสามารถทางการผลิตให้สูงขึ้น และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังได้แทรกมาตรการในด้านกระจายรายได้และบริการสังคม โดยการรักษาอัตราการขยายตัวของปริมาณเงินตราให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และการลดความแตกต่างของรายได้และบริการสังคม เป็นผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.1 ต่อปี และรายได้ต่อบุคคลเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.1 ต่อปี

2.1.1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

มีแนวทางในการพัฒนา 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งขยายการ

ผลิตสาขาเกษตรและปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมให้สามารถขยายการผลิตเพื่อส่งออก และเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระจายรายได้ตลอดจนการมีงานทำในส่วนภูมิภาค การพัฒนาโครงการและปรับปรุงระบบการบริหารงานของรัฐเพื่อเร่งฟื้นฟูการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม และมุ่งรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเน้นฐานะดุลการชำระเงินและการขาดดุลงบประมาณให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

ประการที่ 2 เร่งบูรณะและปรับปรุงการบริหารทรัพยากรหลักของชาติ รวมทั้งการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาพัฒนาในลักษณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ ในชาติผลการดำเนินงานทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.1 ต่อปี

2.1.1.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

เน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ รวมทั้ง เน้นความสมดุลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การแก้ปัญหาค่าเงินบาทในชนบท ล้าหลัง ตลอดจนเน้นการแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติให้ได้ผลต่อประชาชนอย่างจริงจัง และเน้นบทบาท และการระดมความร่วมมือจากเอกชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ

ผลการพัฒนาทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.3 ต่อปี ต่ำกว่าเป้าหมายซึ่งตั้งไว้ในอัตราร้อยละ 6.6 ต่อปี สาเหตุเนื่องจากผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินของตลาดโลก

2.1.1.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายออกเป็น 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 ทางด้านเศรษฐกิจ เน้นการรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี

ประการที่ 2 ทางด้านสังคม มุ่งพัฒนาคุณภาพคน เพื่อให้พัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า มีความสงบสุขเกิดความเป็นธรรม สอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาประเทศส่วนรวมพร้อมกับการสร้างไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ วัฒนธรรมและค่านิยมอันดีและการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนในชนบทและในเมืองให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ
- 2) ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาดและยกระดับคุณภาพปัจจัยพื้นฐาน

ทางเศรษฐกิจ

3) มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท

ในส่วนของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดแนวนโยบายไว้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ได้กำหนดไว้ 2 ประการ คือ

1.1) เพิ่มเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหลัก โดยให้ความสำคัญกับการจ้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย

1.2) เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นสื่อในการสร้างความภูมิใจในความเป็นไทย

2) เป้าหมาย เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ได้กำหนดไว้ดังนี้

2.1) ทำรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น เป็น 69,000 ล้านบาทในปี 2534 โดย

2.1.1) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7 - 7.5% ในช่วงของแผนโดยจะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้ได้จำนวน 3,700,000 คน ในปีสุดท้ายของแผน

2.1.2) เพิ่มระยะเวลาพำนักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศไม่ต่ำกว่า 5.5 วัน

2.1.3) เพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอัตราเฉลี่ยปีละ 6.5 ในช่วงของแผน

2.2) ส่งเสริมชักจูงให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น

3) แผนงานหลักในแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 จากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว ได้นำมาสู่การกำหนดลักษณะการดำเนินงานในช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น 5 แผนงาน และ 1 โครงการ ตามลำดับดังนี้

แผนงานที่ 1 แผนงานบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แผนงานที่ 2 แผนงานพัฒนาบริการท่องเที่ยว

แผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมตลาดต่างประเทศ

แผนงานที่ 4 แผนงานส่งเสริมตลาดในประเทศ

แผนงานที่ 5 แผนงานปรับปรุงองค์การและประสิทธิภาพการบริหารของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องขออนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่มีการนำไปใช้

แผนงานที่ 6 โครงการปีท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2530 - 2531) ที่มีการนำไปใช้

2.1.1.7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การรักษาอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ กระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น และการพัฒนาคุณภาพชีวิต รักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้เป้าหมายหลักได้กำหนดไว้ดังนี้

1) เป้าหมายการขยายตัวและการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ได้ตั้งเป้าหมายอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไว้ในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.6 ต่อปี ในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อไม่ให้เกิดร้อยละ 5.5 ต่อปี และการขาดดุลการค้าโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 7 ของผลผลิตรวมภายในประเทศ

2) เป้าหมายการกระจายรายได้
เพิ่มรายได้ของเกษตรกรรายจน ลูกจ้างในงานเกษตร กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวขนาดเล็กในเมืองและกลุ่มลูกจ้างเอกชนผู้มีรายได้น้อย ลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชากรทั้งในระหว่างภูมิภาคและระหว่างกลุ่มอาชีพ และการกระจายการถือครองสินทรัพย์ และจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

3) เป้าหมายคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
กำหนดเป้าหมายอัตราการเพิ่มประชากรร้อยละ 1.2 และเพิ่มอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาเป็นร้อยละ 60 ตลอดจนลดปริมาณมลพิษและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในมาตรฐานที่ไม่เป็นอันตราย และการพัฒนาคุณภาพคน

นอกจากนี้ ในส่วนของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ได้กำหนดแนวทางนโยบายพัฒนาบริการ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) คำเนิการให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - 1.1 ร่วมมือกับประเทศในอาเซียนเพื่อพัฒนาวงจรท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น โดยเน้นการร่วมมือทางการตลาดแทนการแข่งขันระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้
  - 1.2 กำหนดแนวทางสนับสนุนให้ไทยเป็นประตูทางออกสู่การพัฒนาวงจรท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประเทศเพื่อนบ้าน
  - 1.3 สนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภท

เอกสารใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มจุดดึงดูดความสนใจนอกจากอาศัยแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น การไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่องเที่ยวทางทะเลและแม่น้ำ การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและสุขภาพ การประชุมและการแสดงสินค้านานาชาติ

2) อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยว

2.1 ให้มีแผนแม่บทเพื่อพัฒนาฟื้นฟูสภาพท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภคบริการพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในระบบเดียวกับการพัฒนาเมืองหลัก ได้แก่ เมืองพัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ หาดใหญ่ ชะอำ-หัวหิน เชียงราย เกาะสมุย/สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่อีสานตอนล่าง

2.2 นำมาตรการทางกฎหมายควบคุมอาคาร ผังเมือง อุทยานแห่งชาติและโบราณสถานมาใช้กำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการต่าง ๆ ของธุรกิจเอกชนในบริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการลงทุนประกอบการของธุรกิจต่าง ๆ

2.3 สนับสนุนองค์กรของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในระดับท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร บำรุงจัดการทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เช่น น้ำตก เกาะและหาดทราย ตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม เช่น โบราณสถานแห่งประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2.4 สนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น พร้อมกับการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาางจรท่องเที่ยวในภูมิภาค

2.5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โดยมุ่งการใช้ประโยชน์ในระยะยาวและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการอยู่ในกรอบไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว จนเกิดภาพพจน์ทางลบต่อประเทศไทยโดยรวม

3) พัฒนาและยกระดับคุณภาพกำลังคน

3.1 ขยายการผลิตกำลังคนทั้งในระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพให้ได้ปริมาณและมีคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของบทบาทของธุรกิจท่องเที่ยวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.2 สนับสนุนภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนผลิตและฝึกอบรมกำลังคนด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐานการบริการในระดับสูง พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนากำลังคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะแก้ไขพระราชบัญญัติโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นทางการ พ.ศ. 2478 เพื่อเปิดโอกาสให้ใช้โรงแรมที่มีมาตรฐานสูงเป็นสถานที่ผลิตและฝึกอบรมได้มากขึ้น ไม่วางกรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำเนื้อหา

2.1.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ

2.1.2.1 สภาพเศรษฐกิจทั่วไป จากการประกาศใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-5 ได้ช่วยยกระดับฐานะทางด้านเศรษฐกิจให้สูงขึ้น มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าร้อยละ 7 ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-4 พอถึงช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีเพียงร้อยละ 5.3 ต่อปี จากที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ร้อยละ 6.6 ต่อปี ซึ่งนับว่าต่ำกว่าเป้าหมายอันเนื่องมาจากภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศในด้านของราคาน้ำมันและดอกเบี้ยในตลาดโลกที่ลดลงในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ระหว่างปี 2530-2533 ปรากฏว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ถึง 2 เท่า คือมีอัตราการขยายตัวในอัตราร้อยละ 11.7 ต่อปี จากที่ตั้งเป้าหมายไว้เพียงร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งนับว่าเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย อันเป็นผลเนื่องมาจากการขยายตัวของการลงทุน การส่งออกและการขยายตัวของกำลังซื้อภายในประเทศ

2.1.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในปี 2531 มูลค่า มีมูลค่าเท่ากับ 1,506,977 ล้านบาท เมื่อคูณทางด้านอุตสาหกรรมหลักของประเทศ แยกออกเป็นผลิตภัณฑ์ทางด้านต่าง ๆ คือ การเกษตร 16.90% อุตสาหกรรม 23.3% ค้าส่งและค้าปลีก 17.14% บริการ 13.56% และอื่น ๆ 29.09% ทางด้านการบริการหลักแยกออกตามสาขาได้ดังนี้ ข้าวเปลือก 31.82% ผลไม้ 10.08% พืชผัก 8.81% ยางพารา 8.40% และอื่น ๆ 7.90% และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประเทศเฉลี่ยต่อบุคคล เท่ากับ 27,632 บาท

จากตารางที่ 2.1 เมื่อเปรียบเทียบร้อยละประชากรและผลิตภัณฑ์ภาคของภาคต่าง ๆ ภาคที่มีค่าร้อยละของผลิตภัณฑ์ภาคสูงกว่าค่าร้อยละของประชากรย่อมแสดงถึงความได้เปรียบในการพัฒนา จากการเปรียบเทียบภาคที่มีความได้เปรียบ คือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคตะวันออก รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันตก และภาคกลาง ที่มีค่าใกล้เคียงกัน ส่วนภาคที่มีความแตกต่างกันมากหรือมีระบบการพัฒนาต่ำก็คือภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอัตราร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคกับประชากร ในปี 2531

พื้นที่	มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)	ร้อยละ	ประชากร (ล้านคน)	ร้อยละ	อันดับ
ทั่วราชอาณาจักร	1,506,976	100	54.538	100	-
กทม.และปริมณฑล	754,650	50.08	8.671	15.90	1
ภาคตะวันออก	117,717	7.81	3.284	6.02	2
ภาคตะวันตก	72,132	4.79	3.206	5.88	4
ภาคกลาง	64,984	4.31	2.662	4.88	3
ภาคเหนือ	171,797	11.40	10.634	19.50	6
ภาคต่อ.เฉียงเหนือ	179,499	11.91	18.908	34.67	7
ภาคใต้	146,196	9.70	7.173	13.15	5

ที่มา กองบัญชาการประชาชาติ, ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด

2) ผลิตภัณฑ์ประเทศเฉลี่ยต่อบุคคล

ซึ่งก็คือรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล จาก ตารางที่ 2.2 รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประเทศมีค่าเท่ากับ 27,632 บาท ภาคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงกว่าค่าเฉลี่ยคือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล เท่ากับ 87,032 บาท รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเท่ากับ 35,846 บาท ส่วนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคือ ภาคตะวันตก เท่ากับ 22,499 บาท ภาคกลางเท่ากับ 24,412 บาท ภาคใต้เท่ากับ 20,381 บาท ภาคเหนือเท่ากับ 16,155 บาท และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำที่สุดเท่ากับ 9,493 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ปี 2531
หน่วย ล้านบาท

	กทมา.	ตะวันออก	ตะวันตก	กลาง	เหนือ	คอ.เฉียงเหนือ		
การเกษตร	23,599	21,898	21,116	14,311	58,792	57,280	53,387	250,384
เหมืองแร่/ ย่อยหิน	4,579	9,155	4,541	8,452	12,601	3,683	4,645	47,657
อุตสาหกรรม	291,010	25,833	9,429	11,232	12,333	15,931	7,558	373,326
ก่อสร้าง	39,517	3,656	4,049	3,235	11,500	13,839	8,994	84,791
ไฟฟ้า/ประปา	18,699	2,761	1,812	2,205	3,041	3,103	2,691	34,314
คมนาคม/ขนส่ง	62,135	7,395	5,155	3,483	9,100	9,598	9,829	106,696
ค้าส่ง/ค้าปลีก	133,482	19,017	11,053	8,268	19,917	21,380	26,961	240,080
ธนาคาร/ ประกันภัย	43,332	3,396	2,269	1,666	5,358	4,889	4,066	64,979
ที่อยู่อาศัย	16,502	3,349	2,998	2,565	8,732	13,474	5,075	52,697
บริหารราชการ บริการ	17,004	3,698	3,262	3,613	9,205	12,908	6,706	56,397
	104,791	17,556	6,446	5,952	21,216	23,412	16,282	195,655
ผลิตภัณฑ์ภาค	754,650	117,717	72,132	64,984	171,797	179,499	146,196	1,506,976
ผลิตภัณฑ์ภาค/ คน (บาท)	87,032	35,846	22,499	24,412	16,155	9,493	20,381	27,632
ประชากร (ล้านคน)	8.671	3.284	3.206	2.662	10.634	18.908	7.173	54.538

ที่มา กองบัญชีประชาชาติ, ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวถ้าจะดูทางด้านสาขาการผลิต พบว่า ภาคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงจะมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางด้านอุตสาหกรรมค่าส่ง และค้าปลีก การบริการ อยู่ในระดับสูง (ดูตารางที่ 2.2)

2.1.2.3 สภาพการท่องเที่ยว จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้มีการตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.4 ต่อปี จนมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (ปี 2530-2534) ได้มีการตั้งเป้าหมายว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.5 ต่อปี จากตารางที่ 2.3 ในปี 2530 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยถึง 3.482 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ร้อยละ 23.59 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 50,024 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34 และจำนวนนักท่องเที่ยวยังคงเพิ่มขึ้น จนถึงปี 2533 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 5.298 ล้านคน เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 10.17 อันเป็นผลกระทบมาจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยและรายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2525-2533

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	เพิ่ม-ลด (%)	ระยะเวลาพำนัก เฉลี่ย (วัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)
2525	2,218,429	10.06	4.79	23,879	2,248.00
2526	2,191,003	-1.24	4.91	25,050	2,328.56
2527	2,346,709	7.11	5.47	27,317	2,128.00
2528	2,438,270	3.90	5.58	31,768	2,334.92
2529	2,818,092	15.58	5.93	37,321	2,333.28
2530	3,482,958	23.59	6.06	50,024	2,370.04
2531	4,230,737	21.47	7.36	78,859	2,532.54
2532	4,809,508	13.68	7.63	96,385	2,626.56
2533	5,298,860	10.17	7.06	110,572	2,955.68

ที่มา กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในปี 2530-2533

หน่วย : ร้อยละ

ค่าใช้จ่าย	ปี 2530	ปี 2531	ปี 2532	ปี 2533
ค่าที่พัก	26.81	24.05	27.09	23.35
ค่าซื้อของที่ระลึก (SHOPPING)	26.82	38.53	36.87	38.83
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	18.02	15.90	16.22	15.07
ค่าบันเทิง-พักผ่อน	12.12	6.64	4.79	7.61
ค่าเดินทางและท่องเที่ยว	13.36	13.09	13.73	13.25
อื่น ๆ	2.87	1.79	1.30	1.88

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับประเทศ

2.1.3.1 จำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2532 ประชากรของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 55.89 ล้านคน มีอัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ 1.56 ตามเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งกำหนดให้ลดอัตราการเพิ่มประชากรจากร้อยละ 1.7 ในปี 2529 ให้เหลือร้อยละ 1.3 เมื่อสิ้นสุดแผน โดยคาดว่าในปี 2534 จะมีจำนวนประชากรประมาณ 57 ล้านคน อัตราการเกิดประมาณ 19.1 ต่อประชากร 1,000 คน และอัตราการตายประมาณ 5.7 ต่อประชากร 1,000 คน สัดส่วนประชากรในวัยเด็กลดลงในขณะที่ประชากรในวัยทำงานและวัยสูงอายุจะเพิ่มขึ้น คาดว่าเมื่อสิ้นปี 2543 จะมีประชากรประมาณ 63.3 ล้านคน และสัดส่วนประชากรในวัยเด็กจะลดลงเหลือร้อยละ 26 วัยสูงอายุจะเพิ่มเป็นร้อยละ 8 และประชากรวัยแรงงานร้อยละ 66 ส่วนเป้าหมายอัตราการเพิ่มประชากรในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 นั้น กำหนดอัตราการเพิ่มประชากรให้เหลือร้อยละ 1.2 ในปี 2539 (ดูตารางที่ 2.5)

2.1.3.2 การปกครอง ประเทศไทยแบ่งการปกครองออกเป็น 6 ภาค รวม 73 จังหวัด ประกอบด้วย ภาคเหนือ 17 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด ภาคใต้ 14 จังหวัด ภาคกลาง 10 จังหวัด ภาคตะวันออก 8 จังหวัด และภาคตะวันตก 7 จังหวัด (ดูภาพที่ 2.1)

2.1.3.3 การศึกษา สภาพทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา มีจำนวนโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ รวม 37,122 โรงเรียน รวม 366,067 ห้องเรียน โดยเป็นโรงเรียนซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติมากที่สุด

2.1.3.4 การสาธารณสุข ในปี 2532 ประเทศไทยมีอัตราส่วนระหว่างจำนวนเตียงต่อจำนวนประชากรโดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 1 เตียงต่อจำนวนประชากร 622 คน (มาตรฐานองค์การอนามัยโลก กำหนด 1 เตียงต่อจำนวนประชากร 250 คน) สัดส่วนแพทย์ต่อประชากร เป็น 1 ต่อ 4,397 (ดูตารางที่ 2.6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 สถิติประชากรจากทะเบียน จำนวนตามเพศในเขตเทศบาลและภาค พ.ศ. 2531 - 2532

ภาค	ประชากร Population						อัตราส่วนร้อยละของประชากรในเขตเมือง Percentage of population in urban area	ความหนาแน่นต่อ ตร. กม. Density per sq. km.	
	รวมยอด Total	ประชากร Male		ประชากร Female		ในเขตเทศบาล Municipal area			
		ชาย Male	หญิง Female	ชาย Male	หญิง Female	ชาย Male			หญิง Female
2531									
ทั่วราชอาณาจักร	54,960,917	27,574,256	27,386,661	4,998,859	4,950,518	18.1	107		
กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	8,509,386	4,266,910	4,242,476	3,096,534	3,058,735	72.3	1,097		
ภาคกลาง	2,791,937	1,380,505	1,411,432	143,318	136,314	10.0	168		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,595,222	1,825,442	1,769,780	186,963	188,486	10.4	98		
ภาคตะวันตก	3,217,428	1,610,390	1,607,038	156,466	160,775	9.9	75		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,254,245	9,652,852	9,601,393	564,849	550,453	5.8	114		
ภาคเหนือ	10,731,609	5,395,091	5,336,518	413,778	416,440	7.7	63		
ภาคใต้	6,861,090	3,443,066	3,418,024	436,951	439,315	12.8	97		
2532									
ทั่วราชอาณาจักร	55,888,393	28,001,343	27,887,050	5,116,121	5,086,596	18.3	109		
กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	8,728,335	4,366,387	4,361,948	3,152,609	3,129,750	72.0	1,125		
ภาคกลาง	2,812,370	1,388,770	1,423,600	163,525	156,160	11.4	169		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,633,554	1,836,973	1,796,581	210,885	213,837	11.7	100		
ภาคตะวันตก	3,269,183	1,634,394	1,634,789	157,783	162,408	9.8	76		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,575,949	9,808,102	9,767,847	572,625	557,393	5.8	116		
ภาคเหนือ	10,872,752	5,459,909	5,412,843	416,090	420,880	7.7	64		
ภาคใต้	6,996,250	3,506,808	3,489,442	442,604	446,168	12.7	99		

ที่มา: หนังสือสถิติ : กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 2.6 แสดงข้อมูลการสาธารณสุขของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2528-2532

รายการ	2528	2529	2530	2531	2532
จำนวนโรงพยาบาล	941	944	982	982	1,011
จำนวนเตียง	84,045	83,438	87,154	88,352	89,982
จำนวนแพทย์	8,650	9,464	9,580	11,260	12,713
จำนวนพยาบาล	38,284	40,952	45,038	51,091	57,607
จำนวนผู้ป่วยนอก	29,909,572	31,609,287	35,585,607	35,161,485	35,371,729
จำนวนผู้ป่วยใน	2,746,883	2,667,439	3,081,682	2,902,826	2,994,867

ที่มา กระทรวงสาธารณสุข

2.1.3.5 ศาสนา จำนวนผู้นับถือศาสนา จำแนกตามศาสนาต่าง ๆ นั้น ในปี 2532 มีจำนวนผู้นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.87 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3.98 ศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 0.005 นอกจากนี้เป็นศาสนาพราหมณ์ ฮินดูและซิกข์ ซึ่งมีผู้นับถือน้อยมาก (ดูตารางที่ 2.7)

2.1.3.6 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี คนไทยมีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เช่น ภาษา การแต่งกาย เป็นต้น นอกจากนี้ คนไทยยังมีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การแสดงออกของคนในชาติและประเพณีเกี่ยวกับบุคคลทั่วไป มีความสมัครสมานสามัคคีร่วมมือในการประกอบอาชีพมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความนับถือยกย่องกันและกันในชุมชน ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความผูกพันกับการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก ดังเช่น ประเพณี การทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ มีประเพณีอันสำคัญทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างมีส่วนในการกำหนดรูปแบบของสังคมให้มีลักษณะเฉพาะและมีเอกลักษณ์ ดังเช่น การยกย่องผู้ใหญ่ การโอบอ้อมอารี เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.7 แสดงจำนวนศาสนสถาน จำแนกตามรายภาค พ.ศ. 2532

ประเภท	พุทธ	อิสลาม	คริสต์	พราหมณ์ ฮินดูและซิกข์
รวมทั้งประเทศ	28,764	2,602	1,025	21
ก.ท.ม.และปริมณฑล	890	213	99	7
ภาคกลาง	2,286	58	55	-
ภาคเหนือ	7,044	20	321	4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13,225	4	327	5
ภาคตะวันตก	1,820	22	72	-
ภาคใต้	1,957	2,176	89	4
ภาคตะวันออก	1,710	109	81	1
- ฉะเชิงเทรา	241	49	14	-
- ปราจีนบุรี	453	1	30	-
- นครนายก	177	26	7	-
- ชลบุรี	297	22	10	1
- ระยอง	204	4	5	-
- จันทบุรี	236	-	13	-
- ตราก	102	7	2	-

ที่มา กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 แสดงจำนวนศาสนิกชน จำแนกตามรายภาค พ.ศ. 2532

ประเภท	พุทธ	อิสลาม	คริสต์	พราหมณ์ ฮินดูและซิกข์	อื่น ๆ	ไม่ระบุ
รวมทั้งประเทศ	53,019,944	2,224,525	297,437	3,805	64,950	277,732
ก.ท.ม และปริมณฑล	7,313,935	304,582	54,927	2,999	2,416	52,993
ภาคกลาง	1,440,078	30,941	3,424	83	81	13,456
ภาคเหนือ	10,658,725	12,468	95,409	333	60,993	44,735
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,404,999	3,262	81,565	219	890	85,013
ภาคตะวันออก	4,209,303	12,417	25,490	63	150	18,243
ภาคใต้	5,150,781	1,790,648	5,513	4	288	48,912
ภาคตะวันออก	3,525,352	68,781	28,532	1	133	10,757
- ฉะเชิงเทรา	536,178	35,062	3,282	-	-	1,209
- ปราจีนบุรี	858,466	259	4,669	-	-	1,297
- นครนายก	212,887	11,513	2,021	-	-	659
- ชลบุรี	874,200	11,294	6,005	-	90	4,751
- ระยอง	439,208	4,632	1,024	-	-	534
- จันทบุรี	418,336	388	11,260	-	43	1,381
- ตรัง	186,076	5,633	270	-	-	926

ที่มา กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3.7 ตลาดการท่องเที่ยว จากการสำรวจ เมื่อปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด 5,298,860 คน ตลาดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ นักท่องเที่ยวภาคพื้นแปซิฟิกและยุโรปซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.84 เพศหญิง ร้อยละ 36.16 มีอายุระหว่าง 25-44 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.46 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 45-54 ปี และระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.06 และ 11.37 ตามลำดับ มีอาชีพเป็นเชลล์แมนและลูกจ้างบริษัทมากที่สุด ร้อยละ 24.37 รองลงมาคือ ผู้ประกอบอาชีพเฉพาะ ร้อยละ 18.02 และผู้ใช้แรงงานและงานบริการ คิดเป็นร้อยละ 10.70 วัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนมากที่สุด ร้อยละ 89.98 รองลงมาคือ เพื่อธุรกิจ ร้อยละ 7.37 โดยนักท่องเที่ยวจะเข้าพักแรมในโรงแรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.08 มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 7.06 วัน (ดูตารางที่ 2.9)

ตารางที่ 2.9 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และระยะเวลาพำนักเฉลี่ย
ปี พ.ศ. 2525-2533

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ระยะเวลาพำนัก เฉลี่ย (วัน)
2525	2,218,429	10.06	4.79
2526	2,191,003	1.24	4.91
2527	2,346,709	7.11	5.47
2528	2,438,270	3.90	5.58
2529	2,818,092	15.58	5.93
2530	3,482,958	23.59	6.06
2531	4,230,737	21.47	7.36
2532	4,809,508	13.68	7.63
2533	5,298,860	10.17	7.06

ที่มา กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับประเทศ

2.1.4.1 สภาพภูมิศาสตร์ ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย ทางตะวันออกเฉียงใต้ของทวีป อยู่ในเขตร้อนชื้น ระหว่างเส้นรุ้งที่ $5^{\circ} 37' - 20^{\circ} 27'$ เหนือและเส้นแวงที่ $97^{\circ} 22' - 105^{\circ} 37'$ ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 513,115 ตร.กม. แบ่งพื้นที่เป็น 6 ภาค รวม 73 จังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ประเทศพม่าและลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ประเทศกัมพูชาและอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศพม่าและมหาสมุทรอินเดีย

2.1.4.2 สภาพภูมิประเทศ ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น 5 เขตใหญ่ ๆ ดังนี้

- 1) ที่ราบลุ่มน้ำตอนล่าง เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งพัดพาตะกอนดินมาทับถม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ที่ราบลุ่มตอนกลางและที่ราบลุ่มตอนบนและบริเวณชายฝั่งตอนล่าง
- 2) บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย เป็นบริเวณที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลูกฟูก เนินเขาเตี้ย ๆ ชายฝั่งทะเลเว้าแหว่ง ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่
- 3) ที่สูงภาคพื้นทวีป ได้แก่ บริเวณที่สูงทางเหนือ ซึ่งมีลักษณะเป็นหุบเขาและภูเขาสลับกันเป็นแนวยาวจากเหนือมาใต้ และบริเวณเทือกเขาทางตะวันตก
- 4) คาบสมุทรภาคใต้ มีลักษณะยาวและแคบ ยื่นลงไปในมหาสมุทรอินเดียและอ่าวไทย แบ่งออกเป็นสองฝั่ง คือ ชายฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นทิวเขาซิกซายทะเลไหลที่ทวีปแคบ มีเกาะอยู่ตามชายฝั่งทะเล ในระยะห่างออกไปเพียง 60 เมตร จะเป็นทะเลลึกและชายฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นชายฝั่งกว้าง เป็นทะเลตื้น
- 5) ที่ราบสูงโคราช อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ลักษณะเป็นที่ราบสูง ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณลุ่มน้ำโขง

2.1.4.3 สภาพภูมิอากาศ แบ่งลักษณะสภาพภูมิอากาศได้เป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ถึงเมษายน ฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และฤดูหนาวในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม โดยมีลมมรสุมพัดผ่านคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม นอก

จากนี้ยังมีกระแสลมที่พัดจากทะเลจีนใต้เข้าสู่อ่าวไทยทางทิศใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ถึงเมษายน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ $33^{\circ} - 38^{\circ}$ ซ. ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 55 - 100 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,551.0 มม.

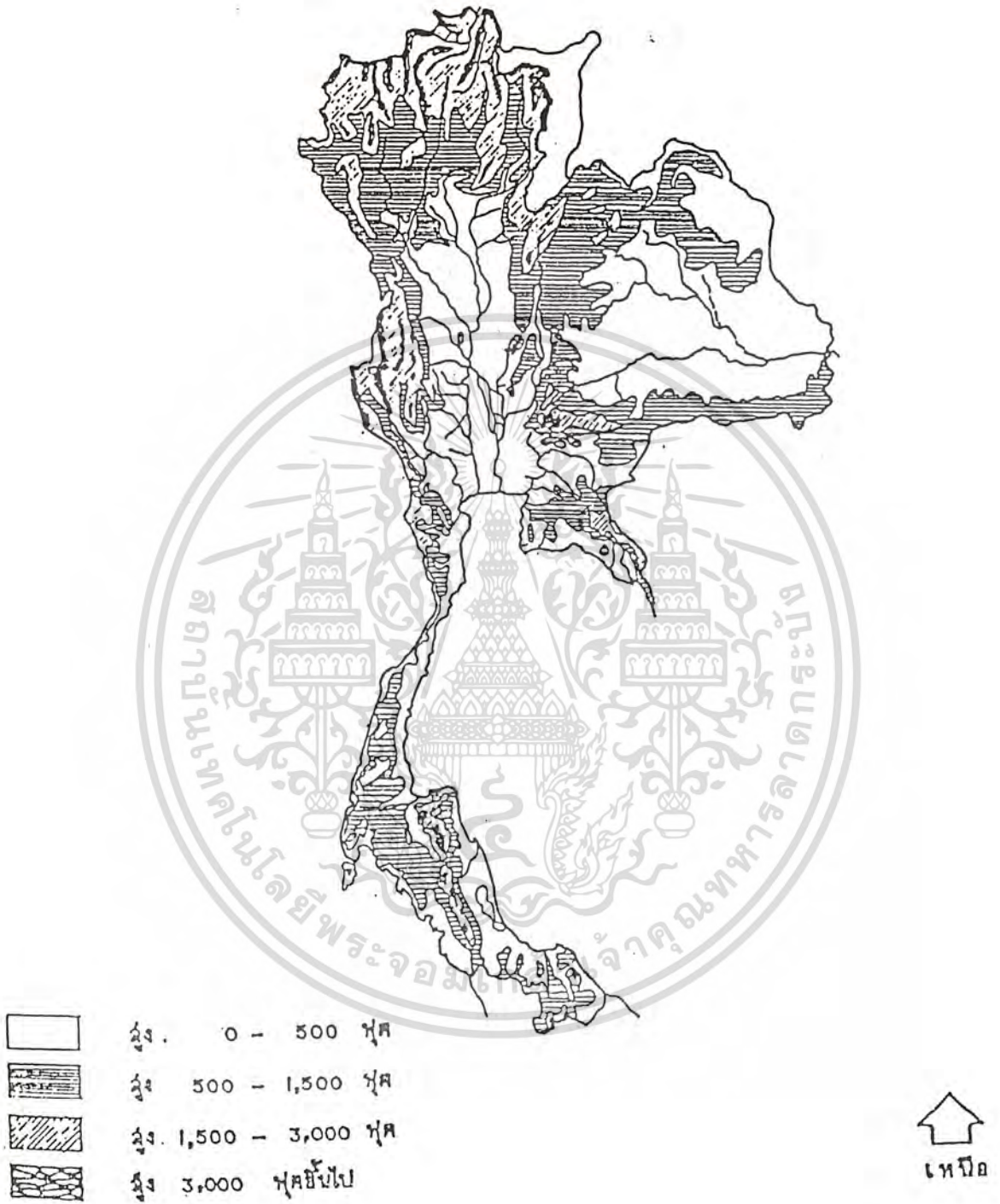
2.1.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำ-ลำธาร ป่าไม้และแร่ธาตุ ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะทางด้าน เศรษฐกิจ ตลอดจนถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากร

2.1.4.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ลักษณะการใช้ที่ดินขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ราบตอนกลางซึ่งเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนจึงมีอาชีพเกษตรกรรม ทางภาคเหนือมีพื้นที่เป็นภูเขา ส่วนใหญ่ที่ผลิตผลทางการเกษตรของพืชเมืองหนาว ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณภาพของดินไม่อุดมสมบูรณ์ ผลผลิตทางการเกษตรจึงมีในระดับต่ำ

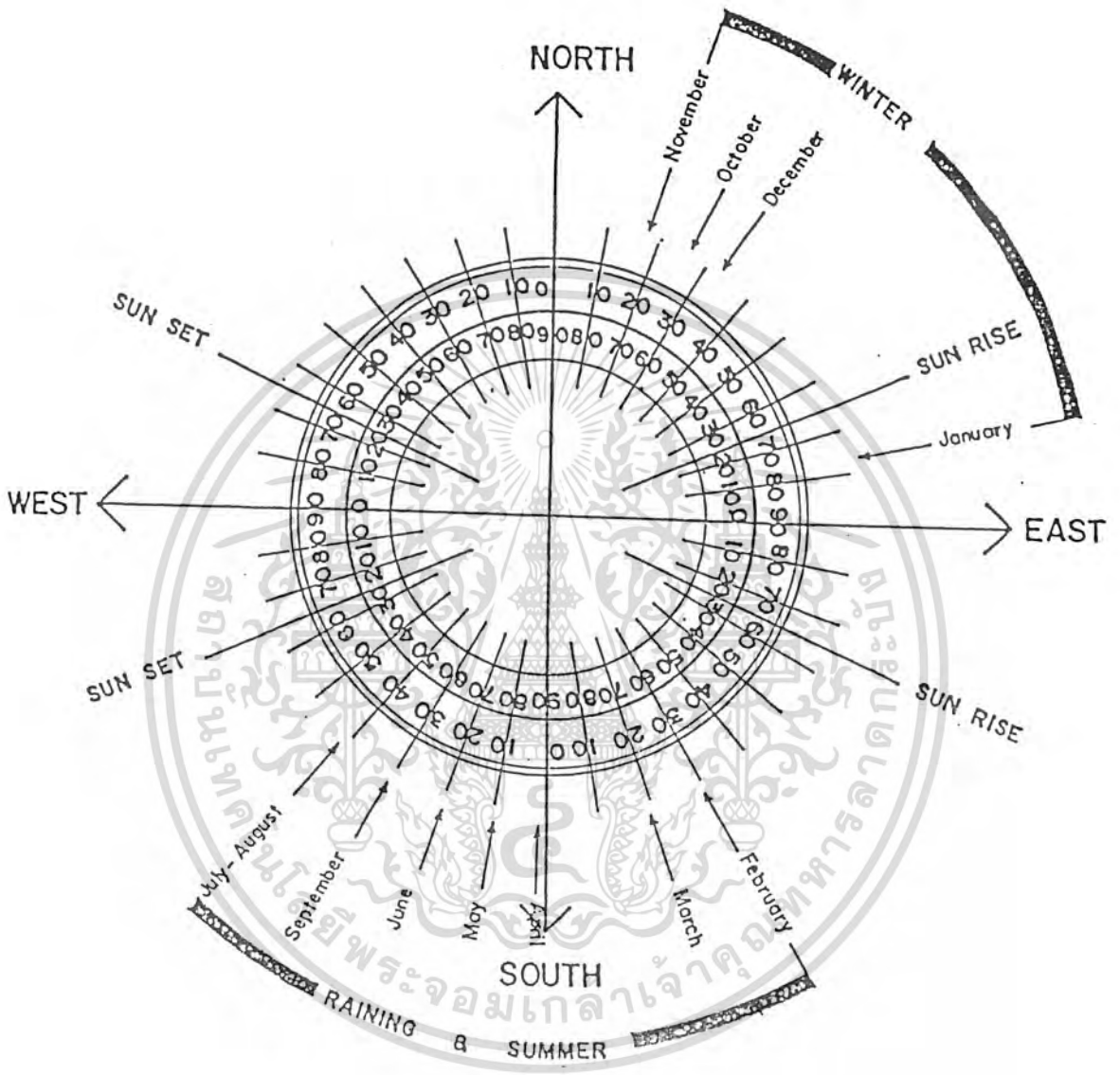
2.1.4.6 การคมนาคม ลักษณะการคมนาคมของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การคมนาคมทางบก ได้แก่ การสัญจรและการขนส่งทางรถยนต์และรถไฟ การคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำลำคลอง และทางทะเล ท่าเรือที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือคลองเตย ท่าเรือสัตหีบ และโครงการที่สำคัญในอนาคตอันใกล้ คือ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังและมาบตาพุด และการคมนาคมทางอากาศซึ่งประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สนามบินที่สำคัญ ได้แก่ สนามบินดอนเมือง (ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ) สนามบินเชียงใหม่ อุมลราชธานี อุตะเกา สงขลาและภูเก็ต

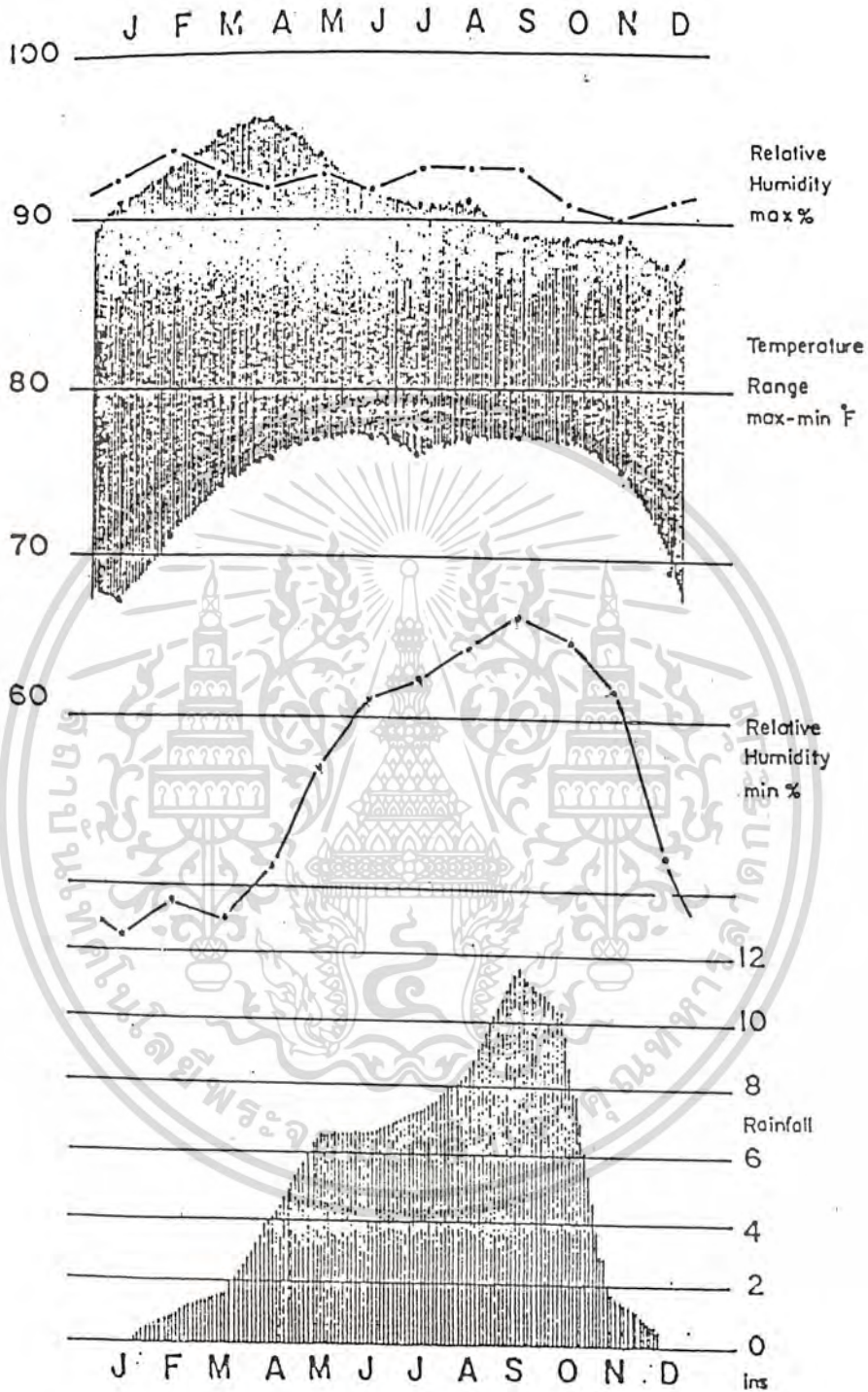
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 2.2 แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

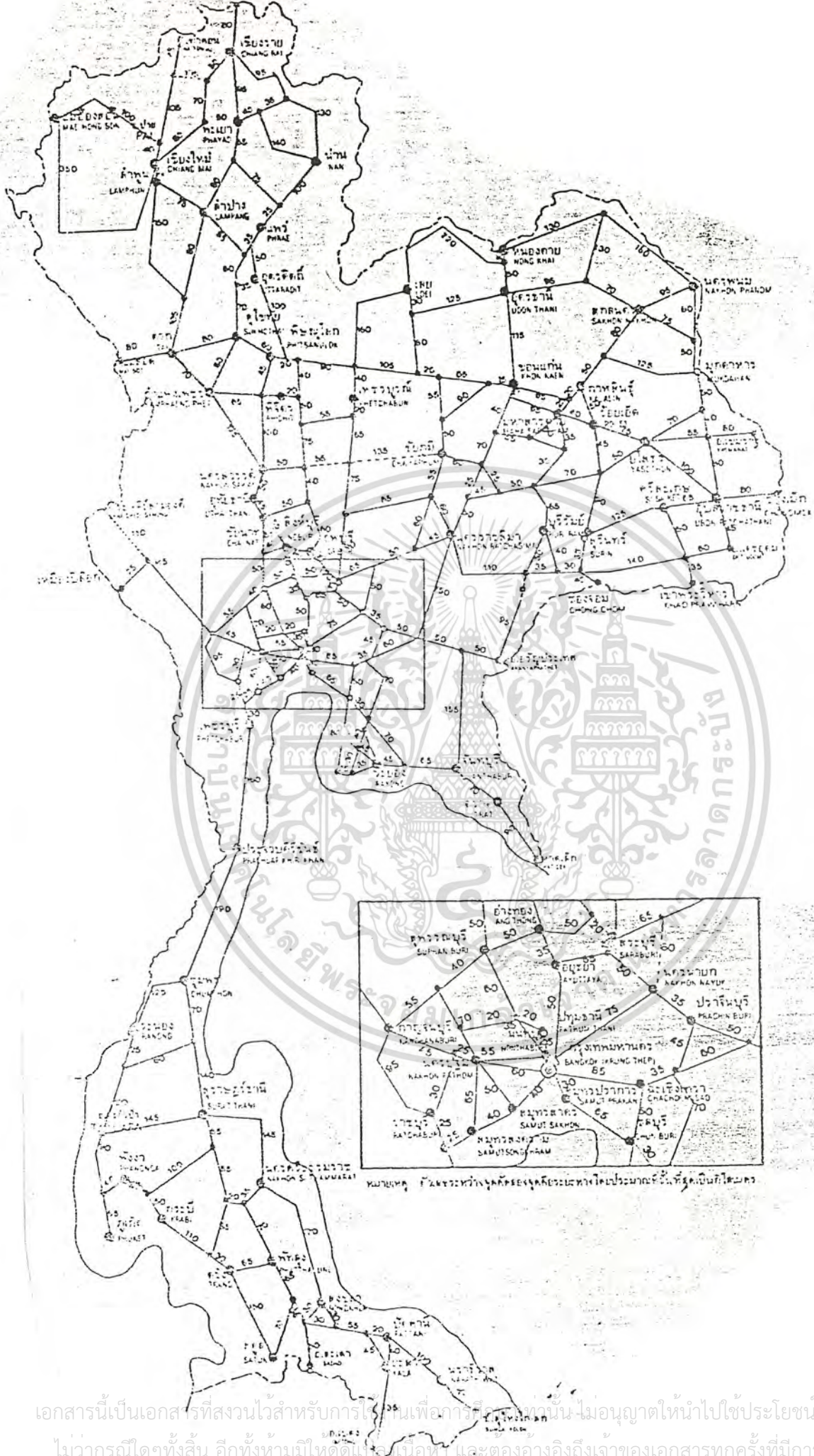
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ทิศทางแดดและลมในประเทศไทย
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการใช้อย่างอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนสิทธิ์ในหน้าที่ 2.6 แสดงอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และปริมาณน้ำฝน ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 แสดงระยะทางระหว่างจังหวัด (กม.)

2.1.4.7 แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย สามารถแบ่งแยกตามลักษณะและความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท คือ

- 1) ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก ป่า เขา ถ้ำ ทะเล เกาะ หาดทราย ทะเลสาบ เขื่อน แหล่งน้ำจืด อ่าวเก็บน้ำ ฯลฯ
- 2) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ อนุสาวรีย์ เป็นต้น
- 3) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เช่น งานประเพณี และงานเทศกาลประจำปี เป็นต้น

ในปี 2533 จำนวนโรงแรมและห้องพักในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 3,671 แห่ง รวม 168,593 ห้อง แยกเป็นโรงแรมในภาคใต้คิดเป็นร้อยละ 27.73 ภาคตะวันออก ร้อยละ 18.25 ภาคเหนือ ร้อยละ 17.71 ภาคกลาง ร้อยละ 16.70 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 10.57 และภาคตะวันตก ร้อยละ 9.04 จำนวนห้องพักในภาคกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.69 รองลงมา คือ ภาคใต้ ร้อยละ 24.97 ภาคตะวันออกและภาคเหนือ ร้อยละ 19.53 และ 14.57 ตามลำดับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 8.25 และภาคตะวันตก ร้อยละ 5.99 (ดูตารางที่ 2.10)

ตารางที่ 2.10 จำนวนโรงแรมและห้องพักในประเทศไทย ปี 2533

ภาค	จำนวนแห่ง	จำนวนห้องพัก
ทั่วประเทศ	3,671	168,593
ภาคกลาง	613	45,004
ภาคตะวันออก	670	32,929
ภาคตะวันตก	332	10,093
ภาคเหนือ	650	24,566
ภาคใต้	1,018	42,103
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	388	13,898

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ที่มา กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับภาคตะวันออก

2.2.1 การศึกษาแผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ

1) เป้าหมายการพัฒนา

ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 มุ่งที่จะพัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐานเพื่อเป็นแกนนำการขยายตัวและการใช้ที่ดินเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นระเบียบสามารถเชื่อมโยงเป็นระบบเข้ากับการพัฒนาพื้นที่กับบริเวณชายฝั่งตะวันออก โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเป็นกลุ่มพื้นที่หลักคือ กรุงเทพฯและปริมณฑล , พื้นที่บริเวณทะเลชายฝั่งตะวันออก , พื้นที่แหล่งอุตสาหกรรมของภาคกลางตอนบน โดยมีสระบุรีเป็นศูนย์กลาง

2) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ ได้แบ่งพื้นที่การพัฒนากออกเป็น 3 เขต คือ

2.1) การพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการขยายตัวโดยประสานการลงทุน โครงข่ายการบริการพื้นฐานกับการจัดการด้านที่ดินและสิ่งแวดล้อมให้ การขยายตัวของการลงทุน และปริมณฑล ออกไป เชื่อมต่อกับพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

2.2) การพัฒนาพื้นที่แหล่งอุตสาหกรรมของภาคกลางตอนบน

กรุงเทพฯและปริมณฑลมีการขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณชานเมืองยังสร้างปัญหาในด้านความแออัดและสภาวะแวดล้อมของเมือง จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจแห่งใหม่ โดยไม่ต้องผ่านเข้ามาสร้างความแออัดในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาโดยให้

- เมืองสระบุรีเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของภาคกลางตอนบน
- แก่งคอย เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง
- ท่าเรือ/ท่าหลวง เป็นศูนย์กลางการแปรรูปพืชผลการเกษตรเพื่อส่งออก

2.3) การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นฐานอุตสาหกรรมหลักและช่วยรองรับการขยายตัวทางอุตสาหกรรม และลดความแออัดของกรุงเทพฯและปริมณฑลประกอบด้วย

- พื้นที่เป้าหมายแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

- พื้นที่เป้าหมายมาบตาพุด จังหวัดระยอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

2.1 เร่งขยายโครงข่ายพื้นฐานหลัก โดยเฉพาะระบบถนน รถไฟ
สื่อสาร เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เป้าหมายและชุมชนเมืองศูนย์กลางความเจริญเข้ากับโครงข่ายของประเทศ
ให้เป็นระบบ

2.2 เน้นการปฏิบัติงานตามแผนงานด้านชุมชน สังคมสิ่งแวดล้อมและ
การปกครองเพื่อจัดสร้างชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบังและมาบตาพุด พร้อมบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
และสังคม

2.3 วางระบบบริหารและจัดการบริการพื้นฐานหลักต่าง ๆ โดยให้
ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น

2.2.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับภาคตะวันออก

2.2.2.1 สภาพเศรษฐกิจทั่วไป จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2531 ภาคตะวันออก มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ ที่ราคาตลาด
รวมทั้งสิ้น 117,716.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.81 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ จัดว่าสูง
เป็นอันดับที่ 5 จากจำนวน 7 ภาค มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 35,846 บาท/คน/ปี ซึ่งสูงกว่ารายได้เฉลี่ย
ของประชากรทั้งประเทศและสูงเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.2.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2531 ภาคตะวันออกมีรายได้
ส่วนใหญ่จากการผลิตในสาขาอุตสาหกรรม รองลงมาคือ สาขาการเกษตร การค้าส่งและค้าปลีก และ
สาขาการบริการ ซึ่งทั้ง 4 สาขามีมูลค่าโดยเฉลี่ยสูงกว่า 15,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.94,
18.60, 16.15 และ 14.91 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค นอกจากนี้เป็นสาขา
เหมืองแร่และการย่อยหิน ร้อยละ 7.78 สาขาการคมนาคมและขนส่ง ร้อยละ 6.28 สาขาการบริหาร
ราชการแผ่นดิน ร้อยละ 3.14 สาขาการก่อสร้าง ร้อยละ 3.11 สาขาการเงิน การธนาคาร ที่อยู่-
อาศัย การค้าส่งและค้าปลีก คิดเป็น ร้อยละ 2.88, 2.85 และ 2.35 ตามลำดับ

ภาคตะวันออกมีการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค เปลี่ยนแปลงเฉลี่ย
จากปี พ.ศ. 2527-2533 ในอัตราร้อยละ 7 จต่อปี จังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ จังหวัด
ระยอง ร้อยละ 8.32 ต่อปี รองลงมา คือ ฉะเชิงเทรา ร้อยละ 7.90 ต่อปี และจังหวัดชลบุรี มี
การเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ในอัตราร้อยละ 6.48 ต่อปี

เมื่อพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์รายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2531 พบว่าจังหวัด
ชลบุรีมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มากที่สุด คือ ร้อยละ 47.2 รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 16.6
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจังหวัดระยอง ร้อยละ 14.1 นอกจากนี้ คือ จังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 9.1 จังหวัดจันทบุรี
ตราด และนครนายก คิดเป็นร้อยละ 6.5, 3.5 และ 2.8 ตามลำดับ จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อ
หัวมากที่สุด คือ ชลบุรี 68,433 บาท รองลงมาคือ จังหวัดระยอง 41,030 บาท และต่ำสุดที่
จังหวัดปราจีนบุรี 13,739 บาท

ตารางที่ 2.11 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2527 และ 2531

รายการผลิต	พ.ศ. 2527		พ.ศ. 2531		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ	
1. การเกษตรกรรม	15,515	20.28	21,898	18.60	5.83
1.1 การกสิกรรม	10,465	13.68	14,116	11.99	5.17
1.2 ปศุสัตว์	1,168	1.52	1,575	1.34	5.17
1.3 การประมง	1,801	2.35	3,568	3.03	9.90
1.4 ป่าไม้	251	0.003	217	0.002	-2.71
1.5 การบริการทางการเกษตร	831	1.08	1,038	0.009	3.99
1.6 การแปรรูปสินค้าเกษตร	997	1.30	1,384	1.18	5.92
2. การเหมืองแร่และการขุดหิน	4,644	6.07	9,155	7.78	9.85
3. การอุตสาหกรรม	16,996	22.22	25,832	21.94	6.84
4. การก่อสร้าง	2,655	3.47	3,656	3.11	5.48
5. การไฟฟ้า-ประปา	1,408	1.84	2,761	2.35	9.80
6. การคมนาคมขนส่ง	3,948	5.16	7,395	6.29	9.32
7. การค้าส่งและค้าปลีก	13,814	18.06	19,017	16.15	5.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการผลิต	พ.ศ. 2527		พ.ศ. 2531		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ	
8. การเงิน การธนาคาร	1,538	2.01	3,395	2.88	10.94
9. ที่อยู่อาศัย	2,521	3.29	3,349	2.85	4.94
10. การบริหารราชการฯ	2,355	3.08	3,698	3.14	7.26
11. การบริการ	11,085	14.49	17,556	14.91	7.37
รวม	76,479	100.00	117,716	100.00	7.00

ที่มา ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด กองบัญชีประชาชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.12 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออก แยกตามจังหวัด ปี พ.ศ. 2527 และ 2531

จังหวัด	พ.ศ. 2527		พ.ศ. 2531		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	มูลค่า (ล้านบาท)	รายได้เฉลี่ย ต่อคน (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)	รายได้เฉลี่ย ต่อคน (บาท)	
1. ชลบุรี	37,650	49,021	55,567	68,433	6.48
2. ระยอง	9,731	24,700	16,658	41,030	8.32
3. ฉะเชิงเทรา	11,820	23,641	19,538	37,357	7.90
4. ตราด	3,009	19,170	4,172	24,254	5.57
5. จันทบุรี	5,117	14,569	7,708	19,970	6.72
6. นครนายก	2,176	10,667	3,329	16,403	6.93
7. ปราจีนบุรี	6,873	9,442	10,743	13,739	7.20

ที่มา ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด กองบัญชีประชาชาติ

2.2.2.3 สภาพการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2533 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ชลบุรี ระยอง ตราก มีจำนวนทั้งสิ้น 3,955,689 คน ระยะเวลาในการพำนักเฉลี่ย 2.85 วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคน 1,195.57 บาท โดยจังหวัดชลบุรี มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนมากที่สุด¹

ตารางที่ 2.13 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของจังหวัดท่องเที่ยวหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2532-2533

	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน		ระยะเวลาพำนัก		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	
	2532	2533	2532	2533	2532	2533
ชลบุรี	2,767,686	2,447,448	4.92	5.05	1,293.51	1,501.54
ระยอง	-	1,284,182	-	1.72	-	879.21
ตราด	-	224,059	-	1.78	-	1,205.97

ที่มา กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

¹ การศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองพัทยา และจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราก, สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มิถุนายน 2534
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับภาคตะวันออกเฉียง

2.2.3.1 จำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2532 ภาคตะวันออกเฉียงมีจำนวนประชากร 3,633,554 คน เพิ่มจากปี 2531 ร้อยละ 1.1 จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24.67 ของประชากรทั้งหมดในภาค รองลงมาคือ จังหวัดปราจีนบุรีและฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 23.80 และ 15.84 ตามลำดับ จังหวัดระยองมีจำนวนประชากรคิดเป็นร้อยละ 12.58 จังหวัดจันทบุรีและนครนายก ร้อยละ 11.87 และ 6.25 ตามลำดับ จังหวัดตราคมี่จำนวนประชากรน้อยที่สุด คือร้อยละ 5.31 ของประชากรทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียง (ดูตารางที่ 2.15)

2.2.3.2 การปกครอง ภาคตะวันออกเฉียงแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 7 จังหวัด ประกอบด้วย ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราคม ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรีและนครนายก (ดูภาพที่ 2.7)

2.2.3.3 การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 2,425 โรงเรียน รวม 23,777 ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในประเทศและมีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 662,116 คน (ดูตารางที่ 2.14)

ตารางที่ 2.14 จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน และนักเรียนของภาคตะวันออกเฉียง

ประเภท	จำนวนโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
ทั่วราชอาณาจักร	37,122	366,067	10,025,996
ภาคตะวันออกเฉียง	2,425	23,777	662,116
- จันทบุรี	285	2,697	73,679
- ฉะเชิงเทรา	386	3,763	102,575
- ชลบุรี	471	5,372	171,149
- ตราคม	148	1,352	33,889
- นครนายก	187	1,719	39,802
- ปราจีนบุรี	683	6,101	161,038
- ระยอง	265	2,773	79,984

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.4 การสาธารณสุข ในปี 2532 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเตียงในโรงพยาบาลทั้งหมด 6,393 เตียง จากจำนวนโรงพยาบาล 130 แห่ง ซึ่งเท่ากับร้อยละ 12 ของจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมดในประเทศไทย อัตราส่วนการบริการ จำนวนเตียงต่อประชากรเป็น 1 เตียงต่อประชากร 569 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมดของภาค 3,633,554 คน (มาตรฐานองค์การอนามัยโลกกำหนด 1 เตียง ต่อ 250 คน

2.2.3.5 ศาสนา ในปี 2532 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ จำแนกเป็นศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในภาค รองลงมาคือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 1.9 และศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.78 (ดูตารางที่ 2.7 และ 2.8)

2.2.3.6 วัฒนธรรมและชนบทนิยมประเพณี คนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมตลอดจนชนบทนิยมประเพณีที่แสดงออกถึงความเป็นชนชาติไทยเด่น เช่นเดียวกับประชากรส่วนใหญ่ในชาติ จะมีบ้างเป็นส่วนน้อยในเรื่องของสำเนียงภาษาพูดที่เป็นแบบฉบับของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด นอกจากนี้เป็นจังหวัดคนครนาก และปราจีนบุรี โดยเฉพาะตามแนวเขตของภาคและชายแดนอรัญประเทศซึ่งจะมีลักษณะค่อนข้างไปในทางผสมผสาน

2.2.3.7 ตลาดการท่องเที่ยว

1) โครงสร้างและลักษณะของนักท่องเที่ยว จากการศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองพัทยาและจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด โดยสำนักบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนมิถุนายน 2534 พบว่าในปี 2533 นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานคร เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.21 เพศหญิง ร้อยละ 37.79 มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 54.40 รองลงมาคือ ระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.98 และ 14.04 ตามลำดับ ระดับประถมศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 9.58 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางเป็นกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัวประมาณ 2-5 คน ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จุดประสงค์ในการเดินทาง คือ เพื่อการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 82.55 รองลงมาคือ เพื่อติดต่อธุรกิจ ร้อยละ 5.53 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่พักผ่อนในที่พักผ่อนต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 72.83 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด โดยจังหวัดตราดมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักผ่อนสูงสุด คือ ร้อยละ 87.50 วันพักผ่อนในพื้นที่ 4 จังหวัด ประมาณ 2.4 วัน (ดูตารางที่ 2.16 และ 2.17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.15 ประชากรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำมะโนการทะเบียน จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2532

ภาคและจังหวัด	รวมยอด Total	ชาย Male		หญิง Female		ในเขตเทศบาล Municipal area			อัตราส่วนร้อยละ ของประชากร ในเขตเมือง Percentage of population in urban area	อัตราเพิ่ม 2531-2532 Rate of increase 1988-1989	เนื้อที่ (กม. ²) Area (sq.km.)	ความหนาแน่น ต่อ ตร. กม. Density per sq. km.
		รวมยอด Total	ชาย Male	หญิง Female	รวมยอด Total	ชาย Male	หญิง Female					
ทั่วราชอาณาจักร	55,888,393	28,001,343	27,887,050	10,202,717	5,116,121	5,086,596	18.3	1.7	513,115	109		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,633,554	1,836,973	1,796,581	424,722	210,885	213,837	11.7	1.1	36,503	100		
จังหวัด	431,408	219,012	212,396	60,424	29,998	30,426	14.0	2.1	6,338	68		
จังหวัดบุรีรัมย์	575,731	284,897	290,841	51,450	25,614	25,836	8.9	1.1	5,351	108		
จังหวัดขอนแก่น	896,340	454,022	442,318	184,840	90,373	94,467	20.6	-0.1	4,363	205		
จังหวัดอุดรธานี	192,905	98,989	93,916	14,298	7,072	7,226	7.4	2.4	2,819	68		
จังหวัดหนองบัวลำภู	227,079	113,375	113,204	11,524	5,782	5,742	5.1	1.7	2,122	107		
จังหวัดเลย	864,692	439,043	425,649	42,799	22,036	20,763	5.0	1.2	11,958	72		
จังหวัดหนองคาย	445,399	227,142	218,257	59,387	30,010	29,377	13.3	1.2	3,552	125		

ที่มา กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 2.16 ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตาม อายุ อาชีพและรายได้ ปี พ.ศ. 2533

อายุ-อาชีพ-รายได้	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ย
1. อายุ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 15 ปี	1.20	2.90	1.05	-	1.40
16 - 25 ปี	30.12	43.48	45.26	14.81	33.38
26 - 35 ปี	42.17	40.58	37.89	51.85	43.08
36 - 45 ปี	18.07	8.70	8.42	29.63	16.19
46 - 50 ปี	7.23	4.35	7.37	3.70	5.65
50 ปีขึ้นไป	1.20	-	-	-	0.30
2. อาชีพ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	23.49	16.42	26.04	14.81	20.41
พ่อค้า/นักธุรกิจ	13.42	13.43	12.50	-	9.84
รับจ้าง	10.97	16.42	7.29	11.12	11.45
นักเรียน/นักศึกษา	6.10	14.92	16.67	3.70	10.35
แม่บ้าน	4.88	5.97	4.17	7.41	5.61
พนักงานบริษัท	39.02	29.85	30.21	62.96	40.51
อื่น ๆ	1.22	2.99	3.12	-	1.83
3. รายได้ต่อเดือน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 3,000 บาท	12.99	36.06	24.72	4.17	19.47
3,001 - 6,000 บาท	32.47	37.71	34.83	4.17	27.30
6,001 - 10,000 บาท	16.88	16.39	25.84	25.00	21.03
10,001 - 20,000 บาท	20.78	6.56	11.24	41.67	20.06
20,001 - 30,000 บาท	9.09	3.28	3.37	8.32	6.02
มากกว่า 30,000 บาท	7.79	-	-	16.67	6.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.17 ร้อยละของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ปี 2533

ประเภทค่าใช้จ่าย	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ย
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าที่พัก	42.58	30.10	26.03	21.99	29.90
ค่าอาหาร	17.03	11.29	13.53	13.75	13.73
ค่าของที่ระลึก	11.36	23.52	20.82	11.55	17.86
บันเทิงและพักผ่อน	9.94	7.53	12.49	9.90	10.18
ค่าเดินทาง	14.19	17.88	20.82	30.24	20.32
อื่น ๆ	4.90	9.68	6.31	12.57	8.01

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในกลุ่มยุโรปและเอเชีย-แปซิฟิก และเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือร้อยละ 56.25 และ 43.75 ตามลำดับ มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 43.75 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 37.50 ระดับประถมศึกษาและอาชีวศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.42 และ 8.33 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางในกลุ่มเพื่อนรองมาเป็นการเดินทางแบบครอบครัวและส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว/เช่าเหมา รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง/รถปรับอากาศ และรถยนต์ของบริษัทนำเที่ยว จุดประสงค์ในการเดินทาง คือเพื่อการพักผ่อน รองลงมา คือเพื่อทำธุรกิจ โดยเฉพาะการค้าอัญมณี พฤติกรรมการพักแรมในที่พักต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 95.83 เป็นการพักแรมในโรงแรมมากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ 52.09 และมีวันพักเฉลี่ยในพื้นที่ประมาณ 4.33 วัน โดยเมืองพัทยาและจังหวัดตราดมีจำนวนวันพักมากที่สุด คือมากกว่า 4 วัน (ดูตารางที่ 2.18 และ 2.19)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.18 ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำแนกตามอายุ อาชีพและรายได้ ปี

พ.ศ. 2533

อายุ-อาชีพ-รายได้	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ย
1. อายุ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 15 ปี	3.70	-	-	12.50	4.17
16 - 25 ปี	14.82	-	-	12.50	10.42
26 - 35 ปี	18.52	62.50	40.00	37.50	31.25
36 - 45 ปี	14.82	12.50	20.00	12.50	14.58
46 - 50 ปี	44.44	25.00	40.00	25.00	37.50
50 ปีขึ้นไป	3.70	-	-	-	2.08
2. อาชีพ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	14.82	12.50	-	-	10.42
ผู้จัดการ/ผู้บริหาร ระดับสูง	22.22	12.50	-	37.50	20.83
เซลส์แมน/ลูกจ้างบริษัท	33.33	25.00	20.00	-	25.00
นักเรียน/นักศึกษา	11.11	12.50	20.00	25.00	14.58
แม่บ้าน	-	-	20.00	25.00	6.25
อื่น ๆ	18.52	37.50	40.00	12.50	22.96
3. รายได้ต่อเดือน (เหรียญสหรัฐฯ)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 7,000	11.11	12.50	20.00	25.00	14.58
7,001 - 12,000	14.82	12.50	20.00	37.50	18.75
12,001 - 15,000	3.71	25.00	20.00	-	8.33
15,000 - 20,000	18.52	12.50	20.00	12.50	16.67
25,001 - 50,000	25.92	12.50	-	12.50	18.75
มากกว่า 50,000	25.92	25.00	20.00	12.50	22.92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.19 ร้อยละของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ปี 2533

ประเภทค่าใช้จ่าย	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ย
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าที่พัก	25.43	31.13	22.80	22.52	25.40
ค่าอาหาร	20.34	25.04	17.85	13.51	19.73
ค่าของที่ระลึก	32.77	14.65	29.60	18.02	29.57
บันเทิงและพักผ่อน	11.70	5.49	5.95	9.01	10.56
ค่าเดินทาง	7.35	21.98	19.83	27.02	12.00
อื่น ๆ	2.41	1.11	3.97	9.92	2.75
ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน	1,769.67	546.07	1,008.57	1,110.12	1,366.52

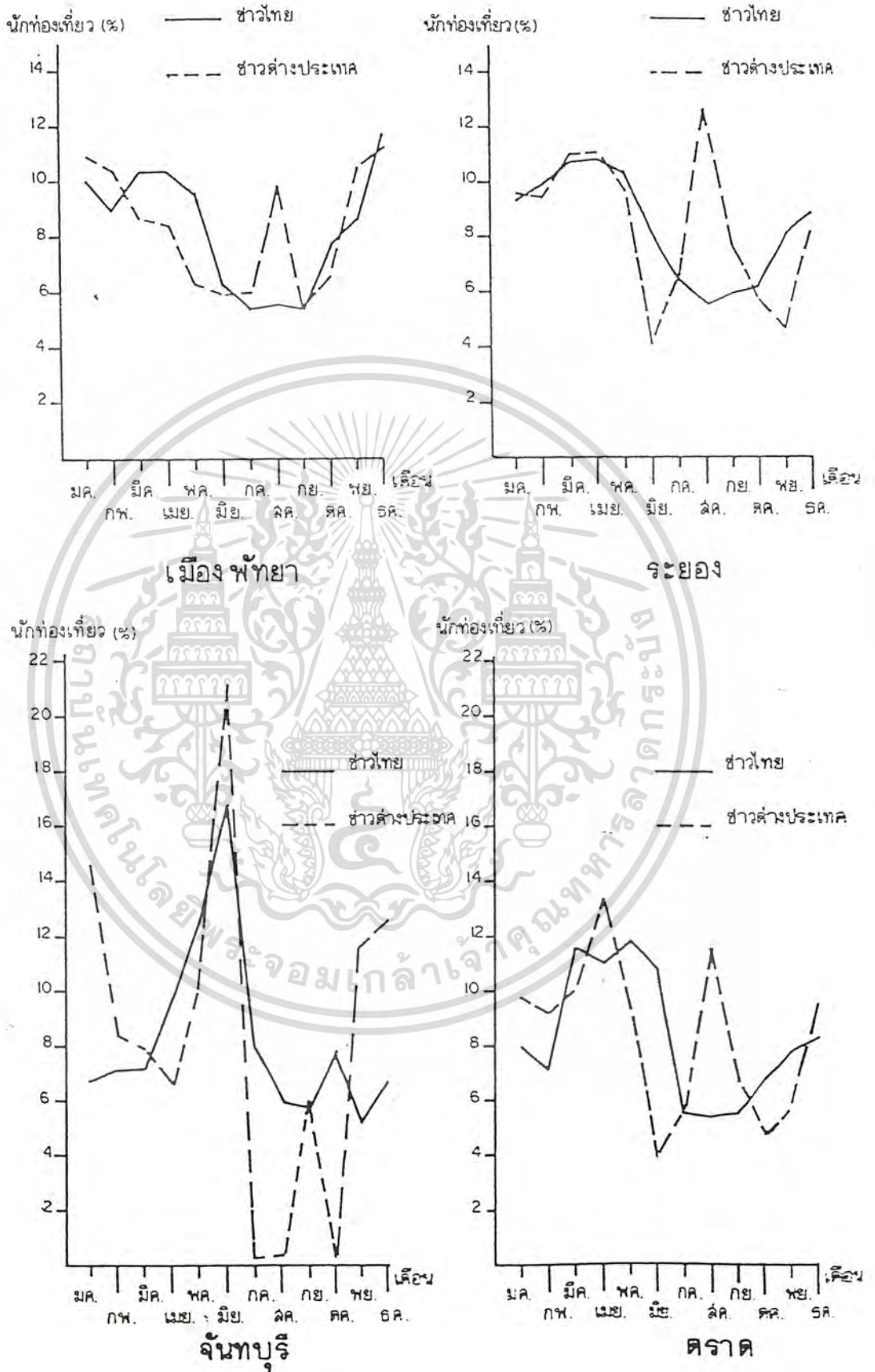
2) ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมเยียนในจังหวัดชลบุรี (พัทยา) ระยอง จันทบุรี และตราด ในช่วง พ.ศ. 2534-2539 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.95 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นในจังหวัดชลบุรีมากที่สุดร้อยละ 8.25 ต่อปี รองลงมาเป็นจังหวัดตราด ร้อยละ 6.48 ต่อปี จังหวัดระยอง ร้อยละ 4.20 และจังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 4.10 ต่อปี สำหรับช่วง พ.ศ. 2539-2544 คาดว่าจะมีอัตราการเพิ่มเป็นร้อยละ 6.21 โดยที่จังหวัดชลบุรี (พัทยา) มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 7.00 ต่อปี รองลงมาเป็นจังหวัดตราด ระยองและจันทบุรี มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 6.48, 4.20 และ 4.10 ต่อปี ตามลำดับ และในช่วงปี 2544-2554 คาดว่าจะมีอัตราการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ร้อยละ 5.75 โดยเป็นจังหวัดชลบุรี ร้อยละ 6.25 จังหวัดตราด ระยอง และจันทบุรี ร้อยละ 6.48, 4.20 และ 4.10 ต่อปี ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.20)।

ตารางที่ 2.20 แสดงประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2534 - 2554

จังหวัด	2534	2539	2544	2549	2554
ชลบุรี (เมืองพัทยา)	3,351,700	4,983,300	6,989,300	9,575,900	12,314,700
ชาวไทย	1,603,600	2,409,500	3,409,400	4,612,100	6,039,400
ชาวต่างประเทศ	1,748,100	2,578,800	3,579,900	4,963,800	6,775,300
ระยอง	976,600	1,199,640	1,473,640	1,810,210	2,223,660
ชาวไทย	903,355	1,109,670	1,355,750	1,665,390	2,023,530
ชาวต่างประเทศ	73,245	89,970	117,890	144,820	200,130
จันทบุรี	685,060	837,500	1,023,850	1,251,660	1,530,180
ชาวไทย	666,910	812,375	993,135	1,201,600	1,468,980
ชาวต่างประเทศ	18,150	25,125	30,715	50,060	61,200
ตราด	167,200	228,860	313,270	428,800	586,940
ชาวไทย	158,840	217,420	297,610	394,500	539,900
ชาวต่างประเทศ	8,360	11,440	15,660	34,300	46,950

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 2.8 แสดงแผนภูมิสัดส่วนนักท่งเกี่ยว จำแนกเป็นรายเดือน พ.ศ. 2533

2.2.4 การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับภาคตะวันออก

2.2.4.1 สภาพภูมิศาสตร์ ภาคตะวันออกตั้งอยู่ทางตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ระหว่างเส้นรุ้งที่ $10^{\circ} 39' - 14^{\circ} 30'$ เหนือและเส้นแวงที่ $100^{\circ} 52' - 102^{\circ} 58'$ ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 36,502.50 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 7.22 ของพื้นที่ประเทศ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี ระยอง ตราด และชลบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี นครราชสีมา และบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ่าวไทย

2.2.4.2 สภาพภูมิประเทศ ภาคตะวันออกประกอบด้วยที่ดอนสูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นที่ดอนลูกฟูกและเนินเตี้ย ประมาณร้อยละ 54 ของพื้นที่ภาค ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกตอนบนถึงร้อยละ 62 ของพื้นที่ลูกฟูกของภาค โดยอยู่ถัดลงมาจากพื้นที่ภูเขาในเขตอำเภอพนมสารคาม สนาขัยเขต แปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา และด้านตะวันออกของอำเภออินทร์บุรี นาคี สระแก้ว วัฒนานคร วังน้ำเย็น และกิ่งอำเภอคลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี พื้นที่ที่เหลือกระจายอยู่ในภาคตะวันออกตอนล่าง เป็นที่ราบแคบ ๆ แทรกตัวอยู่ระหว่างแนวภูเขา พื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 22 ของพื้นที่ภาค พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่จะอยู่ทางบนของภาค คือมีพื้นที่รวมกันร้อยละ 84 ของพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำของภาค ประกอบด้วยที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ที่ราบลุ่มแม่น้ำนครนายก และที่ราบลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี พื้นที่ที่เหลือกระจายอยู่ในภาคตะวันออกตอนล่าง ที่สำคัญได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำระยอง ประแสร์ จันทบุรีและตราด เป็นที่ราบแคบ ๆ ต่อเนื่องกันพื้นที่ราบลูกฟูก นอกจากพื้นที่ดังกล่าวแล้วพื้นที่ที่เหลืออีกร้อยละ 23 ของพื้นที่ภาคจะเป็นที่ภูเขา ประกอบด้วยเทือกเขาตง-พญาเย็น สันกำแพง ทอดตัวในแนวตะวันตก - ตะวันออก อยู่ทางตอนเหนือสุดของภาค เป็นเขตแบ่งภาคตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเทือกเขาบริเวณตอนกลางของภาคทอดตัวในแนวเหนือใต้ ที่สำคัญได้แก่ เทือกเขาบรรทัด ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา ประชาธิปไตย เทือกเขาจันทบุรี เขาเขียว เป็นต้น

2.2.4.3 สภาพภูมิอากาศ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู ที่มีปริมาณฝนตกน้อย อากาศหนาวและแห้งแล้งอย่างเด่นชัด ซึ่งได้แก่ บริเวณส่วนเหนือของภาคลงมาถึงจังหวัดชลบุรี และบริเวณตะวันตกในเขต อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ภูมิอากาศจะคล้ายคลึงกับบริเวณที่ราบภาคกลางของประเทศ และภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อนที่มีปริมาณฝนตกมากและไม่วากรณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีช่วงระยะแห้งแล้งสั้น พื้นที่ดังกล่าวได้แก่ พื้นที่ทางตะวันออกของอำเภอแกลง จังหวัดระยอง เรื่อยไปจนถึงขอบเขตที่คลุมจังหวัดจันทบุรี และตราดทั้งหมด จากภูมิอากาศสองแบบนี้ปริมาณน้ำฝนจึงมีตั้งแต่ช่วง 1,200 มม. จนถึง 4,000 มม. ปริมาณฝนจะกระจายจากน้อยไปหามากในทางตะวันตกไปสู่ตอนกลาง และฝนมากที่สุด ทางตะวันออกเฉียงใต้ของภาค ความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยทั้งภาค ประมาณร้อยละ 72-82 อุณหภูมิในฤดูต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันมากนัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 24.8 - 29.7 องศาเซลเซียส

2.2.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติ ภาคตะวันออกมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ดังนี้ คือ

1) ทรัพยากรธรณี ภาคตะวันออกเป็นแหล่งทรัพยากรธรณีที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ โดยเฉพาะเป็นแหล่งแร่รัตนชาติขนาดใหญ่ในบริเวณจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งประมาณว่า จังหวัดจันทบุรี ตราดและกาญจนบุรี สามารถผลิตแร่รัตนชาติ คิดเป็นร้อยละ 85 ของปริมาณพลอยดิบทั้งประเทศ แร่รัตนชาติพบมากบริเวณ เขาพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่และอำเภอเขาสมิง จังหวัดจันทบุรีและบ้านหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด หวายแก้ว พบบริเวณแหลมแม่พิมพ์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โมลิบดีนัมซึ่งใช้ในการถลุงเหล็กกล้า พบที่คลองน้ำขุ่น จังหวัดจันทบุรี และแกรไฟท์ พบในท้องที่จังหวัดจันทบุรี

2) ทรัพยากรดิน จากการสำรวจพื้นที่ความเหมาะสมของดิน เพื่อการเกษตรของภาคตะวันออก ปรากฏว่าร้อยละ 56.5 ของพื้นที่ภาคมีความเหมาะสมสำหรับทำการเกษตร แต่ส่วนใหญ่ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินและคัดเลือกวิธีและพันธุ์พืชที่จะปลูกให้เหมาะสม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนใช้ปลูกพืชไร่ ซึ่งทำให้ดินเสื่อม สภาพเร็วและไม่ป้องกันหน้าดินจากการชะล้าง นอกจากนี้มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ของภาคส่วนใหญ่มีความเหมาะสมที่จะใช้ปลูกยางพาราได้เป็นอย่างดี ประกอบกับฝั่งทะเลตะวันออกมีปริมาณฝนตกชุก ซึ่งทำให้ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการพัฒนาการกสิกรรมสูง

3) ทรัพยากรแหล่งน้ำ ทรัพยากรแหล่งน้ำที่มีศักยภาพคือ น้ำฝนและน้ำผิวดิน ทั้งนี้เนื่องจากภาคตะวันออกอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และพายุโซนร้อนจากทะเลจีนใต้ ประกอบกับภูมิประเทศเป็นเทือกเขาตอนกลางของภาค ซึ่งตั้งรับแนวมรสุม ทำให้มีปริมาณฝนตกอยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนแหล่งน้ำผิวดินมีแม่น้ำสำคัญหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง นครนายก ปราจีนบุรี หนุมานและพระปรางในภาคตะวันออกตอนบน และแม่น้ำระยอง ประแสร์ วังตะโหนดจันทบุรี เวฬุและตราด ในภาคตะวันออกตอนล่าง ซึ่งสามารถพัฒนาแหล่งน้ำโดยระบบชลประทานประ-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เภทต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อสนับสนุนพื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การอุปโภค บริโภค ทั้งในพื้นที่เมืองและชนบทได้อย่างเพียงพอ

4) ทรัพยากรป่าไม้ ภาคตะวันออกประกอบด้วยป่าไม้หลายชนิดที่สำคัญ ได้แก่ ป่าดงดิบในผสม ป่าแดงจะพบบริเวณภาคตะวันออกตอนบนและพื้นที่ด้านตะวันตกของภาคตะวันออก ตอนล่าง พบมากในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา มีไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้เต็งรัง เหียงและพลวง เป็นต้น ส่วนป่าดิบพบเกือบทุกจังหวัดในภาคบริเวณที่สูงและมีปริมาณฝนตกชุก แต่จะพบมากบริเวณภาคตะวันออกตอนล่าง โดยเฉพาะตั้งแต่อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้ยาง กะบาก ตะเคียน เป็นต้น และป่าที่ขึ้นปกคลุมพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เป็นป่าเลนน้ำเค็ม หรือป่าชายเลน ไม้ที่ขึ้น ได้แก่ โกงกาง มะค่า และไม้ถั่ว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีป่าผสม ซึ่งพบมากในเขตจังหวัดนครนายกและชลบุรี ไม้ที่ขึ้นได้แก่ มะค่าโมง แดง ตีนนก ตะแบก เป็นต้น

2.2.4.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน ปี พ.ศ. 2529 ภาคตะวันออกมีการใช้ที่ดินเพื่อปลูกพืชไร่มากที่สุดถึงร้อยละ 35 ของพื้นที่ภาค ทั้งนี้เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่ของภาคเป็นที่ดอนลูกฟูกและที่ราบเชิงเขา ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทานประกอกับศักยภาพดินในเขตที่ดอนตอนกลางของภาคนั้นเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ระยองและชลบุรี นอกจากนี้ภาคตะวันออกยังเป็นแหล่งรับซื้อพืชไร่ แหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ รองจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาเป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่มีอยู่ร้อยละ 23.28 ของพื้นที่ภาค ส่วนใหญ่จะอยู่ปริมาณที่ราบลุ่มแม่น้ำด้านตะวันตกติดต่อกับที่ราบลุ่มทางตอนบนของภาคเป็นแนวยาวต่อเนื่องกันตั้งแต่ด้านตะวันตกเรื่อยไปจนสุดเขตแดนด้านตะวันออกของภาค ในเขตจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ทางตอนเหนือของจังหวัดชลบุรี และที่ราบตอนกลางของจังหวัดปราจีนบุรี พื้นที่ที่เหลือกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณที่ราบลุ่มน้ำค้าง ๆ ทางตอนใต้ของภาค ส่วนใหญ่เป็นเกษตรในเขตชลประทาน การปลูกข้าวของภาคตะวันออกเป็นการปลูกเพื่อใช้บริโภคทั้งหมด พื้นที่ป่าไม้และชายเลน ร้อยละ 21.98 ของพื้นที่ภาค นอกจากนี้ยังมีการใช้ที่ดินเพื่อปลูกยางพาราและไม้ผล ซึ่งเป็นพืชที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคตะวันออกในอนาคต เป็นพืชที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกอย่างมากในปัจจุบันโดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกตอนล่าง โดยเฉพาะทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภาคในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.21 การใช้ประโยชน์ที่ดินของภาคตะวันออก พ.ศ. 2529

ประเภทการใช้	พื้นที่		เปอร์เซ็นต์
	ไร่	ตร.กม.	
1. พื้นที่เมือง	369,253	590.80	1.22
2. ไม้ผลและไม้ยืนต้น	344,823	551.72	1.90
3. ยางพารา ยางพาราผสมพืชอื่น ๆ	1,361,659	2,178.654	5.97
4. พืชไร่ พืชไร่ผสมพืชอื่น ๆ	8,036,990	12,902.384	35.34
5. นาข้าว นาข้าวผสมพืชอื่น ๆ	5,311,326	8,498.122	23.28
6. บ่อปลา นาแก้ง	95,883	153.413	0.42
7. ป่าไม้ ป่าชายเลน	4,993,899	7,990.238	21.89
8. ที่รกร้าง ที่รกร้างผสมพืชอื่น ๆ	1,753,843	2,806.149	7.69
9. แหล่งน้ำ ที่ลุ่มและพื้นที่อื่น	519,387	831.019	2.28
รวม	22,814,063	36,502.50	100.00

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 2-9 แสดงลักษณะภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 2.22 การใช้ที่ดินภาคตะวันออก ปี พ.ศ 2531 แยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ถือครองทาง การเกษตร		เนื้อที่ป่าไม้	เนื้อที่ไม่ได้จำแนก
		จำนวน	สัดส่วนต่อ เนื้อที่ทั้งหมด (%)		
นครนายก	1,326,250	876,197	66.07	313,630	136,423
ปราจีนบุรี	7,473,438	3,120,074	41.75	1,817,682	2,535,682
ฉะเชิงเทรา	3,344,375	1,674,915	50.08	844,520	824,940
ชลบุรี	2,726,875	1,901,337	69.73	161,520	664,018
ระยอง	2,220,000	1,296,317	58.39	150,141	771,546
จันทบุรี	3,961,250	1,257,750	31.75	1,208,860	1,494,640
ตราด	1,761,875	546,479	31.04	495,414	719,382
รวม	22,814,063	10,673,469	46.78	4,991,867	7,148,627

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.23 ประเภทการใช้ที่ดินถือครองทางการเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2533
แยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ที่อยู่อาศัย		ที่นา		พืชไร่ ไม้ผล สวนผักและ ไม้ดอก	
	จำนวนไร่	ร้อยละของ พื้นที่ถือครอง ทางเกษตร	จำนวนไร่	ร้อยละของ พื้นที่ถือครอง ทางเกษตร	จำนวนไร่	ร้อยละของ พื้นที่ถือครอง ทางเกษตร
นครนายก	26,013	2.97	787,907	89.92	53,569	6.11
ปราจีนบุรี	56,925	1.82	1,892,251	60.65	1,051,037	33.69
ฉะเชิงเทรา	41,919	2.50	1,023,146	61.19	553,912	33.07
ชลบุรี	39,437	2.07	374,831	19.71	1,445,153	76.01
ระยอง	30,074	2.32	175,131	13.51	1,071,590	82.66
จันทบุรี	28,630	2.28	248,176	19.73	834,288	66.33
ตราด	11,521	2.11	124,194	22.70	304,055	55.59
รวม	234,519	2.20	4,625,636	43.34	5,313,604	49.78

ที่มา สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2530/31 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.4.6 การคมนาคม

1) การคมนาคมทางบก ระบบโครงข่ายถนนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงข่ายครอบคลุมอย่างทั่วถึง โดยจะหนาแน่นบริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก ด้านใต้ และพื้นที่ตอนบน ด้านตะวันตกเฉียงเหนือของภาคส่วนที่ติดต่อกับที่ราบภาคกลาง ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบโครงข่ายในพื้นที่ราบส่วนทางตอนกลางและตะวันออกเฉียงเหนือของภาคยังมีโครงข่ายน้อย เฉพาะสายหลักที่เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่สูงและภูเขา ทางหลวงที่สำคัญมีดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นถนนสายหลักที่เชื่อมกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ความยาวประมาณ 400 ก.ม.
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 33 (หินกอง-อรัญประเทศ) เป็นถนนสายหลักที่เชื่อมภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ระยะทางประมาณ 164 ก.ม.
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 34 (ถนนบางนา-ตราด) เริ่มจากสี่แยกบางนาถึงอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แล้วบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 36 (บางละมุง-ระยอง) เชื่อมอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผ่านอำเภอบ้านค่าย ถึงจังหวัดระยอง ระยะทางประมาณ 52 ก.ม.
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304 เชื่อมกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 233 ก.ม.
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 305 (รังสิต-องครักษ์-นครนายก) เชื่อมกรุงเทพฯ และปริมณฑลกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถือเป็นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญสายหนึ่ง
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 315 จากอำเภอมืองฉะเชิงเทราไปของทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงอำเภอบ้านสนิมและอำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 317 เป็นเส้นทางสายหลักด้านตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงใต้ คือ เชื่อมทางหลวงหมายเลข 33 กับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 311 ตัดผ่านพื้นที่ตอนในของจังหวัดชลบุรี เชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 กับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 344 จากตัวเมืองชลบุรีตัดผ่านพื้นที่ตอนในของภาคไปยังอำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

นอกจากโครงข่ายถนนแล้ว การคมนาคมทางบกของภาคยังประกอบด้วย เส้นทางรถไฟที่เชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเชื่อมโยงชุมชนต่าง ๆ ภายในภาคได้แก่

- เส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ (กรุงเทพฯ - อรัญประเทศ) เชื่อมโยงกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มจากหัวลำโพงผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา ไปจนถึงเขตแดนไทยที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี ระยะทางประมาณ 270 ก.ม.

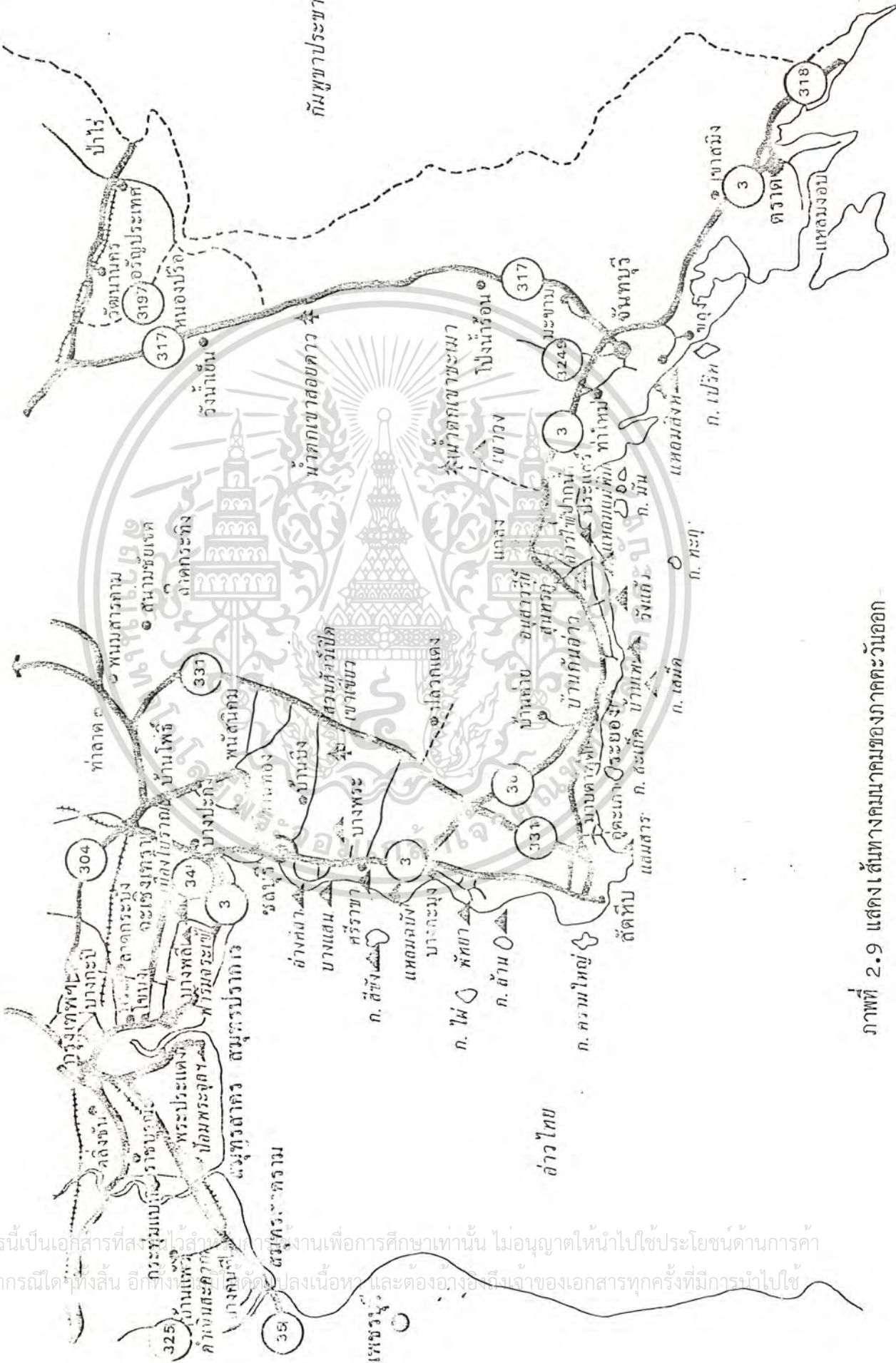
- สายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ซึ่งการรถไฟได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 132 ก.ม. แม้ว่ากรรมสิทธิ์ที่ดิน ออกรางทางรถไฟและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ในพื้นที่นี้ จะอยู่ภายใต้การดูแลของกรมการขนส่งทางบก แต่การดำเนินการก่อสร้างและบำรุงรักษาเส้นทางนี้ เป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก

2) การคมนาคมทางน้ำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การคมนาคมตามแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ และการคมนาคมทางทะเล ตามแนวชายฝั่งทะเลในเขตจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มีท่าเรือประมงซึ่งใช้เพื่อกิจกรรมประมงและการท่องเที่ยวร่วมกัน มีท่าเรือน้ำลึก 1 แห่ง และจุดถ่ายสินค้าบริเวณเกาะสีชัง สำหรับท่าเรือน้ำลึกสัทธิบ ซึ่งเป็นท่าเรือเพื่อการขนส่งระหว่างประเทศนั้น แต่เดิมเป็นท่าเรือของทหารและได้รับการปรับปรุงใช้เป็นท่าเรือพาณิชย์ เพื่อรองรับโครงการอีสต์เวิร์นซีบอร์ดและแบ่งเบาความแออัดจากท่าเรือคลองเตย นอกจากนี้โครงการท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญในอนาคต ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบังและมาบตาพุด

3) การคมนาคมทางอากาศ มีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง คือสนามบินอู่ตะเภา ให้บริการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารแบบเช่าเหมาลำเรือชาร์เตอร์ไฟล์ท ส่วนใหญ่จะเป็นเที่ยวบินท่องเที่ยว ซึ่งบินตรงจากต่างประเทศมายังอู่ตะเภา คือ แอร์โมนาจากอังกฤษ-อู่ตะเภา แอร์คอนคาร์ จากเยอรมัน-อู่ตะเภา และตรากกอนแอร์จากฮ่องกง-อู่ตะเภา และยังมีสายการบินไทยร่วมกับสายการบินคาเธ่ย์แปซิฟิก บินจากฮ่องกง-อู่ตะเภา นอกจากนี้ยังมีสนามบินจันทบุรี ที่อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นสนามบินที่ใช้ในกิจการทหารอีก 1 แห่ง

ไปอยุธยา

ไปปราจีนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งยังได้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 แสดงเส้นทางคมนาคมของภาคตะวันออกเฉียง

2.2.4.7 แหล่งท่องเที่ยว ภาคตะวันออกมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ทำการสำรวจแล้ว รวมทั้งสิ้น 90 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 50 แห่ง วัฒนธรรม 24 แห่ง และประเภทประวัติศาสตร์ 16 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่กระจายอยู่ในภาคตะวันออกตอนล่างจำนวน 77 แห่งและอีก 13 แห่ง อยู่ในภาคตะวันออกตอนบน (ดูตารางที่ 2.26)

ในปี 2533 จำนวนโรงแรมและห้องพักของภาคตะวันออก มีจำนวนทั้งสิ้น 670 แห่ง รวม 32,929 ห้อง จังหวัดชลบุรีมีจำนวนโรงแรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.86 รองลงมาคือ จังหวัดระยอง ร้อยละ 22.98 จังหวัดชลบุรีมีจำนวนห้องพักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.13 รองลงมาคือ จังหวัดระยองและจันทบุรี ร้อยละ 13.65 และ 3.78 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.24 และ 2.25)

ตารางที่ 2.24 จำนวนโรงแรมและห้องพักในภาคตะวันออก ปี 2533

จังหวัด	จำนวนแห่ง	จำนวนห้องพัก
ภาคตะวันออก	670	32,929
จันทบุรี	26	1,255
ฉะเชิงเทรา	9	399
ชลบุรี	381	24,411
ตราด	47	975
นครนายก	12	244
ปราจีนบุรี	29	802
ระยอง	154	4,494
สมุทรปราการ	12	359

ที่มา กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.25 ปริมาณความต้องการห้องพักโรงแรม ปี 2532-2539

ปี พ.ศ.	ประมาณการ นักท่องเที่ยวต่างป.ท. (ล้านคน)	จำนวนที่ต้องการ (ห้อง)	จำนวนเฉลี่ย (ห้อง)
2532	4.8	93,981	20,255
2533	5.2	101,319	7,338
2534	5.7	110,008	8,689
2535	6.2	118,945	8,937
2536	6.8	129,147	10,202
2537	7.4	139,692	10,545
2538	8.1	151,619	11,927
2539	8.8	164,090	12,471
หมายเหตุ	อัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยว เฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี		

ที่มา จากผลการศึกษาและวิเคราะห์การลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวโดยสถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ซี เอส-เอ็น จำกัด, มิถุนายน 2533

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.26 แหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออก

จังหวัด	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว		
	ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์	วัฒนธรรม
1. นครนายก	1.1 น้ำตกสาริกา 1.2 น้ำตกนางรอง 1.3 วังตะไคร้ 1.4 น้ำตกกะอาง 1.5 น้ำตกวังม่วง	1.1 วัดพระฉาย 1.2 รอยพระพุทธรบาท	1.1 คงละคร
2. ปราจีนบุรี	2.1 น้ำตกเขาอีโต้ 2.2 อุทยานแห่งชาติทับลาน 2.3 แก่งสลัดโค 2.4 อุทยานแห่งชาติสีดา	2.1 วัดแก้วพิจิตร 2.2 ต้นศรีมหาโพธิ์ 2.3 ปราสาทหีบเหล็ก 2.4 ปราสาทระรอกกอก 2.5 เมืองไผ่ 2.6 ปราสาทเขาน้อย	
3. จันทบุรี	3.1 แหลมสิงห์ 3.2 หาดคู้พิมาน 3.3 หาดคู้กระเบน 3.4 หาดแหลมเสม็ด 3.5 หาดเจ้าหลวง 3.6 อ่างกระทิง 3.7 ป่าโกงางขลุ้ง 3.8 อุทยานแห่งชาติเขากฤษฏ 3.9 น้ำตกสระบาป 3.10 อุทยานแห่งชาติน้ำตกพริว 3.11 อุทยานแห่งชาติ	3.1 ค่ายเนินวง 3.2 ตึกแดง 3.3 เกาะเปริด 3.4 เขาพระบาท 3.5 วัดเขาสุคิม 3.6 วัดไผ่ล้อม	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ**เขาสระบาป**เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.26 แหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว		
	ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์	วัฒนธรรม
4. ตราด	3.12 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขาสอยดาว		
	3.13 อนุสาวรีย์พระเจ้าตาก		
	4.1 อ่าวตาลคู่	4.1 วัดโยธานิมิตร	4.1 แหลมงอบ
	4.2 หาดทรายแก้ว หาดทรายงาม	4.2 วัดบูรพาาราม	4.2 บ้านน้ำเชี่ยว
	4.3 หาดทับทิม		
	4.4 หาดไม้รุก		
	4.5 น้ำตกธารมะยม		
	4.6 น้ำตกสลักเพชร		
	4.7 เกาะไม้ซี้เล็ก		
	4.8 เกาะกูด		
	4.9 น้ำตกคลองเจ้า		
	4.10 เกาะหมาก		
5. ระยอง	4.11 เกาะช้าง		
	4.12 เกาะกระดาด		
	5.1 เกาะเสม็ด	5.1 อนุสาวรีย์สุนทรภู่	5.1 บ้านเพ
	5.2 แหลมเจริญ		5.2 วัดสารนาท
	5.3 หาดแม่รำถึง		
	5.4 เขาแหลมหน้า		
	5.5 เกาะเสม็ด		
5.6 สวนสน			
	5.7 ห้างแก้ว		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดได้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.26 แหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว		
	ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์	วัฒนธรรม
6. ชลบุรี	5.8 ทาดแม่มพิมพ์		
	5.9 อ่างไร่		
	5.10 อุทยานแห่งชาติ		
	6.1 บางแสน		6.1 พิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเล
	6.2 ศรีราชา		6.2 หอนงมน
	6.3 เกาะสีชัง		6.3 สนามกอล์ฟคันทรี่คลับ
	6.4 พัทยา		6.4 บางเสร่
	6.5 เกาะล้าน		6.5 บ้านนาจอมเทียน
	6.6 เกาะคราม		6.6 อ่างศิลา
	6.7 อ่างเก็บน้ำบางพระ		6.7 เขาสามมุก
7. ฉะเชิงเทรา	6.8 สวนสัตว์เปิดเขาเขียว		6.8 สนามแข่งรถ พีระอินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต
	6.9 อุทยานแห่งชาติ เขาเขียว		6.9 สวนนกนุช
	7.1 สวนรุกขชาติเขา หินซ้อน		6.10 หลวงพ่อโสธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การศึกษาอาคารตัวอย่างในประเภทเดียวกัน

2.3.1 โรงแรมโอเรียนเต็ล (ORIENTAL HOTEL)

ที่ตั้ง	: Oriental Lane, New Road Bangkok, Thailand
เจ้าของ	: Siam Hotel Syndicate Co. Ltd.
สถาปนิก	: Steve Enrigt, Manoon Leeviraghan, Supanai V. pienpit
วิศวกรโครงสร้าง	: Dr. Rachot & Associated Ltd. Part
วิศวกรไฟฟ้า	: J. Roger Preston & Partners.
ราคาค่าก่อสร้าง	: 286,000,000 B.
จำนวนห้องพัก	: 376 ห้อง

โรงแรมโอเรียนเต็ลสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2419 แรกเริ่มโรงแรมโอเรียนเต็ลเป็นอาคารชั้นเดียว สร้างขนานไปกับริมแม่น้ำเจ้าพระยา อีก 8 ปีต่อมาได้สร้างอาคารสี่เหลี่ยมทรงสูงมาบนที่ดินอันเป็นที่พยุหีสวนพระมหากษัตริย์ ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2517 ได้มีโครงการขยายกิจการ โดยจัดซื้อที่ดินต่อจากธนาคารชาเตอร์แบงค์ และดำเนินการออกแบบและก่อสร้างอาคารเป็นแนวฉากกับริมน้ำ เรียกอาคารนี้ว่า River Wing อาคารใหม่เป็นอาคารสูง 16 ชั้น มีห้องพัก 376 ห้อง จัดไว้เป็นที่จอดรถ 6 ชั้น รวมทั้งหลังคา จอดรถได้ประมาณ 300 คัน ใช้เงินลงทุนก่อสร้างประมาณ 286 ล้านบาท ดังนั้น เมื่ออาคารนี้สร้างเสร็จแล้ว โรงแรมโอเรียนเต็ล จะมีห้องบริการได้ รวมทั้งสิ้น 407 ห้อง

อาคารที่ก่อสร้างใหม่นี้ อยู่ทางด้านทิศเหนือของอาคารโรงแรมเดิม แต่เนื่องจากเนื้อที่ดินอันมีจำกัดและต้องการที่จะขยายที่พักผ่อน อันเป็นส่วนที่ริมแม่น้ำออกให้มากที่สุด ให้สุดเขตที่ดิน ลักษณะการวางอาคาร จึงจำเป็นต้องตั้งฉากกับแม่น้ำ เป็นแนวยาวตลอดที่ดิน ซึ่งสามารถแบ่งส่วนอาคารโรงแรมทั้งหมดออกเป็นสามส่วนใหญ่ ๆ เพื่อแยกการเข้าใจ คือ ส่วนที่ติดแม่น้ำเป็นอาคาร ส่วนห้องพักแขก 376 ห้อง และส่วนบริการอื่น ๆ ขนาดโดยประมาณ 23 ม. x 72 ม. สูง 15 ชั้น ซึ่งไม่นับรวมชั้นใต้ดิน ส่วนที่สองเป็นห้องบอลรูมใหญ่สูงสองชั้น ขนาด 32 ม. x 26 ม. และส่วนที่สามเป็นส่วนอาคารที่จอดรถจำนวน 300 คัน สูง 5 ชั้น ซึ่งไม่นับรวมชั้นใต้ดิน ส่วนที่สองเป็นห้องบอลรูมใหญ่สองชั้นขนาด 32 ม. x 26 ม. และส่วนที่สามเป็นอาคารที่จอดรถจำนวน 300

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คันทัน สูง 5 ชั้น ขนาด 30 ม. x 42 ม.

ชั้นใต้ดิน ซึ่งอยู่ต่ำกว่าระดับดินเดิม 2.20 ม. ถูกจัดให้เป็นส่วนซักกรีด ห้องช่างฝีมือต่าง ๆ ห้องเก็บเครื่องครัวและอาหารสด

ห้อง WATER TREATMENT, MECHANICAL ROOM, SERVICES ต่าง ๆ และพื้นที่บางส่วนเป็นที่จอดรถพนักงาน

ชั้นระดับดิน (GROUND FLOOR) ยกสูงจากระดับดินเดิม 1.80 ม. จัดให้เป็นส่วนทางเข้าสู่โรงแรมใหม่ ที่ต่อเชื่อมกับอาคารเก่าด้วยโถงรับแขก (FRONT DESK LOBBY) ห้อง BAMBOO BAR, VERANDAH, COFFEE SHOP เป็นส่วนที่อยู่ริมสุดของอาคารที่ต่อเนื่องกับ TERRACE ริมน้ำ และสระน้ำขนาดใหญ่ จากสระว่ายน้ำเป็น PROMENADE ตลอดแนวริมฝั่งน้ำ พร้อมด้วยค้าย่าเรือ ORIENTAL QUEEN ส่วนใต้ห้อง BALL ROOM เป็นทางรอดออก ร้านทำผม ร้านตัดผม และทางขึ้นลงของส่วนจอดรถด้วย

ชั้นที่ 1 ด้านทิศริมแม่น้ำเป็น GOLDEN BARGE RESTAURANT ชั้นนี้ที่สามารถมองเห็นความงามของแม่น้ำได้ตลอด มีครัว ส่วนอีกด้านของชั้นจะเป็นห้อง BALL ROOM ขนาดใหญ่ที่แบ่งออกเป็นสามส่วนด้วยประตูพิเศษลักษณะของบานเฟี้ยมที่สามารถจะจัดให้เล็กหรือใหญ่ได้ตามความประสงค์ ซึ่งถ้าหากเปิดโล่งทั้งหมดสามารถจะบรรจุแขกได้ถึง 600 คน ส่วนสุดท้ายเป็นที่จอดรถ

ชั้นที่ 2 เป็นห้องทำงานของแผนกบัญชี มีห้องอาหารและครัวของพนักงานโดยเฉพาะ จากชั้นที่ 3 ขึ้นไปจนถึงชั้นที่ 14 เป็นห้องพักแขกมีทั้งหมด 340 ห้อง ตรงกลางเป็นห้องพักแขกแบบธรรมดา ทางคานหัวและท้ายของอาคารเป็นห้องชุดคานละ 4 ห้องต่อชั้น ชั้นที่ 15 เป็นห้องชุดพิเศษทั้งหมด มีค้ายกกัน 22 ห้อง จัดห้องเหมือนห้องพิเศษชั้นอื่น ๆ ยกเว้นริมสุดอาคารด้านแม่น้ำ จะเป็นห้องชุดพิเศษที่ใหญ่และหรูหราที่สุด เรียกว่า "ORIENTAL SUITE" ซึ่งมีค้ายกกันทั้งหมด 6 ห้อง

ระบบโครงสร้าง

ลักษณะโครงสร้างอาคารทั่วไปเป็นโครงคอนกรีตเสริมเหล็กระบบเสา SHEARWALL และคานธรรมดาชั้น ชั้นที่หนึ่งและชั้นที่สองเป็นส่วนของโรงแรมที่ต้องการเนื้อที่ใช้สอยกว้างกว่าชั้นอื่น ๆ ไม่ต้องการเสามากนัก จึงวางช่วงเสาให้ห่างกัน 9.00 ม. ส่วนชั้นที่ 3 ขึ้นไปจนถึงชั้นที่ 15 เป็นห้องพักแขกซึ่งต้องการขนาดห้องกว้างเพียง 4.50 ม. ที่ชั้นที่สองจึงต้องออกแบบพิเศษเป็นคานใหญ่ ความลึกของคานเท่ากับความสูงของพื้นที่ชั้นที่ 2 ถึงชั้นที่ 3 ทั้งชั้น ลักษณะเป็นโครง TRUSS

เหล็ก 4 ค้าวางตามแนวยาวของอาคาร เพื่อถ่ายน้ำหนักจากชั้นบนลงสู่เสาใหญ่ชั้นล่าง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

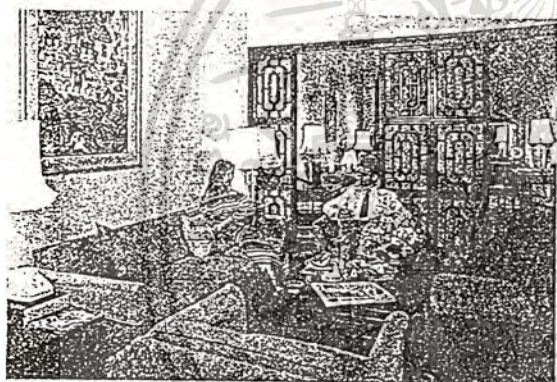
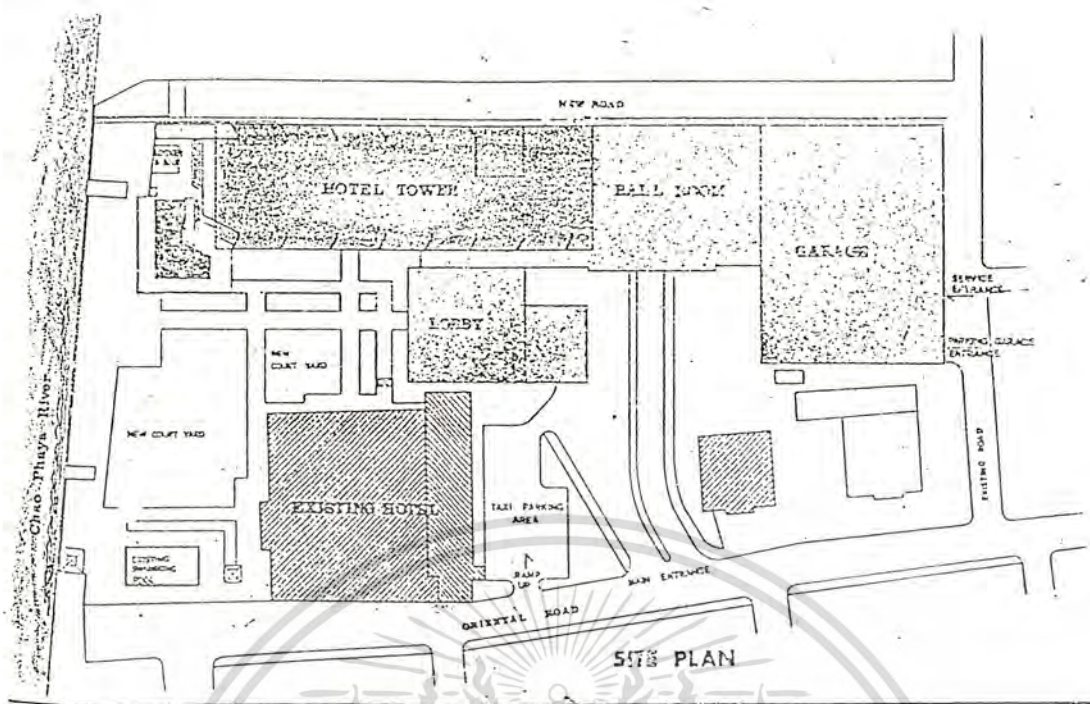
ระบบไฟฟ้าและปรับอากาศ

ใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้านครหลวง มี GENERATOR ขนาด 500 กิโลวัตต์ สำรองไว้อีก 1 ชุด ในกรณีที่เหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น ระบบปรับอากาศใช้ระบบน้ำเย็น (CHILLER WATER SYSTEM) จ่ายไปตามห้องต่าง ๆ ด้วยเครื่องจ่าย 3 เครื่อง ๆ ละ 600 ตัน มี THERMOSTAT ควบคุมอุณหภูมิทุกชั้น

การวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของอาคาร

- ข้อดี - ตำแหน่งสถานที่ของโครงการได้เปรียบทางด้านมุมมองเนื่องจากติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา
- การจัดวางตำแหน่งของส่วนห้องพักแขก สามารถเปิดมุมมองสู่มแม่น้ำได้เต็มที่
- LOCATION อยู่ใกล้กับบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง
- ข้อเสีย - ลักษณะทางสถาปัตยกรรมไม่ดึงดูดใจ และไม่น่าสนใจ คล้ายกับโรงแรมระดับต่ำ
- ไม่มีความ PRIVACY ในส่วนของห้องพักที่อยู่โถงหน้าลิฟต์ เพราะโถงหน้าลิฟต์มีลักษณะเป็นทางเดินมากกว่า

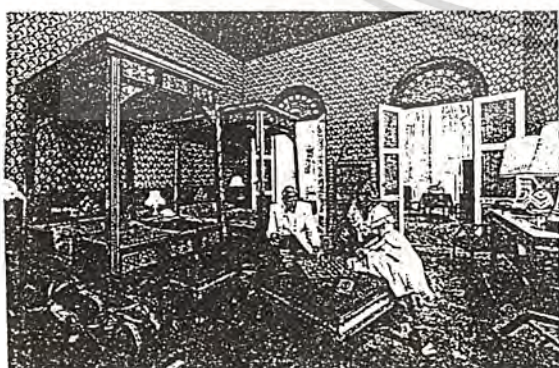
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE JAMES MICHENER SUITE

THE ORIENTAL SUITE

THE SOMERSET MAUGHAM SUITE

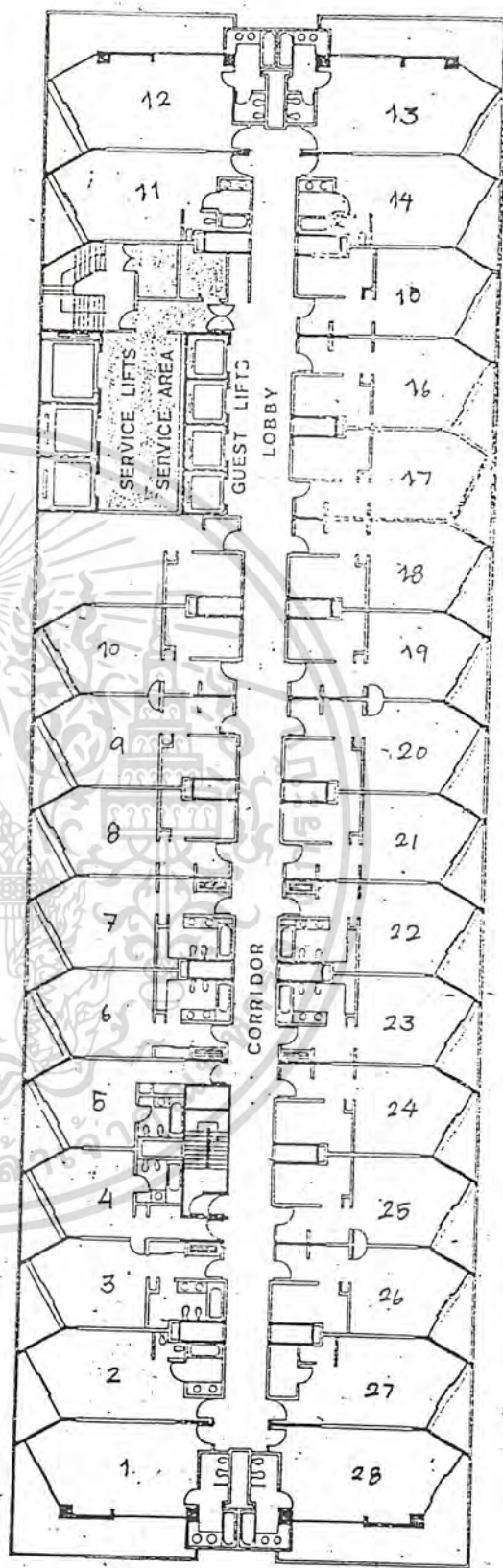

THE JIM THOMPSON SUITE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 2.11 แสดงผังบริเวณโรงแรมโอเรียนเต็ล

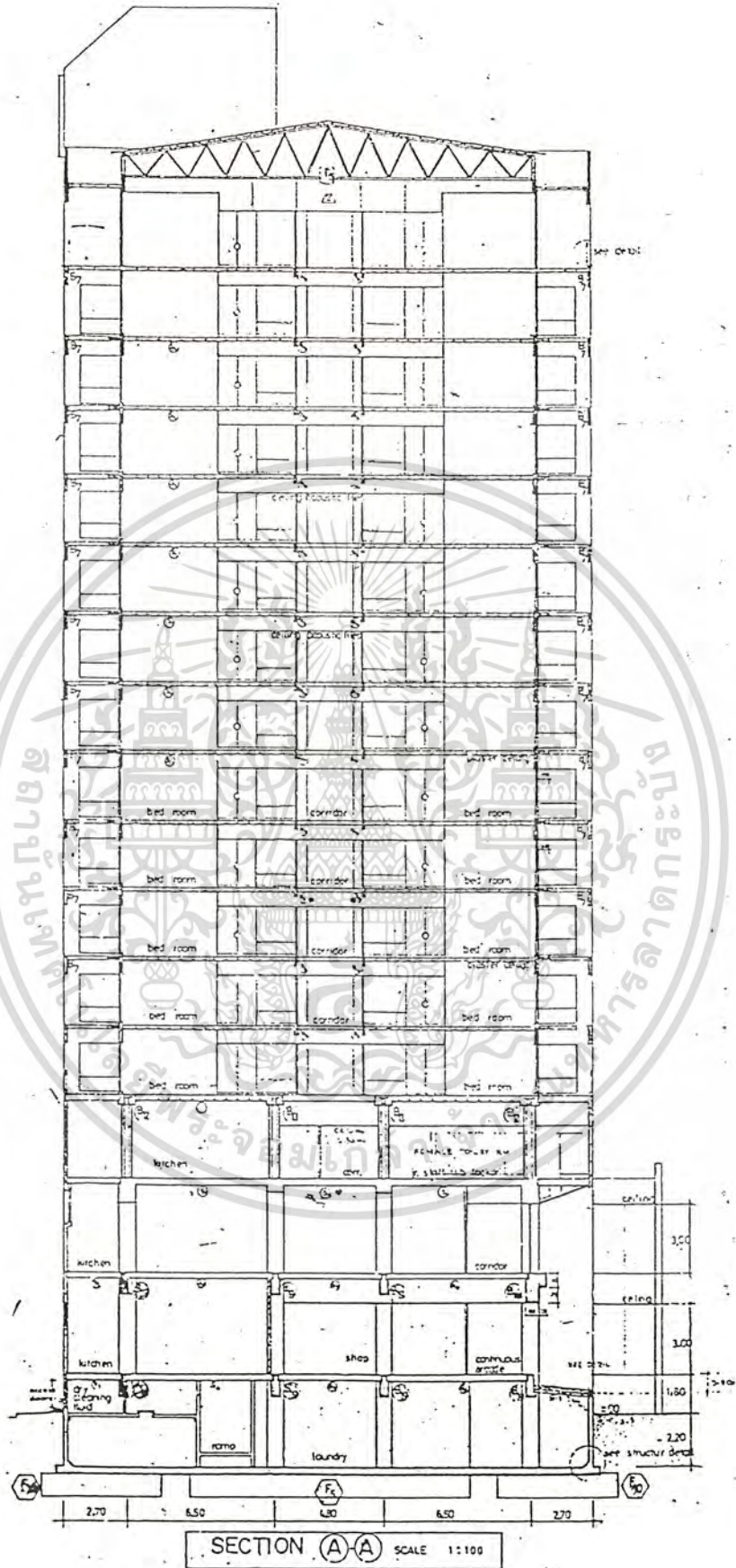

GROUND FLOOR PLAN

TYPICAL FLOOR PLAN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.13 แสดงรูปตัดของโรงแรมโอเรียนเต็ล

2.3.2 โรงแรม HILTON INTERNATIONAL BANGKOK AT NAI LERT PARK

ที่ตั้ง	: เลขที่ 2 ถนนวิฑู กรุงเทพฯ
สถาปนิก	: ดีไซน์ 103
วิศวกรโครงสร้าง	: ค.ร. อรุณ ชัยเสรี
พื้นที่ใช้สอย	: 12,000 ตารางเมตร
ลักษณะทั่วไป	: โรงแรมฮิลตัน ณ ปาร์คนายเลิศ ตั้งอยู่ใจกลางธุรกิจ และย่านสถานทูต บนเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ ลักษณะตัว อาคารเป็นรูปอัฒจรรย์สูง 5 ชั้น ล้อมรอบด้วยสวนขนาดใหญ่

จำนวนห้องพัก : 389 ห้อง

รายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ชั้นใต้ดิน	: ส่วนของ HOUSE KEEPING, LAUNDRY, LOCKER สำหรับสระว่ายน้ำ
ชั้นที่ 1	: ห้อง BALLROOM, MEETING ROOM, RESTAURANT, MAIN KITCHEN STAFF, SHOP, ADMINISTRATION, MECHANICAL ROOM
ชั้นที่ 2	: เป็นส่วนของ MAIN ENTRANCE, MAIN LOBBY, FRONT OFFICE LOBBY LOUNGE, RENTAL SHOP, MUSIC ROOM และบางส่วนของ GUEST ROOM
ชั้นที่ 3	: เป็นส่วนของห้องพัก ที่แบ่งเป็น 2 ปีก แฉ่ออกไปมี ARTIRUM แคบและยาวทั้ง 2 ปีก และส่วนของ SERVICE ROOM 2 จุด ตามปีกทั้งสอง

ระบบโครงสร้าง

- ฐานรากใช้เสาเข็มอัดแรง สามารถรับ น.น. ปลอดภัยได้ตันละ 60 ตัน
- ระบบเสาใช้เสา ค.ส.ล. สำหรับพื้นที่ห้องรับแขก ส่วนห้องพักแขกใช้ระบบ

WALL BEARING

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระบบพื้นใช้ระบบ SLAB ON BEAM

ระบบปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศเป็นระบบ CENTRAL CHILLER WATER SYSTEM

แนวความคิดในการออกแบบ

การออกแบบให้ผสมกลมกลืนกับส่วนที่มีอยู่เดิม และเนื่องจากมี พ.ท. ขนาดใหญ่ การออกแบบ จึงสามารถทำอาคารในลักษณะ LOW RISE ได้ ซึ่งเป็นจุดขายที่ดีได้อย่างหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของอาคาร

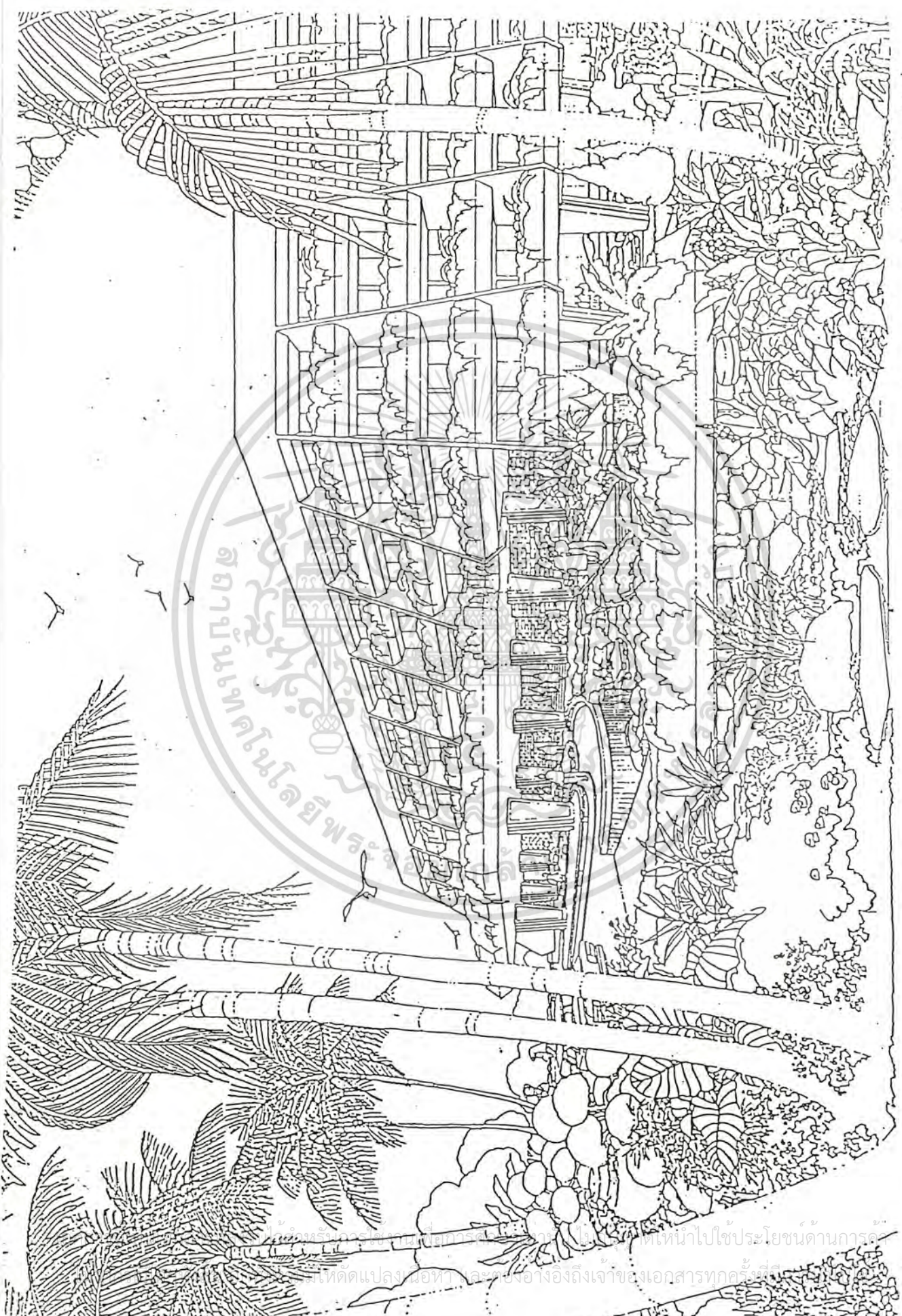
ข้อดี

1. อาคารเป็นแบบ ROW RISE ลักษณะ RESORT โดยมีส่วนของผสมอยู่รายรอบ ทำให้แขกสามารถใกล้ชิดกับธรรมชาติ ได้มากกว่า คึกคักทั่วไป
2. ลักษณะการจัดห้องพักรอบ ATRIUM สร้างบรรยากาศ ให้กับโรงแรมและห้องพักรอบ
3. ขนาดของส่วนและการจัดสวนน่าสนใจ มีบรรยากาศดี และเงียบสงบ เป็นจุดขายที่ดี
4. LOCATION อยู่ในซอย มีความสงบเงียบ

ข้อเสีย

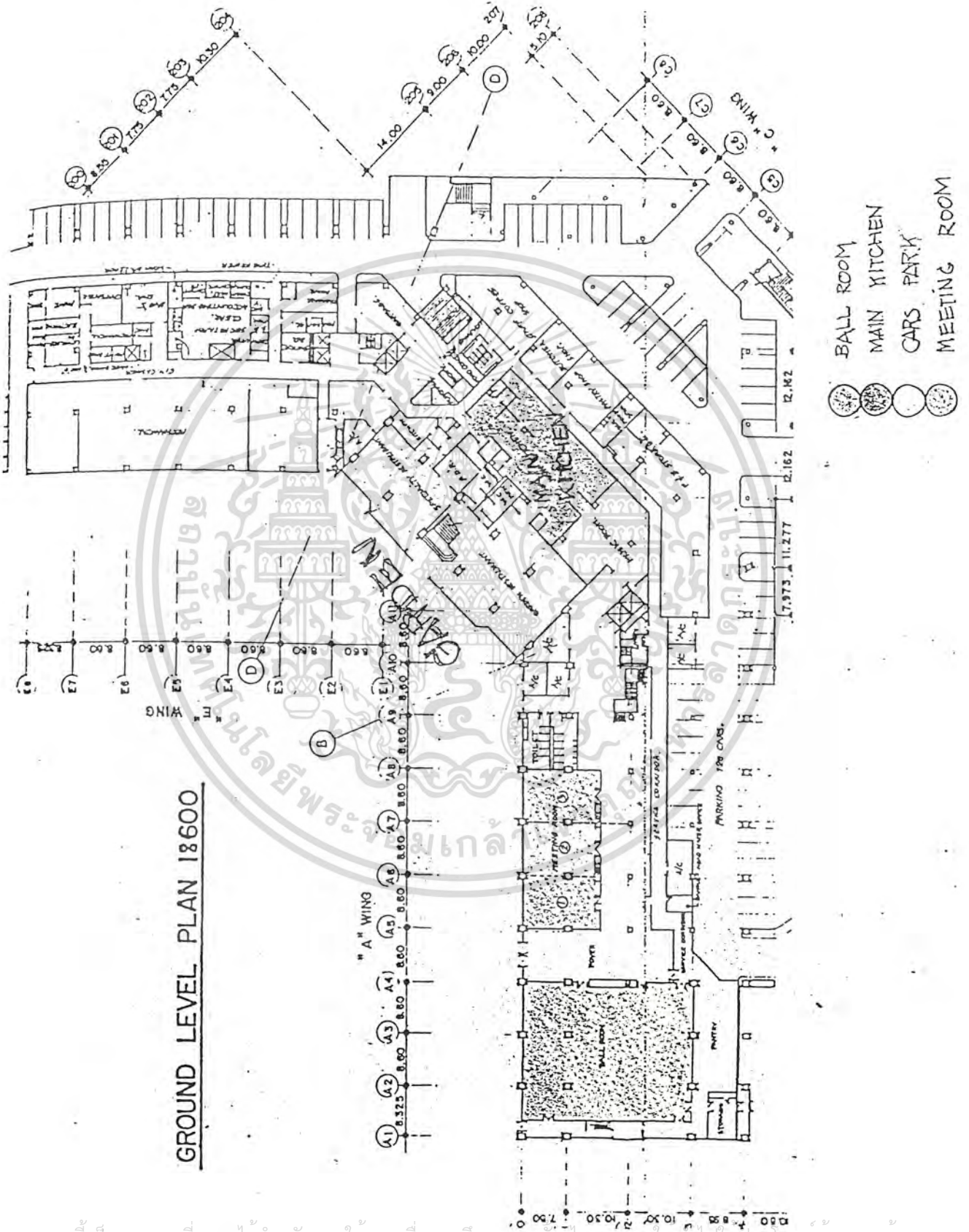
1. ส่วน COURT ของอาคารเป็น ATRIUM ให้แสงโดย SKY LIGHT น้อยเกินไป จนทำให้ส่วนล่างของอาคารค่อนข้างมืด ทำให้ไม่มีกิจกรรมเกิดขึ้น
2. การจัดสวน BALCONY หรือ TERRACE ของห้องพักรอบ ค่อนข้างใหญ่เกินความจำเป็น ทำให้สูญเสีย PRIVACY
3. การจัดโครงสร้างของอาคาร มีลักษณะเป็นเสาเอียง เนื่องจากการสอบลาดขึ้นไป ทำให้เปลือง และมีปัญหาด้านโครงสร้าง รวมถึงระบบท่อต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกัน
4. การจัดสวนห้อง BALL ROOM อยู่ไกลจาก MAIN LITCHEN มากทำให้มี SERVICE CORRIDOR ที่ยาวและเปลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

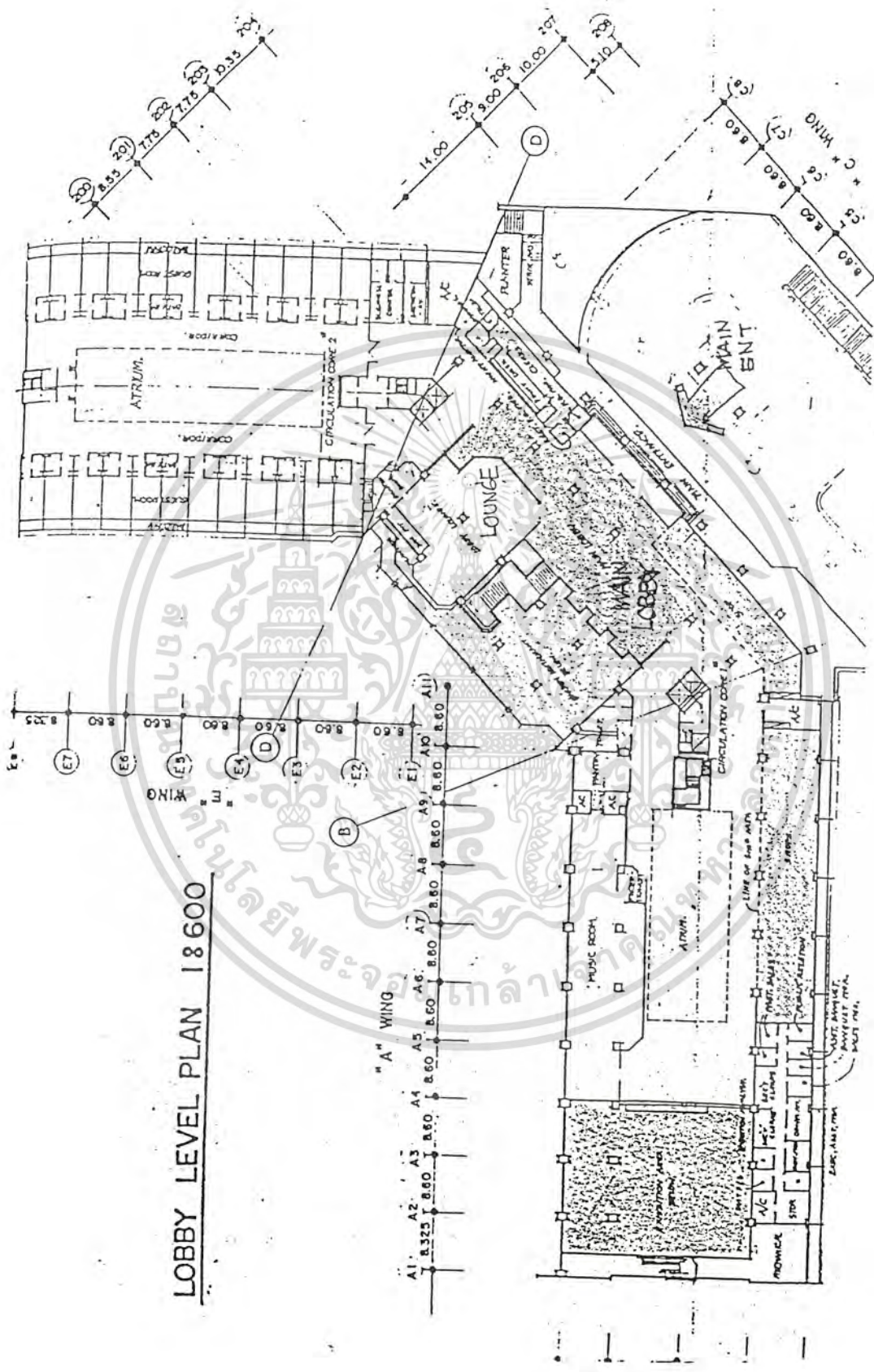

ภาพที่ 2.14 แสดงที่ตั้งเกาะพญาไทรบุรี

ในชั้นเรียนที่เรียนไปนั้น... ให้ผู้จัดทำไปใช้ประโยชน์ด้านการ...
 ...ให้ตัดแปลงเนื้อหาและอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- GUEST ROOM
- BANQUET
- MAIN LOBBY
- SHOPS
- LOUNGE
- ATRIUM

LOBBY LEVEL PLAN 18600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 มาตรฐานของโรงแรมในประเทศไทย

โรงแรมแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ตามมาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 คือ

ก) โรงแรมชั้น 1 มีลักษณะดังที่กำหนดไว้ต่อไปนี้

- (1) เป็นคึกหลังเดี่ยวหรือหลายหลัง แต่ไม่มีลักษณะเป็นคึกแถว
- (2) เป็นเรือนไม้หลังเดี่ยวหรือหลายหลังก็ตามแต่มีอาณาเขตเป็นสนามหญ้า

หรือที่ว่าง สำหรับให้ผู้พักได้อาศัยเดินเล่นเพื่อหย่อนใจ

ข) โรงแรมชั้นที่ 2 มีลักษณะเป็นคึกแถวหรือแม้แต่บางส่วนจะเป็นคึกแถวก็ตาม

ค) โรงแรมชั้นที่ 3 มีลักษณะเป็นเรือนไม้ แต่ไม่มีอาณาเขตดังกล่าว ไว้ใน

หมายเลข 2 หรือที่เป็นห้องแถว

ต่อมาข้อกำหนดนี้ได้ถูกยกเลิกไปโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2504)

ในปัจจุบันเนื่องจากข้อกำหนดต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่แน่นอนสำหรับโรงแรมทุกชั้น ทางสมาคมโรงแรมจึงกำหนดแต่เพียงว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง จะต้องมามีลักษณะ ดังนี้

- (1) มีเครื่องปรับอากาศ
- (2) มีโทรศัพท์ติดต่อกายใน
- (3) ห้องน้ำมีน้ำร้อนน้ำ เย็นทุกห้อง
- (4) มีระบบความปลอดภัยที่ดี
- (5) มีส้วมว่ายน้ำ
- (6) มีพนักงานที่พูดภาษาอังกฤษได้

ส่วนหลักเกณฑ์ที่มีการพิจารณาการ เป็นโรงแรมชั้นหนึ่งของอุตสาหกรรมโรงแรม ซึ่งอยู่ในข่ายที่อาจได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีดังนี้คือ

- (1) ถ้าเป็นอาคารตั้งแต่ 4 ชั้นขึ้นไป ต้องมีลิฟท์แบบทันสมัยให้บริการเพียงพอแก่จำนวนผู้พัก และมีลิฟท์สำหรับบริการอีกต่างหาก
- (2) ต้องมีเครื่องโทรศัพท์ หรือระบบการพูดติดต่อกายในและภายนอกโรงแรมได้
- (3) ห้องนอนต้องมีห้องน้ำประจำทุกห้อง ห้องเดี่ยวต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า

15 ตารางวา ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ห้องน้ำ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (4) พรมปูพื้นต้องปูเต็ม (WALL TO WALL CARPET) สำหรับห้องพัก
- (5) เครื่องปรับอากาศทำความเย็น ต้องให้ระบบควบคุมจากหน่วยกลาง
เท่านั้น
- (6) ต้องมีห้องอาหารและพื้นที่ว่างที่มีขนาดและเครื่องใช้เพียงพอที่จะให้บริการ
แก่ผู้พักได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนห้อง
- (7) ทางเข้าออกของร้านค้าของโรงแรม (TRADE & SERVICE) ต้องแยกไว้
ต่างหากจากกัน เพื่อความสวยงามเป็นระเบียบและสะดวกเรียบริ้อยแก่ผู้มาพัก
- (8) ต้องมีที่จอดรถได้ไม่น้อยกว่า 100 คัน สำหรับความจำเป็นในการดำเนิน
ธุรกิจตามปกติ
- (9) บริการในร้านค้าอนุโลมให้ เฉพาะการใช้สถานที่สำหรับบริการต่อไปนี้
เท่านั้น
- (ก) ร้านขายของกระจุกกระจิกของโรงแรม (DRUG STORE)
- (ข) ร้านตัดแต่งผมชาย-หญิง
- (ค) ห้องทำงานของบริษัทนำเที่ยว (TRAVEL AGENT) สาขาไม่ใช่
สำนักงานใหญ่
- (ง) ห้องจองตั๋วเครื่องบินของบริษัทการบิน (AIRLINE BOOTH) สาขา
เฉพาะผู้ที่มาพักที่โรงแรม

สำหรับการพิจารณาแบบแปลนแผนผังโรงแรม ที่จะขอตั้งใหม่ของแผนกควบคุมโรง-
แรม กองทะเบียน กรมตำรวจ ได้ถือหลักว่าโรงแรมที่จะขอตั้งขึ้นใหม่จะต้องมีระดับมาตรฐานของ
การเป็นโรงแรมจริง ๆ ดังนี้

- (1) ตัวอาคารส่วนใหญ่ จะต้องเป็นตึกนอกจากบางส่วนมีความจำเป็นต้องใช้วัสดุ
ทนไฟก็ได้ รวมทั้งผนังกันห้องพักและพื้นที่ทุก ๆ ชั้น เว้นแต่ประตูหน้าต่าง และวงกบประตูหน้าต่าง
- (2) จำนวนห้องพักต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 30 ห้อง ขนาดห้องพักให้มีส่วน กว้าง
และยาวไม่ต่ำกว่า 3.50 X 5.00 ตารางเมตร กักรวมเนื้อที่พื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 14.50 ตาราง-
เมตร ไม่รวมเนื้อที่พื้นที่ผนังกันห้องพร้อมด้วยเครื่องสุขภัณฑ์ เช่น ฝักบัว อ่างอาบน้ำ เป็นต้น
- (3) ต้องมีห้องโถง หรือห้องรับแขกที่ใช้ร่วมกันประจำทุก ๆ ชั้นให้มีส่วนกว้างและ
ยาวไม่ต่ำกว่า 4.00 X 5.00 ตารางเมตร กักรวมเนื้อที่พื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยละเอียดในกรณี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ต้องจัดให้มีสถานที่กลาง สำหรับติดต่อสอบถาม อำนวยความสะดวก (เคาน์เตอร์) ประจำทุก ๆ ชั้น

(5) บันไดลัดตั้งไม่สูงกว่า 19 เซนติเมตร ลูกนอนไม่แคบกว่า 30 เซนติเมตร

(6) สถานที่ขายอาหาร เครื่องดื่ม ต้องจัดสถานที่ขายให้เรียบร้อย ตามแบบอย่างในต่างประเทศ

หลักเกณฑ์นี้ได้กำหนดไว้เมื่อเดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2502

2.4.2 ประเภทของโรงแรม

การแบ่งชนิดของโรงแรมมีการแบ่งออกได้หลายวิธี คือ

- 1) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามลักษณะที่ตั้ง
- 2) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามมาตรฐานของโรงแรม
- 3) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามการดำเนินการ
- 4) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามขนาด
- 5) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามระยะเวลาการมาพัก
- 6) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามคนพัก

1) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามหลักลักษณะที่ตั้ง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1.1) โรงแรมในเมือง (CITY HOTEL) คือ โรงแรมตามเมืองใหญ่ ๆ เช่น เมืองหลวง เมืองตามภาคต่าง ๆ ที่มีความสำคัญทางด้านการค้า ธุรกิจ การพูด การกีฬา หรือการท่องเที่ยว ที่มีสถานท่องเที่ยวในลักษณะสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของเมือง สำหรับบริการผู้ที่พักเพื่อดำเนินธุรกิจ หรือจุดประสงค์ดังกล่าวมาแล้ว

1.2) โรงแรมในเมืองเล็ก (CITY SMALLER HOTEL) คือ โรงแรมที่อยู่ในเมืองที่ห่างไกลชุมชนของเมืองใหญ่ หรืออยู่ในชุมชนชนบทและมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เช่น โรงแรมที่อยู่ในจังหวัดสุโขทัย อโยธยา ลำปาง

1.3) โรงแรมตากอากาศ (RESORT HOTEL) คือ โรงแรมที่อยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยวเป็นธรรมชาติ เช่น ชายหาด ริมทะเล ในป่า ภูเขา เป็นต้น เพื่อพักผ่อนและสัมผัสบรรยากาศของธรรมชาติ

รูปและลักษณะความแตกต่างระหว่างโรงแรมในเมืองใหญ่ ๆ กับโรงแรมตากอากาศ ชายทะเล คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับโรงเรียนที่ศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ที่ตั้งอยู่ในเมืองที่เป็นย่านธุรกิจต่าง ๆ บุคคลที่มาพักมีธุรกิจที่จะทำหรือมาเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน

(2) ในด้านบรรยากาศ โรงแรมที่อยู่เมืองหลวง มีบรรยากาศโดยรวมอยู่ในภาพอะอะ จอแจ

(3) ความรู้สึกที่สัมพันธ์ระหว่างภายในห้องและสภาพแวดล้อมภายนอก ผู้พักในโรงแรมในเมือง มักไม่ต้องการนอนดูความอะอะจอแจของสิ่งภายนอก หรือในการทำภารกิจส่วนตัวในระหว่างที่มาพัก

(4) โรงแรมในเมือง ไม่จำเป็นต้องมีระเบียงสำหรับออกไปพักผ่อนหรือรับลมเท่าใดนัก เว้นเสียแต่อยู่ในพื้นที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม เช่น แม่น้ำ เป็นต้น

(5) ภายในห้องพักจำเป็นต้องมีเครื่องบันเทิงต่าง ๆ อย่างครบครัน คือ วิทยุ โทรทัศน์

(6) โรงแรมภายในเมืองจำเป็นต้องใช้วัสดุกันเสียงทำผนังจากภายนอก
ข. โรงแรมตากอากาศชายทะเล

(1) ตั้งอยู่ตามชายทะเลหรือบริเวณที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม ผู้มาพักมีจุดประสงค์เพื่อมาพักผ่อน

(2) บรรยากาศของโรงแรมแถบชายทะเลไม่มีเสียงรบกวนจากรถราหรือเสียงอะอะอากาศบริสุทธิ์ เป็นต้น

(3) ผู้ที่มาพักโรงแรมชายทะเล มีทั้งความรู้สึกที่ต้องการนอนพักผ่อนอย่างเงียบ ๆ และต้องการให้บรรยากาศภายในห้องนอนสัมพันธ์กับธรรมชาติของชายทะเล สามารถดูวิวภายนอกได้

(4) โรงแรมชายทะเลจำเป็นต้องมีระเบียงสำหรับพักผ่อนและดูวิวภายนอก

(5) เครื่องบันเทิงความสะดวกไม่มีความจำเป็นมากนัก ส่วนใหญ่จะใช้เวลาออกไปพักผ่อนข้างนอก

(6) ผนังไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุกันเสียง ผู้พักต้องการเสียงธรรมชาติ

2) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามมาตรฐานของโรงแรม แบ่งออกเป็น

2.1) โรงแรมชั้นพิเศษ (LUXURY HOTEL) คือ โรงแรมหรูหราฟุ่มเฟือย

ซึ่งมีส่วนให้บริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริการอาหาร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือความหรูหราของห้องพัก

2.2) โรงแรมชั้นหนึ่ง (FIRST-CLASS HOTEL) คือ โรงแรมที่มีส่วนให้ความสะดวกสบายและความสะอาด พร้อมด้วยการบริการครบครัน มีการจัดการบริการที่ดี การจัดบริเวณรอบ ๆ โรงแรม ถ้าเป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง สำหรับนักท่องเที่ยว ต้องจัดบรรยากาศทั้งในและนอกให้เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณที่ตั้งโรงแรมและให้รู้สึกว่าเป็นของประเทศนั้น เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ขาดเสียมิได้ คือ สระว่ายน้ำ ห้องอาหาร ห้องเลี้ยงรับรองและห้องประชุม และมีการจัดบริการค่าน้ำเที่ยวชมบริเวณโดยรอบตัวอย่าง เช่น โรงแรมโอเรียนเต็ล โรงแรมสยาม-เบย์ซอร์ส พัทยา ซึ่งโรงแรมชั้นหนึ่งจะมีการจัดบรรยากาศเป็นแบบไทย ๆ และมีส่วนบริการต่าง ๆ เช่น สระว่ายน้ำ ห้องอาหารต่าง ๆ ฯลฯ

สำหรับโรงแรมชั้นหนึ่งต่างประเทศที่ยกตัวอย่างประกอบ คือ โรงแรมชั้นหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้จัดบริเวณรอบ ๆ และสร้างบรรยากาศให้เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณนั้น แบบให้รู้ว่าเป็นของประเทศนั้น ทิวทัศน์โดยรวมทำให้ผู้มาพักรู้สึกถึงความหมายของสถานที่และมีสิทธิ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น

โรงแรมในมาทลี ซึ่งมีลักษณะของโรงแรมชั้นหนึ่ง ซึ่งสร้างในแบบบริการของประเทศตั้งอยู่ริมทะเลสวยงาม มีการบริการอำนวยความสะดวกที่ครบครัน และยังได้แสดงศิลปอันงดงามเป็นศิลปะเฉพาะตนไว้ด้วยลวดลายสลักอันประณีต ตรงทางเข้าโรงแรมมีที่พักแบบพื้นเมือง เป็นกระท่อมนำเอ็นดูเรียงรายอยู่ในสวน ภูมิทัศน์ที่สวยงามตามแบบของมาทลี

โรงแรมโกโลเลว ในฟิจิ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีทั่วโลกว่าเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งซึ่งเป็นแบบฟิจิโดยแท้ ภายในตกแต่งให้มีบรรยากาศของสถานที่อย่างที่จะเกิดขึ้นได้ในฟิจิเท่านั้น

2.3) โรงแรมชั้นสอง (SECOND-CLASS HOTEL) คือ โรงแรมที่มีลักษณะการบริการและส่วนประกอบต่าง ๆ ค่อยกว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง

2.4) โรงแรมชั้นสาม (THIRD-CLASS HOTEL) คือ โรงแรมที่มีการบริการและส่วนประกอบในความสะดวก มีห้องหรือไม่มีเลยก็ได้

2.5) โรงแรมชั้นสี่ หรือโรงแรมราคาถูก (CHEAP HOTEL) คือ โรงแรมที่ให้บริการที่พักราคาต่ำ หรือห้องนอนเท่านั้น ไม่มีการบริการและการอำนวยความสะดวกสบาย เช่น ผนังเตี้ยต่าง ๆ หรือโรงแรมชั้นต่ำ ตามหัวเมือง

ความแตกต่างระหว่างโรงแรมชั้นหนึ่งกับโรงแรมชั้นสอง

โรงแรมชั้นหนึ่ง

- สถานที่ตั้ง อยู่ในย่านที่เจริญสูง ที่ดินราคาแพงและสภาพแวดล้อมส่งเสริมความเด่นของตัวอาคาร เช่น โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัล หรือโรงแรมดุสิตธานี
- แบบอาคาร มีข้อจำกัด มีข้อจำกัดน้อยมากเกี่ยวกับโครงสร้างอาคาร ทำให้การออกแบบมีอิสระในแนวความคิด และสามารถใช้รูปแบบอาคารในลักษณะที่แปลกออกไป ซึ่งอาจจะไม่ประหยัด แต่มีความเหมาะสมกับรูปที่ดิน หรือลักษณะเด่นประการอื่น เช่น โรงแรมโอเรียนเต็ล ซึ่งมีแบบห้องเอียงรับทัศนียภาพแม่น้ำทุกห้อง
- สัดส่วนบริเวณใช้สอย
ห้องพัก : ขนาดห้องพักกว้างขวาง มีเนื้อที่ตั้งแต่ 24.00-28.00 ตร.ม. ขึ้นไป พร้อมทั้งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ที่มีคุณภาพดีครบครัน เช่นมี COFFEE SHOP, RESTAURANT, OUTDOOR DINING TERRACE GRILL ROOM, PRIVATE DINING ROOM หรือห้องอาหารประจำชาติ ส่วนประกอบของห้องได้มาตรฐาน ทั้งเนื้อที่และอุปกรณ์
- สถานเริงรมย์ มีการให้บริการค่านันทนาการอย่างสมบูรณ์ เช่น COCKTAIL LOUNGE บาร์ ไนต์คลับ THEATER และมีการตกแต่งภายในที่งดงาม
- สถานที่ให้บริการอื่น ๆ มี CONVENTION HALL ตั้งแต่หนึ่งห้องขึ้นไปในขนาดต่าง ๆ กัน ซึ่งสามารถจัดแปลงใช้ประโยชน์ได้หลายแบบ และมีส่วนประกอบอื่น ๆ ครบถ้วน เช่น FOYER เป็นต้น หรือมีระบบอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอย่างสมบูรณ์นอกจากนี้ยังมี SPORTS FACILITIES ต่าง ๆ เช่น สนามเทนนิส ห้องเล่นสกี้อช ห้องอบไอน้ำ ห้องเล่นเกม เป็นต้น
- FEATURES รูปลักษณะของอาคารเด่นสูงเป็นสง่าและสวยงามดึงดูดใจผู้มาใช้บริการของโรงแรม และมีเอกลักษณ์ของตนเอง แม้โรงแรมในเครือเดียวกันก็มีรูปลักษณะที่แตกต่างกัน แล้วแต่สถาปัตยกรรมของท้องถิ่น

โรงแรมชั้นสอง

- สถานที่ตั้ง อยู่ในย่านที่มีความเจริญพอสมควร แต่มักไม่ใช่ย่านศูนย์กลางการค้า ราคาที่ดินไม่สูงมาก และสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อลักษณะของตัวอาคาร
  - แบบอาคาร การออกแบบโครงสร้างอาคารมุ่งการประหยัดเป็นการสำคัญรูปแบบเอกสารจึงมีได้จำกัด
- เอกสารนี้จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- FUNCTIONS

ห้องพัก ห้องพักมีขนาดกระทัดรัด มุ่งเฉพาะใช้สอยจริง ๆ ความสะดวกมีเฉพาะจำเป็น และการตกแต่งภายในทำแบบประหยัด

บริเวณที่ใช้ร่วมกัน มักมีสถานที่ที่ให้บริการรวมเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ และเนื้อที่แคบกว่าที่ควรเป็นตามมาตรฐาน

ห้องอาหาร มักจะมี COFFEE SHOP เพียงแห่งเดียวสำหรับบริการอาหารทุกประเภท

สถานที่เริงรมย์ : มักไม่มีกิจกรรมประเภทนี้ เท่าใดนัก

สถานที่ให้บริการอื่น : ถือว่ากิจกรรมเหล่านี้ต้องการลงทุนสูงมาก และเป็นส่วนเกินมาตรฐานธรรมดาของโรงแรม จึงไม่มีกิจกรรมเหล่านี้เลย

- รูปลักษณ์อาคาร มีความแตกต่างกันน้อยมาก เพราะความต้องการประหยัดจึงมุ่งเฉพาะประโยชน์ใช้สอย โดยไม่คำนึงถึงความสวยงาม และความทนทานมากนัก

- การลงทุน ประมาณการลงทุนต่ำกว่า และระยะเวลาลงทุนสั้นกว่า

3) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามลักษณะการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น

3.1) ลักษณะ AMERICAN-PLAN HOTEL คือ โรงแรมที่คิดอัตราห้องพักรวมกับค่าอาหารเช้า ซึ่งอาจจะเป็น 2-3 มื้อ ไม่ยกเว้นในกรณีแขกไม่รับบริการอาหาร เพื่อเป็นการบริการอำนวยความสะดวกให้แก่แขกผู้มาพัก

3.2) ลักษณะ EUROPE คือ โรงแรมที่ตั้งเพียงอัตราค่าห้องพักไว้เท่านั้น ส่วนค่าอาหาร ถ้าแขกจะรับบริการต้องเสียเพิ่มอีก

3.3) ลักษณะผสม (DUAL - HOTEL) คือ โรงแรมที่จัดบริการไว้ทั้ง 2 อย่าง คือ คิดอัตราห้องพักกับค่าอาหาร หรือคิดอัตราค่าห้องพักอย่างเดียวให้แขกผู้พักได้มีโอกาสได้ใช้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง

4) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามชนิดของโรงแรม แบ่งออกเป็น

4.1) โรงแรมขนาดใหญ่ คือ โรงแรมที่มีจำนวนห้องพักของแขกเกินกว่า 300 ห้องขึ้นไป

4.2) โรงแรมขนาดกลาง คือ โรงแรมที่มีจำนวนของห้องพักแขก น้อยกว่า 25 ห้องถึง 299 ห้อง

4.3) โรงแรมขนาดเล็ก คือ โรงแรมที่มีจำนวนห้องพักแขก น้อยกว่า 25 ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามระยะเวลาพัก แยกออกเป็น

5.1) TRANSIENT คือ โรงแรมที่แขกใช้บริการในการพักชั่วคราว หรือระยะเวลาสั้น ๆ เพียงวันเดียวหรือน้อยกว่านั้น ไม่มีการจองห้องพัก มีที่จอดรถประมาณ 50 ที่ โรงแรมประเภทนี้โดยมากจะอยู่นอกเมืองตามทางผ่านที่จะไปเมืองอื่น แขกที่มาพักเพียงแค่นอนพัก หรือชำระร่างกายเท่านั้น คือ เพียงจอดรถแล้วเข้าไปพักได้เลยนำสิ่งของที่ จะใช้ลงไปเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องนำกระเป๋าไปทั้งหมด ตัวอย่างเช่นโมเต็ล (ซึ่งตรงกับ ความหมายของไทยว่า โรงแรมมานะ- รุก แต่จุดประสงค์ในการใช้ผิดกัน)

5.2) RESIDENT HOTEL คือ โรงแรมที่แขกผู้มาพักมาดำเนินการธุรกิจที่ต้องใช้เวลานาน เพื่อทำสัญญาซึ่งต้องใช้เวลาพักยาวนาน เป็นเดือนหรือเป็นปีในทำนองนั้น

โรงแรมประเภทนี้ต้องมีส่วนบริการที่ดี และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม

5.3) RESORT HOTEL คือ โรงแรมที่แขกผู้มาพักผ่อนหรือพักผ่อนของคนใช้ โดยมากจะอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว เน้นหนักอยู่ที่การบริการสำหรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน ระยะเวลาที่แขกมาพักตั้งแต่ 7 วันขึ้นไปถึงเป็นเดือน ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับอิทธิพลของฤดูกาลด้วย เช่น โรงแรมแถบภูเก็ตและพังงาจะเต็มหมดในเดือนเมษายนถึงเดือน พฤษภาคมรวมทั้งสิ้นสุดสัปดาห์ด้วย และจัดให้มีส่วนบริการที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนมีการละเล่นสนุกสนาน มีการจัดแสดง หรือจัดทัวร์ต่าง ๆ ด้วย

5.4) COMMERCIAL HOTEL คือ โรงแรมที่ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่หรือเมืองสำคัญ อยู่ย่านธุรกิจต่าง ๆ ระยะเวลาที่แขกมาพักอยู่ในราว 1-5 วัน แต่ส่วนใหญ่ 3-5 วัน

6) การแบ่งชนิดของโรงแรมตามลักษณะผู้พัก แยกออกเป็น

6.1) BUSINESS คือ โรงแรมสำหรับนักธุรกิจ โดยมากจะอยู่ตามเมืองใหญ่ ผู้มาพักมาดำเนินการธุรกิจส่วนตัว

6.2) LEISURE คือ โรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อมาพักผ่อนหรือท่องเที่ยว โดยมากจะอยู่ตามสถานที่ตากอากาศทั่วไป

6.3) SPORTS คือ โรงแรมสำหรับนักกีฬา เพื่อมาแข่งขันกีฬาตามวาระต่าง ๆ โดยมากจะอยู่ใกล้กับสถานที่ที่มีการจัดการแข่งขัน

สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยกองวิชาการได้แบ่งชนิดของโรงแรมตามมาตรฐานโรงแรมออกเป็น 5 ระดับ โดยให้เป็นจำนวนดาวสำหรับโรงแรมระดับต่าง ๆ มีเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะคณะกรรมการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมการลงทุนพิจารณาดังนี้

กลุ่มที่ 1	โรงแรมระดับพิเศษ	5 ดาว	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่	1,000 บาทขึ้นไป
กลุ่มที่ 2	โรงแรมชั้นหนึ่ง	4 ดาว	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่	700 บาทขึ้นไป
กลุ่มที่ 3	โรงแรมนักท่องเที่ยว	3 ดาว	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่	400 บาทขึ้นไป
กลุ่มที่ 4	โรงแรมระดับประหยัด	2 ดาว	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่	200 บาทขึ้นไป
กลุ่มที่ 5	โรงแรมระดับประหยัด	1 ดาว	ราคาห้องเดี่ยวตั้งแต่	200 บาทขึ้นไป

2.4.3 สิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน

- 1) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักร
  - 2) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 4 ปี และได้รับการยกเว้นเพิ่มขึ้นอีก 1 ปี แล้วแต่กรณี
  - 3) ให้ได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 คือ ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
    - ขนาดและเงื่อนไข
    - เงื่อนไขสำหรับกิจการ โรงแรม ในเขตต่างจังหวัด
- (1) จะต้องมีอัตราส่วนระหว่างเงินกู้ ต่อทุนจดทะเบียนที่เรียกชำระและไม่สูงกว่า
- 3 : 1
- (2) ห้องนอน
- ต้องมีขนาดห้องนอนไม่ต่ำกว่า 15 ตารางเมตร
  - ต้องมีขนาดห้องน้ำไม่ต่ำกว่า 4 ตารางเมตรประจำทุกห้อง
  - ต้องมีเครื่องปรับอากาศไม่น้อยกว่า 50% ของจำนวนห้อง
  - ตามปกติต้องมีเครื่องโทรศัพท์ระบบการพูดซึ่งสามารถติดต่อกับภายในโรงแรมและภายนอกโรงแรมได้ประจำทุกห้อง เว้นแต่คณะกรรมการจะได้พิจารณาผ่อนผันเป็นราย ๆ ไป
- (3) ห้องอาหาร ต้องมีพอสสมควรกับขนาดของโรงแรม
- (4) ห้องโถง ต้องมีพอสสมควรกับขนาดของโรงแรม
- (5) ห้องพักแขก ต้องมีพอสสมควรกับขนาดของโรงแรม
- (6) ห้องครัว ต้องมีเครื่องครัวทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสาร (7) วน เครื่องทำน้ำร้อนเย็น ต้องมีพอสสมควรกับขนาดของโรงแรม ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(8) ลิฟท์โรงแรมตั้งแต่ 4 ชั้นขึ้นไปต้องมีลิฟท์โดยสารเพียงพอเหมาะสมกับปริมาณห้อง

(9) จะต้องมียันไคหนีไฟ และจะต้องติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในห้องพักทุกห้อง และมีอุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้พร้อมในที่ ๆ จะนำมาใช้ได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและทางกายภาพในระดับจังหวัด-
 ตราดและเทศบาลเมืองตราด การศึกษากฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
 ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม และข้อมูลเชิงเทคนิค

3.1 การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับจังหวัดตราดและเทศบาล- เมืองตราด

3.1.1 การศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดตราด นโยบายตามแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.
 2525-2539) โดยคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดตราด ประกอบด้วยแผนงานต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 8 แผน
 งาน ดังนี้

1) แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไปในเขตเมืองและ
 ชนบท โดยเน้นผู้ด้อยโอกาสที่จะได้รับปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้สัมพันธ์กับโครงสร้างการ
 ขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ให้บรรลุมาตรฐานการมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามกฎหมาย ความจำเป็น
 พื้นฐานและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป้าหมายที่สำคัญเพื่อการลดอัตราเพิ่มประชากร
 ให้เหลือไม่เกินร้อยละ 1.2 และเพิ่มอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาเป็นร้อยละ 60 ของผู้จบ
 ชั้นประถมศึกษา

2) แผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาทรัพยากรคนและกำลังคน โดยเน้นการเพิ่ม
 ศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถแสวงหาและใช้โอกาสในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตการแก้ไขปัญหา
 ความยากจนและการประกอบอาชีพของตนเอง ให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

3) แผนขยายโอกาสทางการผลิต การตลาดและการจ้างงาน เพิ่มศักยภาพใน
 การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการเกษตร การประมง การอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวโดยการ
 ส่งเสริมการตลาดให้เชื่อมโยงกับการผลิตควบคู่กันไป สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด
 มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร เฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปีต่อคน พัฒนาและยกระดับ
 การท่องเที่ยวของจังหวัดให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านคมนาคม สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และพัฒนา
 เส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำเพื่อส่งเสริมการผลิตและการตลาด

4) แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงการบริหารการใช้และ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดการทรัพยากรธรรมชาติ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 โดยเน้นการสงวน, การอนุรักษ์, พัฒนาและกาใช้ประโยชน์ให้เหมาะสม

5) แผนพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาพื้นที่และประชาชนตาม แนวชายแดน โดยการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการรักษาความปลอดภัยเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ของประเทศ โดยประสานงานกับหน่วยทหารภายในจังหวัด

6) แผนปรับปรุงระบบบริหารจัดการ เพื่อพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร และกระบวนการประสานงานและระบบการเจ้าหน้าที่โครงการ เพื่อรองรับงบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนา ชนบทของจังหวัดให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

7) แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดลดปัญหา การแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจังหวัด

8) แผนพัฒนาด้านอื่น ๆ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร อุตสาหกรรมและบริโภค พัฒนาเส้นทางคมนาคม รวมทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อส่งเสริม การผลิตการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

3.1.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัดตราด

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตร การประมง และเหมืองแร่รัตนชาติ อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยร้อยละ 6.4 ต่อปี ประชากรมีรายได้ เฉลี่ย 30,000 บาท/คน/ปี ซึ่งรายได้หลักของประชากรมาจากการเกษตรกรรม ร้อยละ 37 รอง ลงมาคือ การประมง การค้าขาย การบริการ การท่องเที่ยว การคมนาคมและขนส่ง การอุตสาหกรรม และการก่อสร้าง ตามลำดับ

3.1.2.1 การเกษตรกรรม จังหวัดตราดมีพื้นที่ทั้งหมด 2,819 ตร.กม. มีการ ใช้ประโยชน์จำพื้นที่และมีเนื้อที่ถือครองเพื่อทำการเกษตรประมาณ 702,313 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ที่ 3.1 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามชนิดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2530

รายการ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิต (ตัน)	รายได้ (ล้านบาท)
1. ไม้ยืนต้น				
ยางพารา	191,597	27.25	24,393	463
มะพร้าว	32,620	4.14	29 ล้านผล	114
2. ไม้ผล				
เงาะ	36,352	5.18	59,058	354
ทุเรียน	28,559	4.07	15 ล้านผล	231
ส้มเขียวหวาน	18,900	2.70	29,295	145
ระกำ	7,212	1.00	3,700	67
3. พืชไร่				
มันสำปะหลัง	28,712	4.09	59,204	47
สับปะรด	28,269	4.03	153,981	284
4. การทำนา	94,000	13.39	33,280	130
5. พืชผัก	1,138	0.16	-	6

ที่มา : เอกสารบรรยายสรุป จังหวัดตราด สำนักงานจังหวัด, 2534

ตารางที่ 3.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ปี 2533

รายการ	พื้นที่	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกพืชสำคัญ	444,537	25.31
พื้นที่ปลูกพืชอื่น ๆ	59,393	3.38
พื้นที่ป่าไม้	909,597	57.78
พื้นที่อื่น ๆ	342,895	19.52

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539), คณะกรรมการพัฒนา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ขึ้นต้นการค้า
จังหวัดตราด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การชลประทาน จังหวัดตราดมีแหล่งน้ำขนาดกลาง 3 แห่ง เนื้อที่ชลประทาน 43,070 ไร่ ปริมาตรความจุ 46.95 ล้าน ลบ.ม.

ตารางที่ 3.3 การชลประทานของจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2533

โครงการชลประทาน	สถานที่	เนื้อที่ชลประทาน (ไร่)
โครงการคลองใหญ่	อ. แหลมงอบ	3,000
คลองวังหวาย	อ. เขาสมิง	5,000
อ่างเขาระกำ	อ. เมือง	17,500
อ่างด่านชุมพล	อ. บ่อไร่	3,000
อ่างบ้านมะนาว	อ. บ่อไร่	1,500
วังกระแจะ	อ. เมือง	7,000
นาเกลือ	อ. เมือง	3,000
คลองท่าเลื่อน	อ. เมือง	3,000

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535 - 2539)

การผลิตในอุตสาหกรรมด้านการเกษตรมีโรงงานที่รับผลผลิตทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบ จำนวน 223 โรงงาน มีคนงานจำนวน 877 คน เกษตรกรของจังหวัดตราดมีกลุ่มทางสถาบันเกษตรกรรองรับการประกอบอาชีพ แยกเป็น เกษตรกร แม่บ้าน กลุ่มส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร และกลุ่มจัดไร่นา รวม 306 กลุ่ม สมาชิก 8,222 คน

3.1.2.2 การประมง

1) การประมงทะเล ในปี พ.ศ. 2530 จังหวัดตราดมีรายได้จากการจับสัตว์น้ำประมาณ 1,082 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2529 แล้วรายได้เพิ่มขึ้น 88 ล้านบาท ปัจจุบันมีหมู่บ้านชาวประมงประมาณ 115 หมู่บ้าน มีจำนวนผู้ประกอบการประมง 4,093 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 10 ของครั้วเรือนทั้งจังหวัด กระจายอยู่ในเขตท้องที่ อ. คลองใหญ่ อ. เมืองตราด อ. แหลมงอบ และอ. เขาสมิง แยกเป็นทำการประมงอย่างเดียว 242 ครั้วเรือน ลูกจ้าง 816 ครั้วเรือน และประกอบอาชีพแปรรูปสัตว์น้ำเป็น 1,540 ครั้วเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยและเพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การประมงชายฝั่ง จังหวัดตราดมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นป่าไม้ชายเลนชนิดแสมและโกงกาง ลักษณะดินชายเลนเป็นดินโคลนปนทราย เหมาะสำหรับสัตว์น้ำวัยอ่อน นอกจากนี้ยังมีแนวชายฝั่งทะเลยาวถึง 165 กม. ซึ่งเหมาะสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงปูทะเล การเลี้ยงหอยนางรม เป็นต้น

3) การประมงน้ำจืด เป็นการจับสัตว์น้ำจากแหล่งธรรมชาติเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเพื่อการค้านั้นมีแหล่งผลิตสำคัญในเขต อ. เมือง-ตราดและ อ. เขาสมิง ปริมาณและมูลค่าของสัตว์น้ำจืดในปี พ.ศ. 2530 มีปริมาณ 80 ตัน มูลค่า 2 ล้านบาท

3.1.2.3 การอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กมีผลผลิตหลักเพื่อบริโภคภายในจังหวัด เช่น โรงสีข้าว โรงน้ำแข็ง นอกจากนี้เป็นโรงงานที่มีความสัมพันธ์ในแง่อุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในจังหวัด เช่น โรงงานผลิตเนื้อกุ้ง โรงเลื่อยไม้ โรงงานอาหารกระป๋อง โรงงานผลิตวงกบประตู-หน้าต่าง เป็นต้น มีแหล่งวัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรมที่ผลิตได้ภายในจังหวัด วัตถุดิบจากแหล่งอื่นภายในประเทศเพื่อใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอาหาร ผลผลิตส่วนใหญ่ที่ได้จะบริโภคภายในจังหวัด

สำหรับลักษณะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันภาวะอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารของจังหวัดเป็นการผลิตแบบเบื่องต้น คือแปรรูปตามความต้องการของตลาด ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารเบื่องต้น เช่น โรงสีข้าว อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอาหารจากสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมจากไม้ และอุตสาหกรรมจากยางพารา นอกจากนี้ในด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ จังหวัดตราดสามารถผลิตอัญมณีที่มีชื่อเสียง คือทับทิมสยาม ซึ่งในปี 2532 ผลิตได้ 50,090 carat ในเขต อ. บ่อไร่และ อ. เขาสมิง ผลผลิตที่ได้จะส่งเป็นวัตถุดิบประเภทสินแร่เพื่อใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

สถาบันที่ให้บริการด้านอุตสาหกรรม คือ สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดตราด ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมามีการขออนุญาตตั้งโรงงาน ขยายโรงงานและประกอบกิจการโรงงาน จำนวน 240 ราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 สถิติโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดตราด (31 ธันวาคม 2533)

ประกอบกิจการโรงงาน	จำนวน (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	แรงงาน (คน)
1. อาหารและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอาหาร	255	206.913	2,242
2. ผลิตและซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์	70	26.922	281
3. อุตสาหกรรมกาพิมพ์	2	1.126	5
4. ผลิตภัณฑ์ยาง (รมยางพารา)	1	2.301	75
5. ผลิตและซ่อมยานพาหนะทุกชนิด	102	48.878	573
6. ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	20	20.461	326
7. วัสดุก่อสร้าง	16	10.211	126
8. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	6	2.405	23

ที่ : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539)

3.1.2.4 การพาณิชย์กรรม ธุรกิจส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัว ประเภทร้านค้า บุคคลธรรมดา รองลงมา ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วน สามัญนิติบุคคล การขยายตัวทางธุรกิจอยู่ในระดับต่ำอันเนื่องมาจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจและปัญหาชายแดน การลงทุนธุรกิจการค้าส่วนใหญ่เป็นค้ำานการประมงและการเกษตร และธุรกิจการท่องเที่ยวและที่พักตามชายหาด ซึ่งมีการขยายตัวสูงมาก ส่วนในค้ำานการค้าของจังหวัดจะมีความหนาแน่นในเขตเมือง เช่น ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลเป็นลักษณะการจำหน่ายอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพ

ในปี พ.ศ. 2531 มีการจดทะเบียนธุรกิจในรูปบริษัทจำกัด จำนวน 25 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 108 ราย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 3 ราย และทะเบียนพาณิชย์บุคคลธรรมดา 2,342 ราย

3.1.2.5 การธนาคาร ในปี พ.ศ. 2533 จังหวัดตราดมีจำนวนธนาคารทั้งสิ้น 10 ธนาคาร รวม 15 แห่ง แยกเป็นธนาคารในเขต อ. เมืองตราด 9 แห่ง อ. เขาสมิง 2 แห่ง อ. บ่อไร่ 1 แห่ง และ อ. คลองใหญ่ 3 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของธนาคารในจังหวัดตราด

ประเภท	2531	2532	2533
เงินทุนหมุนเวียน	8,386,973,041	6,157,853,442	8,195,605,085
รายจ่าย	9,860,963,711	4,840,289,888	8,201,011,916

ตารางที่ 3.6 รายได้จากภาษีของจังหวัดตราด

แหล่งที่มา	2532	2533
สรรพากรจังหวัด	43,347,423	57,145,363
สรรพสามิตจังหวัด	779,301	725,673

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2525-2539)

3.1.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดับจังหวัดตราด

3.1.3.1 จำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2532 จังหวัดตราดมีประชากรทั้งสิ้น 190,661 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 68 คน/ตร.กม. การกระทบประชากรหนาแน่นที่สุดที่ อ. คลองใหญ่ น้อยที่สุดที่ กิ่ง อ. เกาะกูด ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรกรรมและการประมง ซึ่งเป็นอาชีพอิสระและอาศัยแรงงานในครอบครัวเป็นหลัก โดยที่การจ้างแรงงานในภาคเกษตรกรรม บางประเภท เช่น การกรีดยางพารา เป็นต้น ประชากรมีการประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน 23,456 ครัวเรือน การประมง 3,173 ครัวเรือน และการจ้างงานภาคอุตสาหกรรม 3,599 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 แสดงจำนวนครัวเรือน, ความหนาแน่นและจำนวนประชากร ปี 2532

ท้องที่	จำนวนครัวเรือน	เฉลี่ย/1 ตร.กม.	ประชากร
เทศบาลเมืองตราด	1,708	5,598	14,108
อ. คลองใหญ่	2,694	260	13,030
อ. เมือง	18,160	71	66,841
อ. แหลมงอบ	3,456	61	18,617
อ. เขาสมิง	6,031	56	38,223
อ. บ่อไร่	5,980	56	37,998
กิ่ง อ. เกาะกูด	329	11	1,844
รวม	38,029	68	190,661

ตารางที่ 3.8 แสดงจำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มประชากร ปี 2527 - 2532

พ.ศ.	จำนวนประชากรกลางปี	อัตราการเกิด (1/1,000)	อัตราการตาย (1/1,000)	อัตราการเพิ่ม (1/1,000)
2527	158,922	18.71	5.85	1.29
2528	163,039	19.72	5.13	1.46
2529	174,056	18.44	5.14	1.33
2530	179,154	18.68	5.36	1.33
2531	185,866	16.98	5.24	1.17
2532	190,661	17.38	5.51	1.19

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539), คณะกรรมการพัฒนา
จังหวัดตราด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3.2 การปกครองส่วนภูมิภาค จังหวัดตราดแบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 37 ตำบล 228 หมู่บ้าน ประชากร ชาย 97,899 คน หญิง 92,762 คน รวม 190,661 คน

ตารางที่ 3.9 แสดงการปกครองและจำนวนประชากรในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2532

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ประชากร	
			ชาย	หญิง
เมือง	13	88	34,160	32,681
เขาสมิง	8	56	19,886	18,337
แหลมงอบ	6	29	9,495	9,122
ขี้ไต้	5	30	19,770	18,228
คลองใหญ่	3	17	6,647	6,383
กิ่ง อ. เกาะกูด	2	8	967	877
รวม	37	228	90,925	85,628

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539)

3.1.3.3 การศึกษา จังหวัดตราดสามารถจัดบริการทางการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยในระดับก่อนประถมศึกษาสามารถรับเด็กเข้าเรียนได้ร้อยละ 26 ของประชากรในวัยนี้ ระดับประถมศึกษาสามารถเกณฑ์เด็กเข้าเรียนได้ถึงร้อยละ 98 ของประชากรในวัยนี้ และได้ประกาศเป็นจังหวัดปลอดผู้ไม่รู้หนังสือตามกลุ่มเป้าหมาย เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 ทรัพยากรทางการศึกษาในจังหวัดตราด

สังกัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนน.ร	จำนวนห้องเรียน
กรมสามัญศึกษา	10	330	5,074	142
กรมอาชีวศึกษา	1	73	680	27
สำนักงานคณะกรรมการ- การศึกษาเอกชน	6	121	2,838	90
การประถมศึกษาแห่งชาติ	127	1,459	24,971	1,098
เทศบาลเมืองตราด	1	36	717	22
การศึกษานอกโรงเรียน	1	12	-	-
รวม	146	2,031	24,280	1,379

ที่มา : เอกสารบรรยายสรุป จังหวัดตราด, สำนักงานจังหวัดตราด 2534

3.1.3.4 การสาธารณสุข โรคประจำท้องถิ่นที่เป็นอันตรายและพบมากที่สุด ได้แก่ โรคมาลาเรีย ในปี 2532 มีจำนวนผู้ป่วย 31,442 คน ตาย 104 คน คิดเป็นอัตราการป่วยต่อประชากร 100,000 คน เป็น 16,214.98 คน คิดเป็นอัตราการตาย ร้อยละ 53.63 ในด้านการวางแผนครอบครัว มีผู้มารับบริการวางแผนครอบครัว 21,771 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 มีอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ 1.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.11 แสดงจำนวนและอัตราส่วนบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากร

ประเภท	จำนวน (คน)	อัตราส่วนต่อประชากร (คน)
แพทย์	37	1 5,240
พยาบาลวิชาชีพ	127	1 1,527
พยาบาลเทคนิค	129	1 1,503
ทันตแพทย์	6	1 32,318
เภสัชกร	9	1 21,545
ทันตภิบาล	9	1 21,545
ผู้ช่วยพยาบาล	46	1 4,215
ผดุงครรภ์	112	1 1,731
เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	48	1 4,039

3.1.3.5 ศาสนาและวัฒนธรรม จังหวัดตราดมีจำนวนศาสนสถาน จำแนกได้ คือ วัด 105 วัด แยกเป็นมหานิกาย 96 วัดและธรรมยุติก 9 วัด มัสยิด 10 แห่ง โบสถ์คาทอลิก 1 แห่ง โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี 23 แห่ง ศูนย์การศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 1 แห่ง โบราณสถาน 2 แห่ง และศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรม 3 ศูนย์ ในด้านการนับถือศาสนา ประชาชนใน จังหวัดตราดส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มีชาวพุทธคิดเป็นร้อยละ 95.30 รองลงมาคือ มุสลิม ร้อยละ 3.89 และคริสตชน ร้อยละ 0.71

3.1.3.6 ตลาดการท่องเที่ยว จังหวัดตราดมีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 0.56 ของคราคนักท่องเที่ยวทั้งประเทศ หรือร้อยละ 5.09 ของตลาดนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ระยอง จันทบุรีและตราด โดยเป็นตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 95.0 และตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติร้อยละ 5.0

ตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นนักท่องเที่ยวที่พักรวมร้อยละ 87.50 โดยส่วนใหญ่เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะและพักตามมังกาโล หรือกางเต็นท์พักรวม นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวที่พักรวมตามที่พักในเมืองส่วนหนึ่งเป็นผู้เดินทางติดต่อธุรกิจต่าง ๆ โดยมีวันเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 2.6 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศของจังหวัดตราดส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มทวีปยุโรป เอเชียแปซิฟิกและอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนโดยเฉพาะเกาะกูดเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายหาดที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศให้ความสนใจมากขึ้น

การคาดการณ์แนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจังหวัดตราด ในอนาคตคาดว่าจะมีการขยายตัวในอัตราร้อยละ 6.48 ในช่วง พ.ศ. 2534-2554 ซึ่งจะทำให้มีนักท่องเที่ยว ใน พ.ศ. 2554 ประมาณ 587,000 คน

3.1.4 การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับจังหวัดตราด

3.1.4.1 สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายแดนสุดภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 315 กม. ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ $11^{\circ} 34' - 12^{\circ} 45'$ เหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ $102^{\circ} 15' - 102^{\circ} 5'$ ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 2,819 ตร.กม. มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ประเทศกัมพูชาและเทือกเขาบรรทัด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรีและแม่น้ำเวฬุ

3.1.4.2 สภาพภูมิประเทศ จังหวัดตราดมีลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นคลื่นลูกฟูกและเนินเขาเตี้ย ๆ ทางตอนบนของจังหวัดเป็นภูเขาและที่สูง ในตอนกลางมีที่ราบแคบทางตอนบนบางแห่งและชายฝั่งทะเลตอนใต้มีชายฝั่งทะเลยาว 165 กม. มีเกาะจำนวน 52 เกาะ เกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดพื้นที่ประมาณ 650 ตร.กม. จังหวัดตราดมีพื้นที่แบ่งออกได้เป็น 4 เขต คือ

- 1) ที่ราบบริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่บริเวณตอนกลางและตะวันออก ประกอบด้วย แม่น้ำสำคัญหลายสาย เช่น คลองสะตอ คลองแฉ่ง คลองห้วยแร้ง
- 2) ที่ราบบริเวณภูเขา บริเวณนี้มีเนื้อที่กว้างขวางมาก เนื่องจากมีภูเขากระจายอยู่ทั่วไปในแทบทุกส่วนของจังหวัด
- 3) ที่สูงบริเวณภูเขา มีบริเวณกว้างขวางมากในตอนเหนือแผ่ลงมาทางใต้ตามพรมแดนจนถึงสุดเขตทางใต้ของจังหวัด คือ เทือกเขาบรรทัด
- 4) บริเวณที่ราบต่ำฝั่งทะเล เป็นที่ราบปากแม่น้ำ เช่น บริเวณฝั่งแม่น้ำเวฬุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

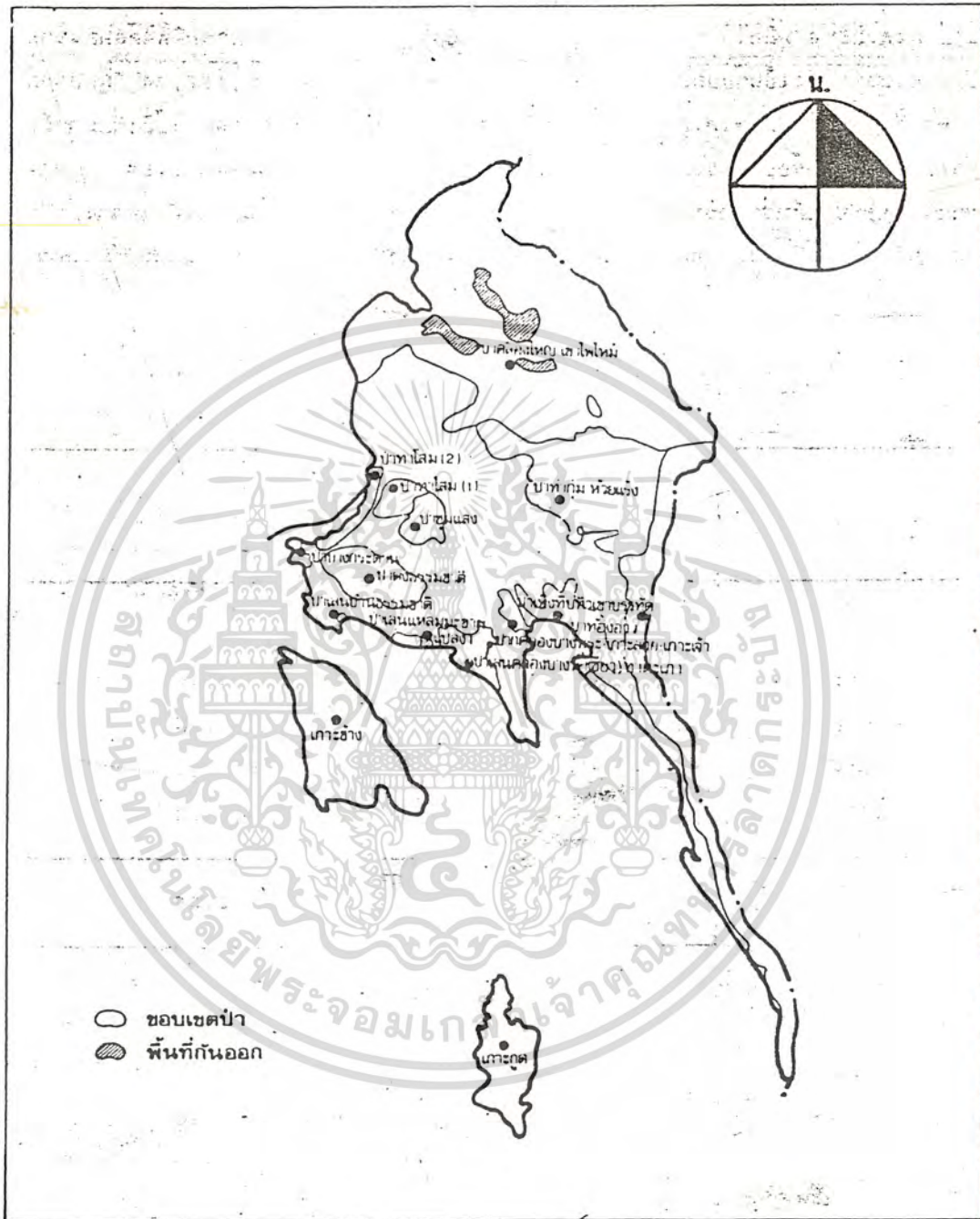
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 จังหวัดตราด

มาตราส่วน 1:700,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 3.2 แสดงระบบลำนน้ำ จังหวัดตราด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 3.3 แสดงป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดตราด
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพที่ 3.4 แสดงเส้นทางคมนาคม จังหวัดตราด

3.1.4.3 สภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิโดยทั่วไปของจังหวัดตราดในฤดูกาลต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันมากนักโดยอุณหภูมิเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 26 - 29 องศาเซลเซียสตลอดปี จังหวัดตราดมีฝนตกชุกตลอดปี ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 3,000-4,000 มม.ต่อปี หรือเฉลี่ย 198 วัน ต่อปี โดยฝนจะเริ่มตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน และมีฝนตกชุกมากที่สุดที่อำเภอคลองใหญ่

3.1.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดตราดมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญดังนี้ คือ

1) ทรัพยากรดิน ลักษณะดินของจังหวัดตราดแบ่งได้ 7 กลุ่มคือ กลุ่มดินชั้น คิดเป็นร้อยละ 40 กลุ่มภูเขา ร้อยละ 30 กลุ่มดินเค็มชายฝั่งทะเล ร้อยละ 10 นอกจากนี้เป็นกลุ่มดินนา กลุ่มดินไร่ กลุ่มดินทรายและกลุ่มดินภูเขาซึ่งมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 5

2) ทรัพยากรน้ำ แยกเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำตราด ยาวประมาณ 150 กม. และแม่น้ำเวฬุ ยาวประมาณ 60 กม. และแหล่งน้ำชลประทานซึ่งมี เนื้อที่ประมาณ 58,070 ไร่ ความจุปริมาณน้ำ 32.75 ล้าน ลบ.ม. (ดูตารางที่ 3.3)

3) ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดตราดมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งหมดหรือประมาณ 880,937 ไร่ จำแนกประเภทได้ คือ

3.1) ป่าสงวนแห่งชาติ มีจำนวน 13 แห่ง พื้นที่รวม 854,927 ไร่

3.2) ป่าโครงการ เป็นป่าซึ่งได้อนุญาตให้ทำไม้แล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ป่าบก ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 794 ตร.กม. และป่าชายเลน ซึ่งได้รับสัมปทานทำไม้ไปแล้ว คือป่าโครงการน้ำเขียว ในเขต อ. เมืองและอ. แหลมงอบ เนื้อที่รวม 10,699 ไร่

4) ทรัพยากรธรณี จังหวัดตราดมีแร่รัตนชาติ ได้แก่ พลอยแดง ไพฑูริย และโกเมน ในเขตอ. บ่อไร่และบางส่วนของอ. เขาสมิง มีการขอประทานบัตรเหมืองแร่รัตนชาติ จำนวน 11 แปลง รวมเนื้อที่ 1,892 ไร่ 1 งาน 24 ตร.วา ซึ่งจำนวนแร่รัตนชาติที่ผลิตได้ในปี 2531 จำนวน 41,510 กะรัต และเพิ่มเป็น 50,090 กะรัต ในปี 2532

3.1.4.5 ระบบบริการพื้นฐาน

1) การคมนาคม

1.1) การคมนาคมทางบก มีถนนที่สำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท) เส้นทางจากกรุงเทพฯ-ตราด ระยะทาง 315 กม. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 เส้นทางจากนครราชสีมา-ตราด ถนนสายตราด-คลองใหญ่ ระยะทางประมาณ 75 กม. ถนนสายตราด-แหลมงอบ ระยะทาง 17 กม. ถนนสายเขาสมิง-บ่อไร่ ระยะทาง 33 กม. ถนนสายอ. เมืองตราด-ค. แสนร์ัง-อ. บ่อไร่ ระยะทาง 57 กม. ถนนสายแสนคัง-อ. บ่อไร่ ซึ่งเชื่อมกับถนนสุขุมวิทที่ตลาดเอกราชเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นทาง ระยะทาง 35 กม. และถนนสายแหลมวงอบ-เขาส้มิง ระยะทางประมาณ 25 กม. สภาพถนนทั้งหมดเป็นถนนลาดยาง และกว้างโดยเฉลี่ย 6.00 เมตร

1.2) การคมนาคมทางน้ำ มีท่าเทียบเรือประมงและเรือท่องเที่ยวขนาดกลางในท้องที่ อ. เมืองตราด อ. แหลมวงอบ และ อ. คลองใหญ่

1.3) การคมนาคมภายในจังหวัด ทางหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางตราด กรมทางหลวง มีระยะทางทั้งสิ้น 426 กม. อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัด (ทางหลวงจังหวัด) มีระยะทางทั้งสิ้น 286 กม. (ถนนลาดยาง 187 กม. และลูกรัง 99 กม.)

1.4) สายการขนส่ง ได้แก่ การขนส่งภายในเขตเทศบาลสายที่ 1 สายตลาดสดเทศบาล-ท่าเทียบเรือ ระยะทาง 5 กม.

กรุงเทพฯ-ตราด (ก) สายที่ 41 ระยะทาง 387 กม. และ กรุงเทพฯ-ตราด (ข) สายที่ 917 ระยะทาง 317 กม.

จันทบุรี-ตราด สาย 301 ระยะทาง 78 กม.

จันทบุรี-บ่อไร่ สาย 329 ระยะทาง 78 กม.

แม่สอด-บ่อไร่ สาย 638 ระยะทาง 859 กม.

ตราด-แหลมวงอบ ระยะทาง 19 กม. ตราด-แหลมศอก ระยะทาง 28 กม. ตราด-ท่าจอด ระยะทาง 24 กม.

ตราด-บ่อไร่ ระยะทาง 53 กม. ตราด-บ่อไร่ ระยะทาง 54 กม.

ตลาดแสนคั่ง-บ่อไร่ ระยะทาง 42 กม. แสนคั่ง-หนองบอน ระยะทาง 37 กม. แสนคั่ง-นาวังคี ระยะทาง 23 กม. แสนคั่ง-แหลมวงอบ ระยะทาง 38 กม.

2) การสื่อสาร

2.1) โทรคมนาคม จังหวัดตราดมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด 1 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลขอำเภอ 4 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขตำบล 1 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน 8 แห่ง

2.2) โทรศัพท์ จังหวัดตราดมีชุมสายโทรศัพท์ 1 ชุมสาย คือ ชุมสายโทรศัพท์ตราด จำนวน 2,000 เลขหมาย มีผู้ใช้บริการติดตั้งโทรศัพท์ทั้งสิ้น 1,969 ราย ตู้โทรศัพท์สาธารณะ 23 เครื่อง และตู้โทรศัพท์สาธารณะทางไกลโม. เมืองตราด 4 เลขหมาย และในอำเภอต่าง ๆ อีก 6 เลขหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การไฟฟ้า การไฟฟ้าจังหวัดตราดมีโรงงานไฟฟ้า 1 แห่ง คือ การไฟฟ้าคลองใหญ่ และมีสำนักงานไฟฟ้า 1 แห่ง สำนักงานไฟฟ้าอำเภอ 5 แห่ง มีการผลิตไฟฟ้าในปี 2532 จำนวน 97,808,000 กิโลวัตต์ โดยมีกำลังผลิตรวม 4,620 กิโลวัตต์ มีจำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ 162 หมู่บ้าน รวม 20,639 ครัวเรือน แยกเป็นในเขตเทศบาล 3,331 ครัวเรือน เขตสุขาภิบาล 12,585 ครัวเรือน

4) การประปา

4.1) การประปาตราด ในปี 2532 ผลิตน้ำได้ 2,513,091 ลบ.ม. มีปริมาณน้ำที่จำหน่าย 1,923,685 ลบ.ม. อัตราการใช้น้ำ 1,075 ลบ.ม./ราย/วัน

4.2) การประปาคองใหญ่ สามารถผลิตน้ำได้ 427,162 ลบ.ม. ปริมาณน้ำที่ใช้ 345,585 ลบ.ม. อัตราการใช้น้ำ 1,127 ลบ.ม./ราย/วัน

4.3) การประปาสุขาภิบาลแหลมงอบ และการประปาสุขาภิบาล-
น้ำเขียว

3.1.4.6 แหล่งท่องเที่ยวและประมาณการจำนวนห้องพัก

1) แหล่งท่องเที่ยว

1.1) แหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวธรรมชาติ

- อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และมีเกาะที่อยู่ในเขตอุทยานฯ รวม 42 เกาะ ที่สำคัญ ได้แก่ เกาะช้างน้อย เกาะไม้ซี้ใหญ่ เกาะรัง เกาะง่าม ฯลฯ

- เกาะหมาก มีหาดอยู่หลายแห่ง เช่น หาดทรายทอง หาดทรายขาวและหาดอ่าวพระ

- เกาะกระดาด เป็นเกาะส่วนบุคคล บริเวณใต้ทะเลรอบ ๆ เกาะมีปะการังที่สวยงามอยู่โดยรอบ

- หมู่เกาะรัง เป็นแหล่งตกปลา มีปลาชุกชุม และมีแหล่งปะการังที่สวยงาม

- เกาะกูด มีธรรมชาติที่งดงาม บริสุทธิ์ และเป็นธรรมชาติที่แท้จริง ทั้งทะเล ปะการัง ฯลฯ

- เกาะแรด มีธรรมชาติที่งดงาม บริสุทธิ์ และเป็นธรรมชาติที่แท้จริง ทั้งทะเล ปะการัง ฯลฯ

- เกาะปาย มีธรรมชาติที่งดงาม บริสุทธิ์ และเป็นธรรมชาติที่แท้จริง ทั้งทะเล ปะการัง ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เกาะเหลายา มีธรรมชาติที่งดงาม บริสุทธิ์ และเป็น
ธรรมชาติที่แท้จริง ทั้งทะเล ปะการัง ฯลฯ

- ภูเขา จังหวัดตราดมีเทือกเขามรดก
- น้ำตกธารมะยม อยู่ที่คลองมะยม เกาะช้าง ตำบลเกาะ

ช้าง อำเภอแหลมงอบ

- น้ำตกสะพานหิน อยู่ในเขตตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง
- น้ำตกคลองเจ้า หรือน้ำตกเจ้าอนันท์ก๊ก อยู่ที่เกาะกูด

ตำบลเกาะกูด ถึงอำเภอเกาะกูด

- น้ำตกเขาสัตตโค ตั้งอยู่ในเขตตำบลช้างตน อำเภอ

บ่อไร่

- หาดอ่าวตาล ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางปิต อำเภอแหลมงอบ

- หาดไม้รุค, หาดบ้านขี้, หาดสุขสำราญ, หาดมัจฉาน,

หาดสีทอง, หาดห้วยสวรรค์, หาดสารพัดพิษ ตั้งอยู่ในเขตตำบลไม้รุค อำเภอคลองใหญ่

- หาดบางเฒ่า, หาดคลองพร้าว ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะ-

ช้าง อำเภอแหลมงอบ

1.2) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีคุณค่าทางศิลป วัฒนธรรม ประวัติ-

ศาสตร์ที่สำคัญ

- วัดบูรพาราม มีชื่อเรียกกันในจังหวัดว่า "วัดปลายคลอง"

สันนิษฐานว่ามีอายุมากกว่า 300 ปีมาแล้ว มีโบสถ์ที่เก่าแก่มาก ภายในมีพระพุทธรูปจำลอง และ
พระพุทธรูปปางต่าง ๆ อยู่มากมาย เคยเป็นวัดสำนักของเจ้าคณะจังหวัดตราด สิ่งที่สำคัญในวัด คือ
"พระบรมสารีริกธาตุ"

- วัดโยชานิมิตร หรือวัดโบสถ์ เป็นวัดเก่าแก่มาวัดหนึ่ง

อยู่ในเขตเทศบาลสิ่งที่น่าสนใจ ภาพเขียนภายในอุโบสถ์หลังเก่าของวัด มีความงดงาม

- วัดแสนคุ้ม เป็นวัดที่มีสำนักสงฆ์วิปัสสนา มีจุดเด่นคือ

เป็นเนินเขาที่มีลักษณะเป็นหินผุดขึ้นมาและแตกออกเป็นแท่งผลึกรูป 6 เหลี่ยม

2) ประมาณการจำนวนห้องพัก

ตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย มีอัตราการพักแรมร้อยละ 87.50

เอกสารที่เขียนขึ้นนี้ส่วนหนึ่งมีจุดประสงค์การเฝ้าระวังเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน อีกส่วนหนึ่งจะเป็นการติดต่อธุรกิจ มีวัน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

พักเฉลี่ย 2.6 วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 1,818.65 บาท (ดูตารางที่ 2.16) ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนโดยเฉพาะมีวันพักเฉลี่ย 4 วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 1,110.12 บาท (ดูตารางที่ 2.18)

สถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกระตาด เกาะรัง เกาะกูด อ่าวตาล หาดบานชื่น หาดสุขสำราญ หาดทับทิม คลาดพลอย บ้านหาดเล็ก (สินค้าชายแดน) โดยจะมีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยประมาณ 150,000 คนต่อปี ส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยว ประมาณเดือนธันวาคมถึงเดือนมิถุนายน เนื่องจากไม่ใช้ฤดูมรสุม การบริการในจังหวัดตราด ประกอบด้วยโรงแรม จำนวน 47 แห่ง รวม 975 ห้องพัก, ภัตตาคาร-ร้านอาหาร ประมาณ 70 แห่ง, โรงภาพยนตร์ 5 แห่ง, ร้านเสริมสวยตัดผม ประมาณ 65 แห่ง

ตารางที่ 3.12 จำนวนโรงแรมและที่พักของนักท่องเที่ยว ปี 2533

ชื่อ	จำนวนห้อง			รวม
	ห้องเดี่ยว	ห้องคู่	ห้องชุด	
โรงแรมเมืองตราด	90	16	33	139
โรงแรมไทยรุ่งโรจน์	66	6	4	76
โรงแรมตั้งวานเซ็ง 2	29	4	-	33
บังกะโลว์คอนจวนรีสอร์ท	34	6	2	42
บังกะโลว์ พี.เจ. วิลล่า	28	2	-	30
บังกะโลว์เมืองตราด	50	-	3	53
เกาะช้างรีสอร์ท	33	-	-	33
เกาะหวายรีสอร์ท	-	24	-	24
เกาะทรายขาวรีสอร์ท	-	19	2	21
พาราไดซ์บังกะโลว์	10	-	-	10
ฯลฯ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.13 แสดงราคาห้องพักต่อคืน

ชื่อ	ราคาห้องพักต่อคืน		
	ห้องเดี่ยว	ห้องคู่	ห้องชุด
โรงแรมเมืองตราด	120-220	200-300	450
โรงแรมไทยรุ่งโรจน์	100-180	180-220	600
โรงแรมต้ง่วนเซ็ง 2	100	180	-
บังกะโลว์คอนจวนรีสอร์ท	180-250	400	1,000
บังกะโลว์ พ.เจ. วิลลา	200-250	400	-
บังกะโลว์เมืองตราด	180-250	-	1,200
เกาะช้างรีสอร์ท	1,250	-	-
เกาะหวายรีสอร์ท	ท่านละ 600 บาท ต่อวัน		
เกาะทรายขาวรีสอร์ท	ท่านละ 1,800 บาท ต่อวัน		
พาราไดซ์บังกะโลว์ วิลลา	150-300	-	-

ที่มา : แผนพัฒนา 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539)

การประมาณการจำนวนห้องพักในโรงแรม จะคำนวณจากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นปีที่คาดว่าโครงการจะเริ่มเปิดดำเนินการได้ (คิดระยะเวลาในการก่อสร้างประมาณ 2 ปี)

จากตารางที่ 2.20 ในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดตราดมีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 167,200 คน แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 158,840 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 8,360 คน อัตราการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ร้อยละ 6.48 ต่อปี ดังนั้นในปี พ.ศ. 2537 จังหวัดตราดจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 201,855 คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 191,760 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10,095 คน เมื่อนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาคำนวณเพื่อประมาณการหาจำนวนห้องพักจะได้ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวชาวไทย

จำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2537 191,760 คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 2.49 วัน

อัตราการเข้าพักเฉลี่ยร้อยละ 87.50

จำนวนห้องพักที่มีอยู่ 975 ห้อง

$$\text{สูตร จำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง} = \frac{\text{จำนวนนักท่องเที่ยว} \times \text{เวลาพักเฉลี่ย} \times 100}{\text{จำนวนห้องพัก} \times \text{อัตราการเข้าพัก} \times 365 \text{ วัน}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{191,760 \times 2.49 \times 100}{975 \times 87.50 \times 365}$$

$$= 1.5 \text{ คนต่อห้อง}$$

$$= 1.5 \text{ คนต่อห้อง}$$

$$\text{สูตร จำนวนห้องพัก} = \frac{\text{จำนวนนักท่องเที่ยว} \times \text{เวลาพักเฉลี่ย} \times 100}{\text{จำนวนผู้พักเฉลี่ย} \times \text{อัตราการเข้าพัก} \times 365 \text{ วัน}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{191,760 \times 2.49 \times 100}{1.5 \times 87.50 \times 365}$$

$$= 997 \text{ ห้อง}$$

$$= 997 \text{ ห้อง}$$

2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2537 10,095 คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 4.50 วัน

อัตราการเข้าพักเฉลี่ยร้อยละ 100.00

จากสูตรในข้อ 1)

$$\text{ดังนั้น จำนวนผู้เข้าพักเฉลี่ยต่อห้อง} = \frac{10,095 \times 4.50 \times 100}{975 \times 100 \times 365}$$

$$= 0.13 \text{ คนต่อห้อง}$$

$$= 0.13 \text{ คนต่อห้อง}$$

จำนวนห้องพัก

$$= \frac{10,095 \times 4.50 \times 100}{0.13 \times 100 \times 365}$$

$$= 958 \text{ ห้อง}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้จัดทำให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned}
 \text{ดังนั้น จำนวนห้องพักทั้งหมดในปี 2537} &= 997 + 958 = 1,955 \text{ ห้อง} \\
 \text{จำนวนห้องพักที่ต้องการเพิ่ม} &= \text{จำนวนห้องพักที่ต้องการ} - \text{ห้องพักที่มีอยู่} \\
 &= 1,955 - 975 \\
 &= 980 \text{ ห้อง}
 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาแนวทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพในระดับเทศบาลเมืองตราด

3.2.1 การศึกษาโครงการพัฒนาส่วนท้องถิ่น

โครงการพัฒนาส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ตามแนวนโยบายของเทศบาล มีดังนี้

- 1) โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะสามัคคีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสุขุมวิท ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด เนื้อที่ประมาณ 400 ไร่ เพื่อให้ประชาชนได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด
- 2) โครงการย้ายสำนักงานไฟฟ้า จังหวัดตราด บริเวณถนนสุขุมวิท ต.วังกระแจะ เนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน 97 ตารางวา ซึ่งจะทำให้สามารถขยายการบริการทางการไฟฟ้าเพิ่มขึ้น
- 3) โครงการย้ายเรือนจำจังหวัดตราด เพื่อลดความแออัด เนื่องจากสถานที่เดิมคับแคบ สถานที่ตั้งโครงการบริเวณเนินตาแมว ต.วังกระแจะ เนื้อที่ 50 ไร่
- 4) โครงการย้ายสำนักงานประมงจังหวัด บนถนนสายตราด ท่าเทียบเรือขององค์การสะพานปลา ต.วังกระแจะ เนื้อที่ 3 ไร่ ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 4 กม.
- 5) โครงการตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน ตั้งอยู่บริเวณสนามกีฬาของจังหวัด บ้านเนินตาแมว ถนนพัฒนาการ ต.วังกระแจะ เนื้อที่ประมาณ 15 ไร่

3.2.2 การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจในระดับเทศบาลเมืองตราด

3.2.2.1 ลักษณะทางการค้าและบริการ ปี พ.ศ. 2528 กิจการค้าและบริการในเขตเทศบาลมีจำนวน 552 แห่ง แยกเป็นกิจการค้าปลีก 264 แห่ง การค้าส่ง 20 แห่ง การค้าบริการ 160 แห่ง การค้าปลีก-ส่ง 72 แห่ง การค้าปลีกและบริการ 28 แห่ง และการค้าปลีก-ส่ง-บริการ 8 แห่ง

ผู้ประกอบการการค้าและบริการในเขตเทศบาล ร้อยละ 39.13 เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติและสัญชาติไทย ร้อยละ 10.51 เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติจีนและสัญชาติไทย และร้อยละ 0.36 เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติและสัญชาติจีน

ระยะเวลาประกอบกิจการ ในเขตเทศบาลกิจการค้าและบริการ ร้อยละ 39.86 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 39.49 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 6-10 ปี ร้อยละ 9.42 ดำเนินกิจการมาเป็นเวลา 11-15 ปี ร้อยละ 7.61 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 16-20 ปี ร้อยละ 0.72 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 21-25 ปี และร้อยละ 2.90 ดำเนินกิจการมาเป็นเวลามากกว่า 25 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2.2 ลักษณะทางอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2528 ในเขตเทศบาลเมืองตราด มีโรงงานอุตสาหกรรม 14 ประเภท จำนวน 49 ไร่ ประเภทอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุด คือ อู่ซ่อมรถยนต์ เคาะ ฟัน ท่อไอเสีย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.45 รองลงมา คือ โรงกลึง ร้อยละ 20.41 โรงพิมพ์ โรงน้ำแข็ง และเชื่อมเหล็ก ตัดเหล็ก บัคกรีทุกชนิด คิดเป็นร้อยละ 8.16

ระยะเวลาดำเนินการกิจการ ในเขตเทศบาลโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 40.82 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี, ร้อยละ 24.49 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 5-9 ปี ร้อยละ 18.37 ดำเนินกิจการเป็นระยะเวลา 10-14 ปี ร้อยละ 10.20 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 25 ปีขึ้นไป ร้อยละ 4.08 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 15-19 ปี และ ร้อยละ 2.04 ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 20-24 ปี

3.2.2.3 รัศมีรายได้ ปี 2528 ในเขตเทศบาลกำลังแรงงานที่ทำงานที่รายได้ มีจำนวน 4,063 คน คิดเป็นร้อยละ 74 ของกำลังแรงงานโดยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 13,212 บาท

3.2.3 การศึกษาสภาพทางสังคมในระดัเทศบาลเมืองตราด

3.2.3.1 จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองตราด ในปี พ.ศ. 2527 จำนวนประชากรทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองตราด มีจำนวน 13,139 คน แยกเป็นชาย 6,529 คน หญิง 6,610 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 14,108 คน เป็นชาย 6,974 คน และหญิง 7,134 คน ความหนาแน่นประชากรในปี พ.ศ. 2527 คือ 5,279 คน ต่อ 1 ตร.กม. และเพิ่มเป็น 5,598 คน ต่อ 1 ตร.กม. ในปี พ.ศ. 2532

3.2.3.2 การปกครองท้องถิ่น

ตารางที่ 3.14 แสดงการปกครองและจำนวนประชากรในชุมชนเมืองตราด พ.ศ. 2532

แบ่งการปกครอง	จำนวน	หมายเหตุ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1 แห่ง	
เทศบาลเมืองตราด	1 แห่ง	ประชากร ชาย 6,974 คน หญิง 7,134 คน
สุขาภิบาล	6 แห่ง	คลองใหญ่ เขาสมิง แสนคู้ แหลมกอบ น้ำเขียว บ่อพลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี จังหวัดตราด (พ.ศ. 2535-2539)

3.2.3.3 การศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองตรวคมีจำนวนสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 8 แห่ง แยกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเมืองตรวค 2 แห่ง ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา รวม 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านท่าเรือจ้งประชาชนูปถัมภ์ โรงเรียนมารคานุสรณ์ โรงเรียนเทศบาลวิมลวิทยา โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ โรงเรียนตรวค-สรรเสริญและวิทยาลัยเทคนิคตรวค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง

3.2.3.4 การสาธารณสุข ในเขตเทศบาลเมืองตรวคมีหน่วยงานสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลตรวค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรวค หน้วยกามโรคตรวค และสำนักงานหน้วยมาเลเรีย ที่ 6 จังหวัดตรวค และกรมควบคุมโรคติดต่อ

3.2.3.5 ศาสนา ในเขตเทศบาลเมืองตรวค มีจำนวนสถาบันศาสนา รวม 4 แห่ง ได้แก่ วัดโยธานิมิต วัดกลาง (ชัยมงคล) วัดไผ่ล้อม และศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

3.2.4 การศึกษาสภาพทางกายภาพในระดับเทศบาลเมืองตรวค

3.2.4.1 เทศบาลเมืองตรวค ในเขตเทศบาลเมืองตรวคมีพื้นที่ประมาณ 2.52 ตร.กม. ประกอบด้วยพื้นที่บางส่วนของตำบลบางพระ และตำบลวังกระแจะซึ่งเป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นมาก ประมาณ 5,598 คน ต่อตร.กม. ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเมืองตรวค (คลองใหญ่)

3.2.4.2 สภาพโดยทั่วไปของที่โครงการ เนื่องจากการเป็นโครงการจะมีการก่อสร้างและเปิดดำเนินการเป็นโครงการจริง สภาพของที่ตั้งทำเลที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตเทศบาลเมืองตรวค มีถนนสุขุมวิทตัดผ่านด้านหน้า บริเวณโดยรอบเป็นย่านการค้าพาณิชยกรรม ขนาดพื้นที่โครงการ ประมาณ 5.8 ไร่ หรือ 5 ไร่ 3 งาน 20 ตร.วา มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ที่ดินเอกชน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ถนนสาธารณะและย่านอาคารพาณิชย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อาคารพาณิชย์ ถนนสุขุมวิทและที่ดิน-เอกชน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ที่ดินเอกชน

สภาพที่ตั้งโครงการเป็นพื้นที่ดินลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีถนนขนาดถึง 3 ค้าน (ยกเว้นด้านทิศเหนือ) ตำแหน่งของที่ตั้งโครงการอยู่ในทำเลซึ่งเป็นประตูเปิดเข้าสู่ย่านชุมชนเมือง ห่างจากแนวเขตเทศบาล ประมาณ 10 เมตร ห่างจากถนนสายตรวค-คลองใหญ่ (ทางหลวง

แผนดินหมายเลข 318) ประมาณ 300 เมตร ระยะทางจากที่ตั้งโครงการถึงย่านชุมชนเมือง ได้แก่

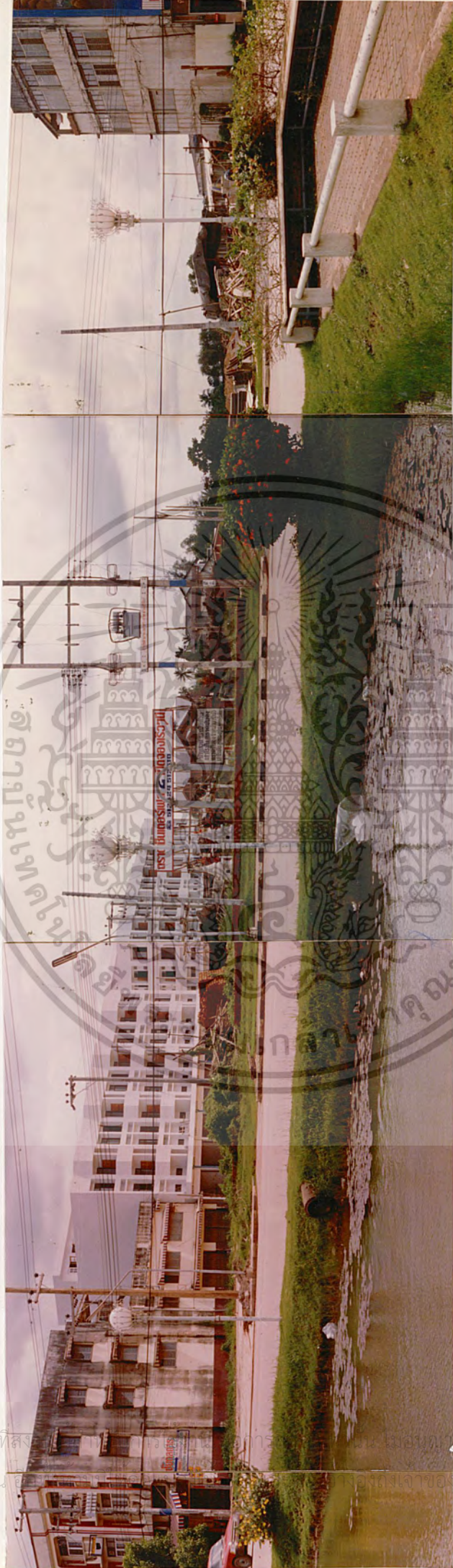
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงพยาบาลประจำจังหวัด ห่างประมาณ 300 เมตร ห่างจากตลาดเทศบาลเมืองตราดประมาณ 500 เมตร และห่างจากถนนวิวัฒนะ ซึ่งเป็นเส้นทางสู่ศูนย์ราชการของจังหวัด อาทิเช่น ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจ สำนักงานเทศบาลเมือง เป็นต้น

จากความต้องการของผู้ลงทุน ต้องการแบ่งพื้นที่โครงการออกเป็น 2 ส่วนคือ นอกจากจะเป็นโครงการโรงแรมแล้ว ส่วนหน้าของพื้นที่ผู้ลงทุนต้องการให้เป็นศูนย์การค้า โดยมีถนนเป็นแนวเขตแบ่งพื้นที่ทั้ง 2 ส่วน ออกจากกัน และในเวลากลางคืนจะทำการปิดถนนนั้นเพื่อเปิดเป็นถนนการค้า (STREET MALL) ประเภท NIGHT BASA

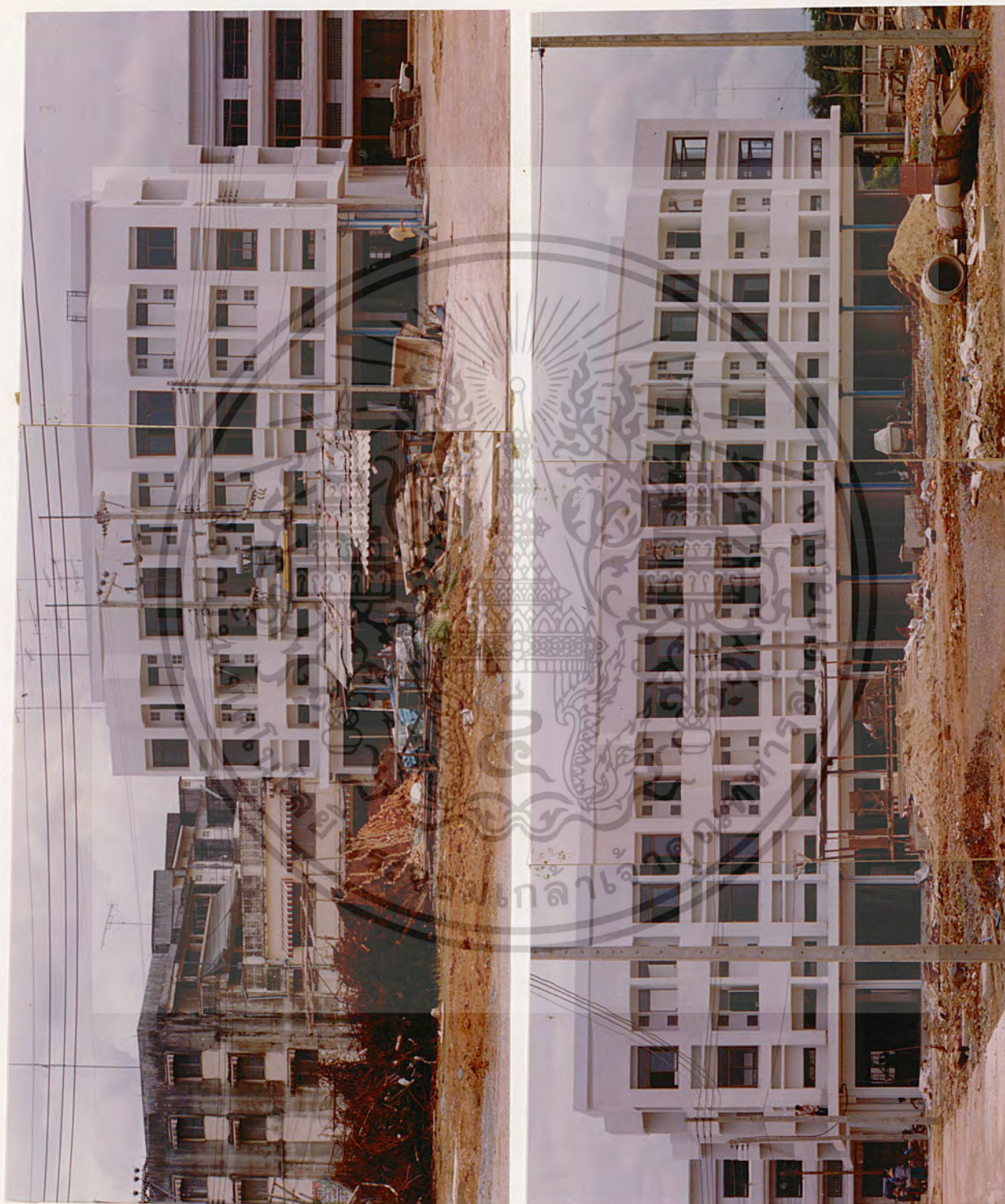

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.5 แวดวงที่ตั้งโครงการมองจากถนนลุมพูนวิวิท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลเท่านั้นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่ปรากฏในเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.6 แสดงลักษณะอาคารพาณิชย์ของโครงการด้านทิศใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2517 (คัดลอกมาแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น)

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

- (1) "ที่จอดรถยนต์" หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นที่จอดรถยนต์ โดยเฉพาะสำหรับอาคาร
- (7) "โรงแรม" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (9) "ภัตตาคาร" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร
- (10) "ห้างสรรพสินค้า" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นอาคารพาณิชย์สำหรับแสดงหรือขายสินค้าต่าง ๆ
- (11) "สำนักงาน" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ
- (12) "อาคารขนาดใหญ่" หมายความว่า อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีความสูงจากระดับถนนตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร
- (13) "ห้องโถง" หมายความว่า ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุม

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กัลักรถยนต์และทางเข้าออกของรถยนต์ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) โรงมหรสพที่มีพื้นที่สำหรับจัดที่นั่งสำหรับคนดูตั้งแต่ 500 ที่ขึ้นไป
- (2) โรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ 30 ห้องขึ้นไป
- (3) อาคารชุดที่มีพื้นที่แต่ละครอบครัวตั้งแต่ 60 ตารางเมตร ขึ้นไป
- (4) ภัตตาคารที่มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป
- (5) ห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- (6) สำนักงานที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- (7) อาคารขนาดใหญ่

(8) ห้องโถงของโรงแรมตาม (2) ภัตตาคารตาม (4) หรืออาคารขนาดใหญ่ (7)

ข้อ 3 จำนวนรถยนต์ต้องจัดให้มีตามกำหนดดังต่อไปนี้

(2) ในเขตเทศบาลทุกแห่งหรือในเขตท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 ใช้บังคับ

(ข) โรงแรม

โรงแรมที่มีห้องพักไม่เกิน 100 ห้อง ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 5 คัน สำหรับห้องพัก 30 ห้องแรก ส่วนที่เกิน 30 ห้อง ให้คิดอัตรา 1 คัน ต่อ 10 ห้อง เศษของ 10 ห้อง ให้คิดเป็น 10 ห้อง

โรงแรมที่มีห้องพักเกิน 100 ห้อง ให้มีที่จอดรถยนต์ตามอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งสำหรับห้องพัก 100 ห้องแรก ส่วนที่เกิน 100 ห้อง ให้คิดอัตรา 1 คัน ต่อ 15 ห้อง เศษของ 15 ห้อง ให้คิดเป็น 15 ห้อง

(ง) ภัตตาคารให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร

(จ) ห้างสรรพสินค้า ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 40 ตารางเมตร เศษของ 40 ตารางเมตรให้คิดเป็น 40 ตารางเมตร

(ฉ) สำนักงานให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 120 ตารางเมตร เศษของ 120 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร

(ช) ห้องโถงของโรงแรม ภัตตาคาร หรืออาคารขนาดใหญ่ตามข้อ 2 (8) ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ห้องโถง 30 ตารางเมตร เศษของ 30 ตารางเมตรให้คิดเป็น 30 ตารางเมตร

(ซ) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกัน หรือให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่อาคาร 240 ตารางเมตร เศษของ 240 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 240 ตารางเมตร ทั้งนี้ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

ข้อ 5 ที่จอดรถยนต์ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร ยาวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ต้องทำเครื่องหมาย แสดงลักษณะและขอบเขตของที่จอดรถยนต์ไว้ให้ปรากฏ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ข้อ 6 ที่จอดรถยนต์ต้องจัดให้อยู่ภายในบริเวณของอาคารนั้นถ้าอยู่ภายนอกอาคาร

ต้องมีทางไปสู่อาคารนั้นไม่เกิน 200 เมตร

ข้อ 8 ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ในกรณีที่จัดให้รถยนต์วิ่งทางเดียว ทางเข้าและทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงทางเข้าและออกไว้ให้ปรากฏ

3.3.2 ข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (คัดลอกมาแต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น)

หมวด 1 วิเคราะห์ศัพท์

(6) "อาคารสาธารณะ" หมายความว่า สถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นที่พักผ่อนได้ทั่วไป เช่น โรงแรม หอประชุม โรงแรม โรงเรียน ภัตตาคาร หรือโรงพยาบาล เป็นต้น

(9) "อาคารพิเศษ" หมายความว่า อาคารดังต่อไปนี้

(ก) โรงแรม อัจฉรินทร์ หรือหอประชุม

(ข) อู่วิว คาร์วีโอ หรือท่อเทียบเรือขนาดใหญ่เกิน 100 คัน และโป๊ะ

จอดเรือ

(ค) อาคารสูงเกิน 15 เมตร หรือสะพานช่วงหนึ่งยาวเกิน 10 เมตร

หมวด 5 ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 31 ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า 2.50 เมตร กว้างรวมเนื้อที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่าเก้าตารางเมตร

ข้อ 32 ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารให้มีช่วงประตู และหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ของห้องนั้น โดยไม่รวมนับส่วนประตูหรือหน้าต่างที่ติดต่อกับห้องอื่น

ข้อ 33 ช่องทางเดินภายในอาคารสำหรับบุคคลให้สอยหรือพักอาศัยต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร และมีให้มีเสากันชนส่วนหนึ่งส่วนใดแคบกว่ากำหนดนั้น ทั้งให้มีแสงสว่างแลเห็นได้ชัด

ข้อ 34 ยอดหน้าต่างหรือประตูในอาคารให้ทำสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร และบุคคลซึ่งอยู่ในห้องต้องสามารถเปิดประตูหน้าต่าง ออกจากห้องนั้นได้โดยสะดวก

ข้อ 35 ระยะเวลาที่ระหว่างพื้นถึงเพดาน ยอดฝ้า หรือยอดผนังของอาคารตอนต่ำสุดต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามตารางต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทการใช้อาคาร	มีระบบปรับอากาศ (เมตร)	ไม่มีระบบปรับอากาศ (เมตร)
2. สำนักงาน ห้องพักในโรงแรม ห้องคนใช้ พิเศษ	2.40	3.00
3. ห้องเรียน ห้องอาคาร ห้องโถง ภัตตาคาร	2.70	3.00
4. ห้องขายสินค้า เก็บสินค้า โรงงาน ห้องประชุม ห้องคนใช้รวม โรงครัวและอื่น ๆ ที่คล้ายกัน	3.00	3.50
8. ห้องน้ำ ห้องส้วม ระเบียงช่วงทางเดินในอาคาร	2.00	2.00

ความสูงสุทธิของอาคารส่วนที่ใช้จอดรถยนต์ หมายถึงความสูงจากพื้นถึงใต้ คานหรือหอหรือสิ่งคล้ายคลึงกันต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

ข้อ 41 บันไดสำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารพาณิชย์ ต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 4.00 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 19 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร

ข้อ 42 บันไดซึ่งมีช่วงระยะสูงกว่าที่กำหนดไว้ให้กำหนดไว้ให้ทำที่พักมีขนาดกว้างยาวไม่น้อยกว่าส่วนกว้างของบันไดนั้น ถ้าคอนโคตต้องทำเฉียงมีบันไดเวียนส่วนแคบที่สุดของลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร

อาคารที่มีบันไดติดต่อกันตั้งแต่ 4 ชั้นขึ้นไป พื้น ประตู หน้าต่าง ๆ วงกบของห้อง บันได บันไดและสิ่งก่อสร้างโดยรอบ ต้องก่อสร้างโดยวัสดุทนไฟ

หมวด 7 แนวอาคารและระยะต่าง ๆ

ข้อ 76 อาคารประเภทต่าง ๆ จะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าส่วนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่พักอาศัยแต่ละหลังให้มีที่ว่างอยู่ 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

หมวด 8 การสัญจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับอาคารใช้งานเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ข้อ 84 อาคารที่จะปลูกสร้างต้องมีระบบระบายน้ำฝนและระบายน้ำที่ใช้แล้ว หรือไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำโสโครก ได้โดยสะดวกและเพียงพอ

ข้อ 88 อาคารที่บุคคลอาจเข้าพักอาศัยหรือใช้สอยได้ให้มีเครื่องสุขภัณฑ์ไว้ตามจำนวนอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ต่อไปนี้

ประเภทอาคาร	ส้วม	บัสสาวะ	อ่างล้างหน้า
โรงแรมต่อ 1 ห้อง		-	
อาคารสำนักงาน โรงเรียน โรงพยาบาล และอาคารพาณิชย์ต่อ 75 ตารางเมตร			
เศษพื้นที่ถ้าเกินกึ่งหนึ่งให้คิดจำนวนเต็ม			

ข้อ 90 ส้วมต้องเป็นชนิดชำระสิ่งปฏิกูลด้วยน้ำลงบ่อเกรอะบ่อซึม การสร้างส้วมภายในระยะ 20 เมตร จากคู คลองสาธารณะต้องสร้างเป็นส้วมถึงเก็บชนิดน้ำซึมไม่ได้

ข้อ 91 อาคารชุดพักอาศัย อาคารขนาดใหญ่ที่มีใช้ตึกแถว ห้องแถว ซึ่งมีพื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร หรือโรงแรม ต้องจัดให้มีที่ทิ้งขยะอันไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

3.4 การศึกษาข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม

3.4.1 บทบาทและหน้าที่ของโครงการ

จากรายละเอียดของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ อันได้แก่ ค่าซื้อของ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าพักผ่อน และอื่น ๆ พอจะนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ โรงแรม ที่พัก ร้านค้าของที่ระลึก ภัตตาคาร การขนส่ง การเดินทาง จากองค์ประกอบที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า หน้าที่ของโครงการคือ เป็นที่พัก ให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม การบันเทิงต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวโดยจะต้องสร้างความประทับใจให้แก่แขกที่เข้าพักหรือใช้บริการของโรงแรม และเมื่อมีผู้ใช้บริการจึงจำเป็นต้องมีผู้ให้บริการควบคู่กัน ผู้ที่ให้บริการก็คือพนักงาน เจ้าหน้าที่ในแผนกต่าง ๆ รวมไปถึงผู้บริหารกิจการโรงแรมด้วย

3.4.2 การดำเนินงานของโครงการ

3.4.2.1 ลักษณะทั่วไปในการบริหาร

ในการบริหารหรือดำเนินงานโรงแรมนั้นมีความแตกต่างจากการดำเนินงานประเภทอื่นเพราะจะต้องให้บริการตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ทำให้ต้องมีผู้บริหารและพนักงาน คอยเฝ้าระวังไปตลอดเวลา และเพื่อให้การบริหารงานของโรงแรมดำเนินไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพในการทำงานจึงต้องมีการแบ่งสายงานการบังคับบัญชา มีนโยบายและระบบในการทำงาน หลักของการดำเนินงานหรือการบริหารงานในปัจจุบัน เป็นลักษณะของกลุ่มบุคคลที่รวมกันแล้วจดทะเบียนในรูปของบริษัท จดทะเบียนโดยการแบ่งเงินทุนของแต่ละบุคคลในรูปของหุ้น ดังนั้นในการบริหารงานจึงขึ้นอยู่กับบุคคลกลุ่มนี้ซึ่งเรียกว่า เจ้าของโรงแรม ซึ่งทำการบริหารโรงแรมในรูปของคณะกรรมการ โรงแรมซึ่งได้รับเลือกจากคณะนิติบุคคลเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ โรงแรมหรือบริษัท (คณะนิติบุคคลก็คือผู้ถือหุ้นสามัญซึ่งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียง ได้) ซึ่งจะมีที่ปรึกษาได้ ในการประชุมคณะกรรมการก็ต้องมีประธานกรรมการเป็นประธานในการประชุม หน้าที่ของคณะกรรมการก็คือ ทำการจัดวางนโยบายและวัตถุประสงค์หลักของโรงแรม และมอบหมายอำนาจในการดำเนินงานทั้งหมดตลอดจนงานต่าง ๆ ให้กับผู้จัดการโรงแรมเป็นผู้ดำเนินการ จากหน้าที่ดังกล่าวทำให้ผู้จัดการต้องเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญงานในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

โดยทั่วไปของโรงแรมขนาดใหญ่ ย่อมมีงานมากเกินกว่าผู้จัดการคนเดียวจะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพได้จึงต้องมีผู้ช่วย โดยแบ่งสายงานรับผิดชอบแตกต่างกันออกไปเป็นฝ่ายต่าง ๆ การแบ่งสายงานของโรงแรมสามารถแบ่งเป็นฝ่ายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

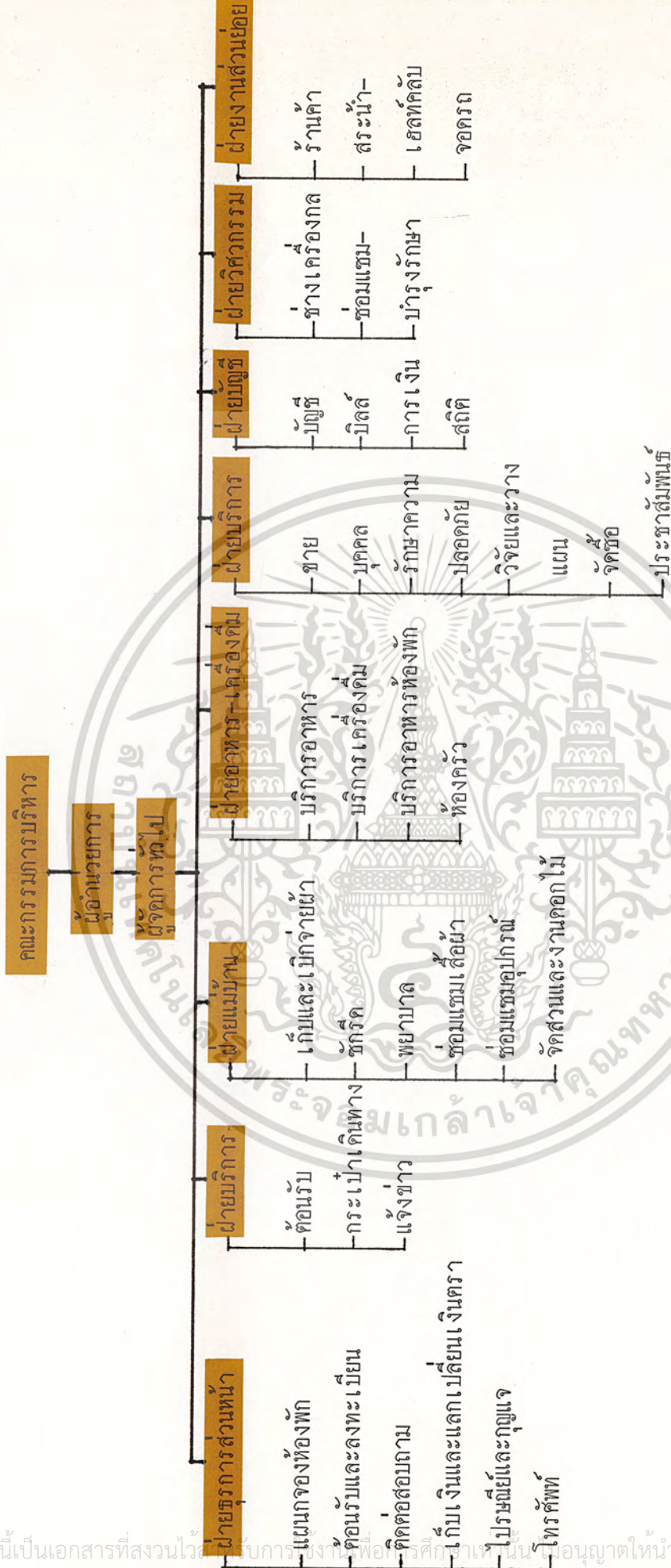
1. ฝ่ายธุรการส่วนหน้า
2. ฝ่ายบริการ
3. ฝ่ายแม่บ้าน
4. ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม
5. ฝ่ายบริหาร
6. ฝ่ายบัญชี
7. ฝ่ายวิศวกรรม
8. ฝ่ายงานส่วนย่อย

3.4.2.2 โครงสร้างขององค์การ

1. ฝ่ายธุรการส่วนหน้า ประกอบด้วย แผนกต่าง ๆ ดังนี้คือ แผนกจองห้องพัก แผนกต้อนรับและลงทะเบียน แผนกติดต่อสอบถาม แผนกเก็บเงินและเปลี่ยนเงินตรา แผนกไปรษณีย์และกุญแจ และแผนกโทรศัพท์
2. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย แผนกต้อนรับ แผนกกระเป๋าเดินทาง แผนกแจ้งข่าว
3. ฝ่ายแม่บ้าน ประกอบด้วย แผนกเก็บและเบิกจ่ายผ้า แผนกซักรีด แผนกพยาบาล แผนกซ่อมแซมอุปกรณ์ แผนกจัดสวนและงานดอกไม้
4. ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย แผนกบริการอาหาร แผนกบริการเครื่องดื่ม แผนกบริการอาหารห้องพัก แผนกห้องครัว
5. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย แผนกชาย แผนกบุคคล แผนกรักษาความปลอดภัย แผนกวิจัยและวางแผน แผนกประชาสัมพันธ์
6. ฝ่ายบัญชี ประกอบด้วย แผนกบัญชี แผนกบิลด์ แผนกการเงิน แผนกสถิติ
7. ฝ่ายวิศวกรรม ประกอบด้วย แผนกช่างเครื่องกล แผนกซ่อมแซมและบำรุงรักษา
8. ฝ่ายงานส่วนย่อย ประกอบด้วย แผนกร้านค้า แผนกสระน้ำ และเฮลท์คลับ แผนกที่จอดรถ

3.4.2.3 การศึกษารายละเอียดด้านบุคลากรและหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ข้อมูลเพื่อใช้ในการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิองค์กร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น กรุณาอย่าเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ฝ่ายธุรการส่วนหน้า (FRONT OFFICE) หน้าที่ของส่วนนี้คือการให้บริการ บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่แขกที่มาพักในด้านต่าง ๆ เช่น การลงทะเบียนห้องพัก การให้ข่าวสาร จดหมาย รวมถึงรายละเอียดในเรื่องที่แขกที่มาพักสงสัย ผู้ที่รับผิดชอบในฝ่ายนี้คือ ผู้จัดการฝ่ายธุรการส่วนหน้า มีหน้าที่รับผิดชอบแผนกต่าง ๆ ดังนี้

1.1) แผนกจองห้องพัก (ADVANCE RESERVATION OFFICE) มีหน้าที่รับจองห้องพักของโรงแรม เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องพักที่ว่าง และจองแล้ว รวมถึงไปถึงสถิติต่าง ๆ ในเรื่องของรายได้ พนักงานที่รับหน้าที่นี้เรียกว่า ROOM CLERK หรือ RESERVATION CLARK

1.2) แผนกต้อนรับและลงทะเบียน (RECEPTION & REGISTRATION) มีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่แขกที่มาลงทะเบียน ควรอยู่ในตำแหน่งที่เห็นชัดเจน สามารถมองเห็นแขกที่ผ่านไปมา แผนกนี้ต้องมีโทรศัพท์ติดต่อกับส่วนจองครดและห้องเก็บสัมภาระแขกพนักงานที่รับหน้าที่ในแผนกนี้เรียกว่า RECEPTION

1.3) แผนกติดต่อ-สอบถาม (INFORMATION) มีหน้าที่ตอบคำถาม และแนะนำแขกและผู้มาเยี่ยมแขก ไปยังส่วนต่าง ๆ ของโรงแรม ให้ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงแรม ได้ พนักงานที่รับหน้าที่ในแผนกนี้เรียกว่า INFORMATION

1.4) แผนกเก็บเงินและแลกเปลี่ยนเงินตรา (CASHIER & MONEY CHANGER) ทำหน้าที่รวบรวมบิลค่าบริการจากส่วนต่าง ๆ ที่แขกใช้บริการ เช่น ห้องพัก อาหาร และเครื่องดื่ม ต้องพร้อมที่จะรับค่าบริการจากแขกที่มาพัก จึงทำให้ต้องมีโทรศัพท์เพื่อใช้ติดต่อกับส่วนบริการอื่น ๆ ได้ และเครื่องมือในการส่งบิลเงินสดได้อย่างรวดเร็ว

1.5) แผนกไปรษณีย์และกุญแจ (KEY & MAIL) ทำหน้าที่รับและจ่ายกุญแจให้แก่แขกที่พัก รวมไปถึงจดหมาย โฉนด และไปรษณีย์ภัณฑ์ถึงแขก

1.6) แผนกโทรศัพท์ (TELEPHONE OPERATION) ทำหน้าที่รับผิดชอบโทรศัพท์ทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ปลุกแขกให้ตื่นในตอนเช้าตามที่แขกต้องการ พนักงานในแผนกนี้ เรียกว่า OPERATOR แบ่งเป็นพนักงานคุมโทรศัพท์ทำหน้าที่ควบคุม SWITCH BOARD และพนักงานรับโทรศัพท์

2) ฝ่ายบริการ (SERVICE DEPARTMENT) หน้าที่ของฝ่ายนี้คือให้บริการด้านความสะดวกแก่แขก ตั้งแต่แขกเข้ามาพักจนกระทั่งออกจากโรงแรมโดยมีหัวหน้าพนักงานรับใช้ (BELL CAPTAIN) เป็นผู้รับผิดชอบ แบ่งออกเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ของงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1) แผนกต้อนรับ (RECEPTION DEPT.) ทำหน้าที่ให้การต้อนรับแขกตั้งแต่เปิดประตูรถ ช่วยยกหีบห่อสัมภาระและเฝ้าจนกว่าจะมีหน้าที่มายกไป พนักงานที่รับหน้าที่นี้เรียกว่า พนักงานเปิด-ปิดประตู

2.2) แผนกกระเป๋าเดินทาง (BAGGAGE DEPT.) ทำหน้าที่ยกหีบห่อสัมภาระของแขกตั้งแต่แขกเข้ามาพักจนแขกกลับ พนักงานที่รับหน้าที่นี้เรียกว่า พนักงานขนสัมภาระ

2.3) แผนกแจ้งข่าว (OPERATOR DEPT.) ทำหน้าที่แจ้งข่าวโดยการกระจายเสียงให้แขกทราบว่า มีใครมาติดต่อหรือต้องการพบบ้าง พนักงานที่ทำหน้าที่นี้เรียกว่า พนักงานแจ้งข่าว

3) ฝ่ายแม่บ้าน (HOUSE KEEPING DEPARTMENT) หน้าที่ของฝ่ายนี้คือดูแลความสะอาดในส่วนห้องพัก ห้องโถง ทางเดินที่ติดต่อกัน (CORRIDOR) นอกจากนี้ยังต้องดูแลสภาพของห้องพัก ถ้ามีสิ่งของชำรุดต้องการซ่อมแซม ก็จะรายงานไปยังแผนกวิศวกรรม และรายงานว่าขณะนี้ห้องใดที่แขกพักอยู่ ห้องใต้วงและห้องใดถูกจองอยู่ ผู้ที่รับผิดชอบฝ่ายนี้คือแม่บ้าน (EXECUTIVE HOUSE KEEPER) ทำหน้าที่คอยดูแลรับผิดชอบความเรียบร้อยของโรงแรมให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และทำหน้าที่ดูแลเก็บรักษาสิ่งของ ของแขกที่สูญหายแล้วค้นพบเพื่อส่งคืนแขกประกอบด้วยแผนกต่าง ๆ ดังนี้

3.1) แผนกเก็บและเบิกจ่ายผ้า (LINEN DEPT.) แผนกนี้จะทำหน้าที่เก็บผ้าจากส่วนห้องพักและส่วนอื่น ๆ เช่น ส่วนอาหารและเครื่องคั้น ที่ใช้แล้ว และเบิกจ่ายผ้าไปยังส่วนต่าง ๆ

3.2) แผนกซักรีด (LAUNDRY DEPT.) แผนกนี้จะทำหน้าที่ซักรีดเสื้อผ้าของแขกที่มาพัก ผ้าอื่น ๆ เช่น ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน และชุดทำงานและเสื้อผ้าของพนักงานด้วย แผนกซักรีดนี้จะประกอบด้วย พนักงานแยกเสื้อผ้า พนักงานซักผ้า พนักงานคุมเครื่องซักผ้า พนักงานรีดผ้า และพนักงานคัดเสื้อผ้า

3.3) แผนกพยาบาล (HOUSE PHYSICIAN DEPT.) เป็นแผนกที่ให้บริการตรวจรักษาแก่พนักงานและแขกที่มาพัก

3.4) แผนกซ่อมแซมเสื้อผ้า (SEWING DEPT.) เป็นแผนกที่ดูแลความเรียบร้อยของเสื้อผ้า เครื่องใช้ที่เป็นผ้า พนักงานที่รับหน้าที่นี้เรียกว่า พนักงานเย็บปักถักร้อย

3.5) แผนกซ่อมแซมอุปกรณ์ (MAINTENANCE DEPT.) ทำหน้าที่ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือใช้สอยเล็ก ๆ ภายในโรงแรม

3.6) แผนกจัดสวนและดอกไม้ (GARDEN & FLORIST DEPT.) ทำหน้าที่

ดูแลความเรียบร้อยของส่วนต่าง ๆ ภายในโรงแรม และการจัดดอกไม้ประดับในส่วนต่าง ๆ ของส่วนอาหารและเครื่องดื่ม

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่แผนกแม่บ้านยังประกอบด้วย พนักงานประจำห้อง และพนักงานทำความสะอาด

4) ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม (FOOD & BEVERAGE DEPARTMENT) หน้าที่ของฝ่ายนี้คือ การจัดการบริการอาหารและเครื่องดื่ม แก่แขกที่มาพักและผู้ให้บริการจากภายนอก ผู้รับผิดชอบฝ่ายนี้คือ ผู้จัดการแผนกอาหารและเครื่องดื่ม แบ่งย่อยเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

4.1) แผนกบริการอาหาร (FOOD DEPT.) คือ ส่วนต่าง ๆ ที่ให้บริการด้านอาหาร เช่น ส่วนภัตตาคาร ส่วนจัดเลี้ยง และส่วนคอฟฟี่ช็อป ประกอบด้วยพนักงานดังนี้ หัวหน้าพนักงานบริการ (HEADWAITER) กัปตัน (CAPTAIN) พนักงานต้อนรับ (HOSTESSES) พนักงานบริการ (WAITER/WAITRESS) และผู้ช่วยพนักงานบริการ

4.2) แผนกบริการเครื่องดื่ม (BEVERAGE DEPT.) คือ ส่วนที่ให้บริการเครื่องดื่มมากกว่าอาหาร และยังมีการแสดงดนตรีหรือเสียงเพลงประกอบ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศประกอบด้วยพนักงานดังนี้ หัวหน้าบาร์เทนเดอร์ ทำหน้าที่ควบคุมพนักงานอื่น ๆ เช่น พนักงานผสมเครื่องดื่ม (BARTENDERS) พนักงานเสิร์ฟ (BAR BOYS)

4.3) แผนกบริการอาหารห้องพัก (ROOM SERVICE DEPT.) คือ ส่วนที่ให้บริการอาหารแก่แขกยังห้องพัก โดยมีพนักงานคือ พนักงานประจำห้องพักแขกทำการส่งต่อไป

4.4) แผนกห้องครัว (KITCHEN DEPT.) คือ ส่วนที่ให้บริการอาหารและของว่างห้องอาหารและครัวโดยมากจะอยู่ร่วมกัน ยกเว้นคอฟฟี่ช็อปอาจมีครัวแยกต่างหาก ประกอบด้วยพนักงานต่าง ๆ ดังนี้คือ

หัวหน้าแผนกห้องครัว (HEADCHIEF) ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบงานทั้งหมดในห้องผลิตอาหาร การเตรียมอาหารทุกชนิด รวมไปถึงการทำงานของคนงาน ต้นทุนของอาหาร แรงงานที่ใช้และการผลิตอาหารตามรายการอาหารที่มีบริการแก่แขกหรือผู้มาใช้บริการ

ผู้ช่วยหัวหน้าพ่อครัว (SOUSCHIEF) ทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานตามคำสั่งของ HEAD CHIEF ในการสั่งงานและการบริการ การผลิตอาหารทั้งหมดในแผนก

หัวหน้าคนงานการผลิตอาหาร (SECOND COOK) ทำหน้าที่รับผิดชอบการผลิตอาหารต่าง ๆ ภายในแผนก

ผู้ช่วยหัวหน้าพ่อครัวภาคกลางคืน (NIGHTCHIEF) ทำหน้าที่รับผิดชอบในการแนะนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับบริการเชิงในเพื่อการพักผ่อนเท่านั้น มิใช่เอกสารที่เห็นได้ชัดหรือมีราคาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควบคุมการผลิตและบริการในตอนกลางคืน นอกจากนี้ NIGHT CHIEF ยังต้องช่วยงานในช่วง
ตอนกลางวันในกรณีที่ HEAD CHIEF และ SOUS CHIEF ไม่อยู่
เจ้าหน้าที่ในห้องครัว (COOK) ทำหน้าที่ผลิตหรือปรุงอาหาร แบ่งออกได้หลายหน้าที่
ดังนี้

PASTRY CHIEF ทำหน้าที่ควบคุมและแนะนำในการผลิตของหวาน

ASSISTANT PASTRY CHIEF ทำหน้าที่ผลิตเค้ก ขนมปัง คุกกี้ และของ-
หวานอื่น ๆ

FRY COOK ทำหน้าที่เตรียมอาหารที่ต้องใช้ เตาหุงต้ม และกระทะสำหรับทอด

ROAST COOK ทำหน้าที่เตรียมอาหารที่ใช้เตาอบและเตาสำหรับปิ้ง-ย่าง

BROILER COOK ทำหน้าที่เตรียมอาหารที่ปรุงโดยใช้เตาอบความร้อนสูง
ในกรณีที่ เป็นโรงแรมขนาดกลางหรือเล็ก ROAST COOK กับ BROILER COOK จะเป็นคนเดียวกัน

SOUP COOK ทำหน้าที่เตรียมน้ำซุปต่าง ๆ ทั้งร้อนและเย็น

COLD MEAT MAN ทำหน้าที่เตรียมน้ำซุปต่าง ๆ เตรียมอาหารที่ไม่ต้องใช้
ความร้อนสูง เช่น สลัด แซนวิช

BREAKFAST COOK ทำหน้าที่เตรียมอาหารเช้าต่าง ๆ และจัดเตรียมอาหาร
สำหรับมื้อกลางวัน

BUTCHER ทำหน้าที่ตัดแล่เนื้อส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปเตรียมปรุงอาหารและ
ทำหน้าที่ทำความสะอาดและเตรียมเนื้อปลาและสัตว์ปีกด้วย

BAKER ทำหน้าที่เตรียมขนมปังชนิดต่าง ๆ และยังมีผู้ช่วยอีก เรียกว่า
BAKER'S HELPEN

VEGETABLE MAN ทำหน้าที่ทำความสะอาดผักทุกชนิดที่ใช้ปรุงอาหาร และ
เตรียมอาหารจากผักตามความต้องการของ FRY COOK

COOK'S HELPEN ทำหน้าที่ช่วยงานการเตรียมและการบริการอาหาร เช่น
ทำความสะอาดเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ทำความสะอาดผัก ผลไม้ รวมไปถึงถึงภาชนะที่ใช้

5) ฝ่ายบริหาร (MANAGEMENT DEPARTMENT) ทำหน้าที่ปรับปรุง และ
ดูแลกิจการของโรงแรมให้เป็นไปได้ด้วยดี แบ่งออกเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

5.1) แผนกขาย (SALES DEPT.) ทำหน้าที่ดำเนินการขายบริการ
ด้านห้องพัก การประชุม การจัดเลี้ยง การบริการอาหารและเครื่องดื่ม โฆษณา-ประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ผู้จัดทำขึ้นโดยบริษัทเอกชน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนส่งเสริมทางการขายและการบริการ ผู้รับผิดชอบในแผนกนี้คือ ผู้จัดการฝ่ายขาย (SALES MANAGER) พนักงานในแผนกนี้ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายขาย เลขานุการ และพนักงานฝ่ายขาย

5.2) แผนกบุคคล (PERSONEL DEPT.) ทำหน้าที่จัดระบบจำแนกหน้าที่ของพนักงานการว่าจ้างแรงงาน วางหลักเกณฑ์ในเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรและความสัมพันธ์กับพนักงานและลูกจ้าง ผู้รับผิดชอบในแผนกนี้คือ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล (PERSONEL MANAGER) พนักงานในแผนกนี้ประกอบด้วย เลขานุการ ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย

5.3) แผนกรักษาความปลอดภัย (SECURITY DEPT.) มีหน้าที่จัดพนักงานดูแลรักษาความปลอดภัย และตรวจสอบผู้แปลกปลอม ผู้รับผิดชอบในแผนกนี้คือ หัวหน้าพนักงานรักษาความปลอดภัย (CHIEF SECURITY) พนักงานในแผนกนี้ประกอบด้วยพนักงานดูแลรักษาความปลอดภัย

5.4) แผนกวิจัยและวางแผน (RESEARCH DEPT.) ทำหน้าที่รวบรวมสถิติต่าง ๆ เพื่อพยากรณ์ด้านต่าง ๆ เช่น การขายห้องพัก การใช้จ่าย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโรงแรมให้ทันสมัย

5.5) แผนกจัดซื้อ (PURCHASING DEPT.) ทำหน้าที่จัดซื้อของทุกชนิดของโรงแรม ผู้รับผิดชอบในแผนกนี้คือ ผู้จัดการแผนกจัดซื้อ (PURCHASING MANAGER)

5.6) แผนกประชาสัมพันธ์ (PUBLIC RELATION DEPT.) มีหน้าที่เชื่อมโยงข่าวสารระหว่างโรงแรมกับสื่อมวลชน และพนักงานของโรงแรม และรับผิดชอบความสัมพันธ์อันดีกับสาธารณะ ผู้รับผิดชอบในแผนกนี้คือ ผู้จัดการแผนกประชาสัมพันธ์ (PUBLIC RELATION MANAGER)

6) ฝ่ายบัญชี (ACCOUNTING DEPARTMENT) ทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมด้านการเงินทั้งหมด ทั้งรายรับ รายจ่าย เงินเดือนและเจ้าหน้าที่พนักงาน แบ่งออกเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

6.1) แผนกบัญชี (ACCOUNTING OFFICE) ทำหน้าที่ควบคุมรายรับ รายจ่าย ทั้งหมดของโรงแรม สวัสดิการของพนักงาน ควบคุมชั่วโมงการทำงานและประสานงานกับแผนกอื่นในโรงแรม

6.2) แผนกบิลด์ (BILLING DEPT.) มีหน้าที่รวบรวมบิลด์ทุกแผนกของโรงแรมเพื่อทำเป็นหลักฐานบันทึกรายละเอียดของแขกที่มาพัก เช่น บัญชีแยกประเภทนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
6.3) แผนกการเงิน (CASHIER DEPT.) มีหน้าที่รวบรวมเงินทั้ง-
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมดของ โรงแรมตั้งแต่เงินที่รับจากแขก ส่วนอาหารและเครื่องดื่มโดยส่งบิลล์เงินสัปดาห์ยังแคชเชียร์ ส่วนกลาง รวมไปถึงรายได้จากการเช่าร้านค้าด้วย

6.4) แผนกสถิติ ทำหน้าที่รวบรวมสถิติทางการเงินทั้งหมด เพื่อใช้เป็น ข้อพิจารณาความก้าวหน้าของ โรงแรม

พนักงานของฝ่ายบัญชีประกอบด้วย

- (1) พนักงานการเงิน (CASHIER) มีหน้าที่ทำบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ได้ จ่ายไปแล้วทั้งหมดของแขก เช่น พัดคู่เก็บเงินปลายทาง ค่าโทรเลข เป็นต้น
- (2) สมุห์บัญชี (CHIEF ACCOUNTANT) เป็นผู้ช่วยตรวจสอบบัญชีและการ ทำงานที่เกี่ยวกับการเก็บเงินสด
- (3) หัวหน้าผู้ตรวจสอบบัญชี (ACCOUNT AUDITOR) ทำหน้าที่ดูแลพนักงาน และตรวจสอบบัญชีทั้งหมดจากทุกแผนก
- (4) พนักงานควบคุมบัญชีรับ (ACCOUNT RECEIVABLE CLEAK) ทำหน้าที่ แยกรายรับทั้งหมดของทุกแผนกแล้วนำเสนอสมุห์บัญชี
- (5) พนักงานควบคุมบัญชีจ่าย (ACCOUNT PAYABLE CLERK) ทำหน้าที่ ควบคุมบัญชีการชำระและใช้จ่ายของ โรงแรมให้ถูกต้อง
- (6) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเงิน (INCOME AUDITOR) ทำหน้าที่ตรวจสอบ- เงินที่ได้จากแคชเชียร์จากแผนกต่าง ๆ ว่าตรงกับรายงานหรือบันทึกแจ้งยอดรายได้หรือไม่
- (7) พนักงานตรวจสอบห้องอาหารและบาร์ (F&B AUDITOR) ทำหน้าที่ ตรวจสอบและทำรายงานว่าได้มีการนำอาหารและเครื่องดื่มไปบริการแก่แขกและผู้ให้บริการ เพื่อนำมาตรวจสอบกับแคชเชียร์ของห้องอาหารและบาร์ว่าตรงกันหรือไม่
- (8) พนักงานจ่ายเงินเดือน (PAY MASTER) มีหน้าที่สำรวจรายได้ของ พนักงานทุกคน เพื่อทำบัญชีเสนอขออนุมัติเพื่อนำมาจ่ายเงินเดือน และยังทำหน้าที่ทำบัญชีผ่านฝ่าย จัดการของ โรงแรมเพื่อ คิคคำนวณภาษีเงินได้เพื่อหักภาษี ณ ที่จ่าย และนำเสนอส่งกระทรวงการคลัง
- (9) พนักงานลงเวลาทำงาน (TIME KEEPER) ทำหน้าที่ดูแลให้พนักงาน ลงเวลาในบัตรให้ถูกต้องตามระเบียบ

7) ฝ่ายวิศวกรรม (ENGINEERING DEPARTMENT) มีหน้าที่ปรับปรุงดูแล รักษาสถานที่ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อโรงแรม แบ่งออกเป็น แผนกต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.1) แผนกช่างเครื่องกล (MECHANICAL DEPT.) ทำหน้าที่รับผิดชอบในงานฝ่ายช่างและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานช่างทั้งหมด ผู้รับผิดชอบแผนกนี้คือ หัวหน้าฝ่ายช่าง (CHIEF ENGINEERING) พนักงานของแผนกช่างเครื่องกลนี้ประกอบด้วย ผู้ช่วยพนักงานดูแลสำนักงานและห้องเก็บของ พนักงานตัดหญ้า พนักงานเติมน้ำมัน พนักงานควบคุมห้องเครื่องทำความร้อนและความเย็น

7.2) แผนกซ่อมแซมและบำรุงรักษา (MAINTENANCE DEPT.) ทำหน้าที่ดูแลและคอยซ่อมแซมหรือบริการแก้ไขให้กับแผนกอื่น ๆ มีหน้าที่ซ่อมงาน 6 ชนิด ใหญ่ ๆ คือ ไฟฟ้า ประปา ระบบปรับ-ระบายอากาศ เครื่องทำความร้อน และเครื่องไฟฟ้า พนักงานของแผนกนี้ ประกอบด้วย ช่างไม้ ช่างซ่อมเฟอร์นิเจอร์ ช่างทำเบาะ พนักงานปู-ซ่อมพรม ช่างซ่อมแซม ช่างทาสี ช่างปิดกระดาษฝาผนัง ช่างประปา ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ ช่างซ่อมเครื่องทำความร้อน และพนักงานตกแต่งสนามหญ้าและสวนหย่อม

8) ฝ่ายงานส่วนย่อย เป็นฝ่ายที่ทำรายได้ให้กับโรงแรม แบ่งออกเป็นแยกต่าง ๆ ดังนี้

8.1) แผนกร้านค้า (RETAIL) เป็นแผนกที่นำรายได้มาสู่โรงแรม โดยส่วนมากจะขึ้นตรงกับฝ่ายบริหารว่าจะมีนโยบายที่จะทำการค้าขายเองหรือเปิดให้ผู้อื่นเช่า ดำเนินธุรกิจกิจกรรมที่มีอยู่ในแผนกนี้ได้แก่ ร้านขายบุหรี่ยี่ห้อพรีเมียม ร้านตัดผม ร้านเสริมสวย ร้านตัดเสื้อ ร้านขายยา ร้านขายดอกไม้ ไนต์คลับ

8.2) แผนกสระน้ำและเฮลท์คลับ เป็นแผนกที่ให้บริการแก่แขกที่มาพักผ่อนบุคคลภายนอกอาจไม่ให้บริการแล้วแต่นโยบายของโรงแรม เป็นส่วนที่ทำรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมสู่โรงแรม พนักงานของแผนกนี้ประกอบด้วย ผู้จัดการ พนักงานรับใช้ พนักงานห้องอบไอน้ำ พนักงานดูแลความปลอดภัย พนักงานสอนว่ายน้ำ

8.3) แผนกที่จอดรถ (PARKING) เป็นแผนกที่ให้บริการแก่แขกที่มาพัก และผู้มาใช้บริการ พนักงานของแผนกนี้ประกอบด้วย หัวหน้าแผนก พนักงานดูแลรถ พนักงานให้สัญญาณ

3.4.3 ผู้ใช้โครงการ

3.4.3.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ

ประเภทของผู้ใช้โครงการอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้รับบริการ ได้แก่ แขกที่เข้าพัก และผู้มาใช้บริการของโรงแรม เช่น ห้องจัดเลี้ยง ภัตตาคาร ร้านค้าให้เช่า ภายใน ส่วนประเภทที่ 2 คือ ผู้ให้บริการ ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ในแผนกต่าง ๆ เช่น พนักงาน

แผนกแม่บ้าน พนักงานแผนกห้องจัดเลี้ยง หรือพนักงานในภัตตาคาร ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้
บริการและคณะกรรมการของโรงแรมด้วย

3.4.3.2 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

1) ผู้รับบริการ แตกต่างกันตามประเภท และความประสงค์ของการ
เข้าใช้อาคาร โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) แยกที่มาพัก แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

แขกที่มาพักเป็นส่วนตัว อาจเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเองหรือมาเป็นครอบครัว
หรือเป็นนักธุรกิจในบริเวณนั้น

- เวลาเข้าใช้ มักเป็นช่วงเย็น-ค่ำแต่จะไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับเวลาเครื่องบิน
หรือพาหนะอื่น ๆ

- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้าง และรถของโรงแรม

- พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึง จะเดินเข้าสู่ LOBBY จะทำการติดต่อที่
FRONT DESK เพื่อติดต่อจองห้องพักและลงทะเบียน อาจนั่งพักผ่อนในบริเวณ LOBBY สักครู่
แล้วขึ้นไปพักผ่อนบนห้องพัก จากนั้นอาจสั่งอาหารขึ้นไปรับประทานบนห้องพักหรือลงมาใช้บริการ
ในส่วนต่าง ๆ ของโรงแรม เช่น ภัตตาคาร LOUNGE หรือส่วน RECREATION

แขกที่เดินทางมาเป็นกลุ่ม 15-30 คน โดยผ่านทาง TOUR AGENCY

- เวลาเข้าใช้ ไม่แน่นอน

- การเดินทาง รถทัวร์ รถของโรงแรม

- พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึง แขกทั้งหมดจะเข้าสู่ LOBBY นั่งพักผ่อน
จากนั้นไกด์ของ GROUP TOUR จะทำการติดต่อและลงทะเบียนห้องพักจากนั้นจะนำกุญแจห้องมา
แจกลูกค้า และแยกไปพักผ่อนยังห้องของแต่ละคน หลังจากพักผ่อนแล้วจะมีการนัดเวลาเพื่อมาร่วม
กิจกรรมต่าง ๆ เช่น รับประทานอาหาร

นักธุรกิจ เป็นลูกค้าที่เดินทางมาใช้บริการพักค้างคืน ในการเดินทางมาติดต่อกับธุรกิจ
หรือประชุมต่าง ๆ อาจมีการจองห้องพักล่วงหน้าหรือไม่ก็ได้

- เวลาเข้าใช้ ติดต่อกับธุรกิจในตอนกลางวัน พักผ่อนที่โรงแรมตอนกลางคืน

- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้างและรถของโรงแรม

- พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมจะเข้าสู่ LOBBY เพื่อติดต่อห้องพัก

และใช้โทรศัพท์ และจะกลับเข้าพักผ่อนในตอนกลางคืน และออกไปติดต่อธุรกิจในวันรุ่งขึ้นหรืออาจ
ใช้โรงแรมเป็นสถานที่ติดต่อ

1.2) ผู้มาใช้บริการ อาจมาในรูปของบุคคลเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้แบ่งเป็น

ผู้ใช้บริการด้านการประชุมสัมมนา

- เวลาใช้ ไม่แน่นอน
- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้าง
- พฤติกรรม ในกรณีนี้ต้องมีการติดต่อสถานที่ล่วงหน้า ทางโรงแรมก็จะจัด

เตรียมสถานที่ไว้ให้ ผู้ใช้บริการเมื่อมาถึงโรงแรมอาจผ่าน LOBBY หรือไปยังห้องประชุมสัมมนา อาจมีการรับประทานอาหารว่าง และเมื่อเสร็จสิ้นการประชุม ก็จะเดินทางกลับหรือพักที่โรงแรม

ผู้ใช้บริการด้านสถานที่จัดเลี้ยงต่าง ๆ อาจเป็นแขกที่พักหรือผู้ใช้บริการจากภายนอก

- เวลาใช้ อยู่ในช่วง 8.30-24.00 น.
- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้าง
- พฤติกรรม เมื่อทำการจองและแจ้งกำหนดการแก่ทางโรงแรมล่วงหน้าแล้ว

เมื่อถึงกำหนดทางโรงแรมก็จะเตรียมสถานที่และอาหารตามสั่ง เมื่อผู้ใช้บริการเดินทางมาถึงจะเข้าสู่ห้องจัดเลี้ยงโดยผ่าน LOBBY หรือไม่ผ่านก็ได้ เริ่มงาน-เลิกงานตามกำหนดเวลา จากนั้นก็จะเดินทางกลับหรือพักที่โรงแรม

ผู้ใช้บริการซื้อของ รับประทานอาหาร พักผ่อนหย่อนใจ

- เวลาใช้ อยู่ในช่วง 8.00-24.00 น.
- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้าง
- พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมจะเข้าสู่ส่วนบริการต่าง ๆ เช่น ร้าน

ขายของที่ระลึก คือพีซอพ DISCOTHEQUE เมื่อเสร็จแล้วก็เดินทางกลับ

ผู้มาติดต่อกับแขกที่พักภายในโรงแรม

- เวลาใช้ ไม่แน่นอน
- การเดินทาง รถยนต์ รถรับจ้าง
- พฤติกรรม ผู้ติดต่ออาจมีการนัดหมายล่วงหน้าแล้ว เมื่อมาถึงโรงแรมก็จะ

ไปรอยังสถานที่พัก เช่น LOBBY LOUNGE แต่ถ้าไม่ได้นัดหมายผู้ติดต่อจะไปติดต่อที่ FRONT DESK เพื่อสอบถามถึงห้องพักเพื่อให้พนักงานของโรงแรมแจ้งแก่แขกให้มาพบโดยมากมักอยู่ที่ LOBBY หรือ LOUNGE เมื่อติดต่อธุรกิจเสร็จแล้วจึงเดินทางกลับ

2) ผู้ให้บริการ แตกต่างกันตามประเภทของบุคคลที่ทำงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายบริหารหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูง

- เวลาทำงาน 8.00-12.00, 13.00-18.00 และ 18.30-21.00 น.

พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมจะตอกบัตรเพื่อลงเวลาเข้าทำงาน จากนั้นตรงไปปฏิบัติหน้าที่จนหมดเวลาจึงไปตอกบัตรลงเวลากลับ

เจ้าหน้าที่

- เวลาทำงาน ทำงานเป็นผลัดเวลา 8.00-16.00, 16.00-24.00, 24.00-8.00 น. ส่วนผู้ที่ทำงานไม่เป็นผลัดอยู่ในช่วง 8.00-17.00 น.

- พฤติกรรม เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมจะลงเวลาที่ TIME KEEPER ไปห้องแต่งตัวเพื่อเปลี่ยนชุดเป็น FORM ของโรงแรม จากนั้นตรงไปปฏิบัติหน้าที่จนหมดเวลาทำงานแล้วไปตอกบัตรเพื่อเลิกงาน

ลูกจ้างหรือพนักงานบริการ

- เวลาทำงาน แบ่งการทำงานเป็นผลัด

- พฤติกรรม เหมือนเจ้าหน้าที่

3.4.3.3 การศึกษาอัตรากำลังคนของโครงการ

การประมาณจำนวนบุคคลากรในโรงแรม ยังไม่มีการกำหนดอัตราที่แน่นอนและมีการเสนอกฎเกณฑ์กันมาหลายลักษณะ สำหรับโครงการนี้อาศัยแนวทางการคิดจำนวนบุคคลากร 2 ลักษณะคือ

1) สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รายงานประจำปี 2528 เสนอไว้ว่าจำนวนพนักงานเฉลี่ยต่อห้องพัก (ทั่วประเทศไทย) คือ 1.093 คน และโรงแรมต่าง-จังหวัดเฉลี่ยตั้งแต่ 0.509 - 1.315 ต่อห้องพัก

2) จากหนังสือ THE HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS, REVISE EDITING (BOSTON MASS:CAHNERS PUBLISHIG COMPANY) โดย DONALD ELUNDBURG หน้า 32 - 33 ได้เสนอในเรื่องต้นทุนการทำธุรกิจโรงแรมว่าในส่วนของการลงทุนเรื่องบุคคลากรนั้น การดำเนินการของโรงแรมใช้คนน้อยกว่า 1 คนต่อ 1 คน เช่น 0.8 คนต่อ 1 ห้อง นอกเสียจกว่าค่าแรงในเซกชั่นนี้ค่า

จากอัตรากำลังคนของโรงแรมดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้ 4 ระดับ (ตามมาตรฐานของ ททท.) คือ

ระดับที่ 1 งานที่ไม่ต้องใช้เทคนิค เช่น WAITERS, ROOM CLEANS, FRONT DESK CLERKS, TELEPHONE OPERATORS, BELL MAN, DOOR MAN
ไม่วารณมีเดาทุกสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับที่ 2 งานที่ใช้เทคนิคระดับกลาง เช่น BARTENDERS, HEAD WAITERS, CASHIER, HEAD WAITERS, SECRETARY, ACCOUNT STAFF, KITCHEN SUPERVISORS.

ระดับที่ 3 งานที่เหนือกว่าระดับ TECHNINC เช่น ROOM DEPARTMENT MANAGER, F&B MANAGER, CHIEF COOK, HOUSE KEEPING, PERSON MANAGER

ระดับที่ 4 งานบริหาร เช่น GENERAL MANAGER, FINANCE CONTROLLER
สำหรับการแบ่งอัตรากำลังคนในหน่วยงานต่าง ๆ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจโรงแรมในสหรัฐอเมริกาโดยแยกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนบริหาร (ADMINISTRATION) ซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงประธานกรรมการด้วย ในส่วนนี้คืออัตราร้อยละ 3 ต่อกำลังคนทั้งหมด

2. ส่วนธุรการส่วนหน้าและพนักงานในส่วนบริหาร (FRONT OFFICE & ADMIN. STAF) ซึ่งประกอบด้วย FRONT OFFICE CASHIER, ROOM CLERK, TELEPHONE OPERATOR, ADMINISTRATION STAFF ในส่วนนี้คืออัตราร้อยละ 11 ต่อกำลังคนทั้งหมด

3. ส่วนบริการ (SERVICE) ประกอบด้วย BELLMAN, DOORMAN, HEAD PORTER, ROOM SERVICE STAFFS ในส่วนนี้คืออัตราร้อยละ 19 ต่อกำลังคนทั้งหมด

4. ส่วนแม่บ้าน (HOUSEKEEPING) ประกอบด้วย CHAMBER MAID, HOUSE KEEPER, HOUSE MAN ในส่วนนี้คืออัตราร้อยละ 27 ต่อกำลังคนทั้งหมด

5. ส่วนอาหารและบริการ (FOOD & SERVICE) ในส่วนนี้แบ่งออกเป็น ส่วนย่อย 2 ส่วน คือ ส่วนห้องจัดเลี้ยง และภัตตาคาร คืออัตราร้อยละ 18 ต่อกำลังคนทั้งหมด และส่วนครัวปรุงอาหาร คืออัตราร้อยละ 16 ต่อกำลังคนทั้งหมด

6. ส่วนบำรุงรักษาและควบคุมเครื่อง (MAINIANANCE & EQUIPMENT OPERATION) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในส่วนวิศวกรรม คืออัตราร้อยละ 6 ต่อกำลังคนทั้งหมด

3.4.4 การศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบและการกำหนดพื้นที่ใช้สอย

3.4.4.1 องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการ

1) FRONT OF THE HOUSE เป็นส่วนของโรงแรมที่ผู้มาใช้บริการ ได้พบเห็นและใช้บริการโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นแขกผู้มาพักหรือบุคคลภายนอกทั่วไป เป็นส่วนที่จะสร้างความพึงพอใจและประทับใจแก่ผู้มาใช้บริการ ดังนั้นการออกแบบในส่วนนี้จึงต้องมีการตกแต่งอย่างพิถีพิถัน จัดบรรยากาศในส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความรู้สึกเชิญชวนให้เข้ามาใช้บริการ องค์ประกอบที่สำคัญในส่วนนี้ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ (๒.๕) ว่าง LOBBY ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.2) FRONT DESK
  - GUEST REGISTRATION
  - ADVANCE RESERVATING
  - MAIL AND KEY
  - CASHIER
- 1.3) ADMINISTRATIVE AREA
- 1.4) RESTAURANT FACILITIES
- 1.5) ELEVATOR AND STAIR LOBBY
- 1.6) GUEST FLOOR CORRIDOR
- 1.7) GUEST ROOM AND UTILITIES
- 1.8) BANQUETING FACILITIES
- 1.9) SHOPPING UNITS
- 1.10) PUBLIC TOILET

2) BACK OF THE HOUSE เป็นส่วนที่มีหน้าที่ทำการผลิตแล้วส่งไปป้อนให้บริการด้านหน้า (FRONT OF THE HOUSE) เปรียบเทียบได้กับหัวใจของโรงแรมที่สูบฉีดอาหาร ไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ในส่วนที่เข้าถึงได้เฉพาะเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น การออกแบบส่วนนี้ต้องให้ปกปิดจากสายตาของผู้ใช้บริการ เพราะการทำงานที่ลับสนุนวุ่นวาย องค์ประกอบของส่วนนี้ประกอบค้ำย

- 2.1) LAUNDRY FACILITIES
- 2.2) HOUSEKEEPING DEPARTMENT
- 2.3) FOOD AND BEVERAGE SERVICE
- 2.4) EMPLOYEE'S FACILITIES
- 2.5) ENGINEER SECTION AND SHOPS
- 2.6) SERVICE FACILITY

3.4.4.2 รายละเอียดขององค์ประกอบและการกำหนดพื้นที่ใช้สอย

สำหรับการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบและการกำหนดเนื้อที่
ใช้สอยในวิทยานิพนธ์นี้ จะแบ่งตามลักษณะการใช้งานของพื้นที่ใช้สอยเป็นหลัก ซึ่งโดยหลักการทั่วไปสามารถแบ่งประเภทของพื้นที่ใช้สอยของโรงแรมออกได้เป็น 9 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) PUBLIC SPACE (ส่วนสาธารณะ)
  - 2) GUEST - ROOM SPACE (ส่วนห้องพักแขก)
  - 3) FOOD AND BEVERAGE SERVICE SPACE (ส่วนบริการอาหาร-เครื่องดื่ม)
  - 4) RECRETION AREA (ส่วนพักผ่อนและบันเทิง)
  - 5) SHOPPING AREA (ส่วนร้านค้าทั่วไป)
  - 6) GENERAL ADMINISTRATION SPACE (ส่วนบริหารทั่วไป)
  - 7) GENERAL SERVICE SPACE (ส่วนบริการทั่วไป)
  - 8) MACHANICAL SPACE (ส่วนห้องเครื่อง)
  - 9) PARKING AREA (ส่วนจอดรถ)
- 1) ส่วนสาธารณะ (PUBLIC SPACE)

เป็นส่วนที่ทำรายได้ให้แก่โรงแรมโดยตรง ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

1.1) โถงต้อนรับ (LOBBY & FRONT DESK)

เป็นส่วนที่อยู่ติดประตูทางเข้าหลัก จัดไว้ต้อนรับแขกผู้มาพัก ส่วนนี้จะรวมถึงพื้นที่พักคอย สำหรับส่วนต้อนรับ (RECEPTION) แผนกเก็บเงิน (CASHIER) ประชาสัมพันธ์ (INFORMATION) และส่วนบริการต่าง ๆ ของฝ่าย FRONT OFFICE นอกจากนี้ยังใช้เป็นส่วนบริการสำหรับการประชุม หรือสำหรับ RESTAURANT LOBBY ถือว่าเป็นส่วนสำคัญมากส่วนหนึ่ง เพราะเป็นส่วนแรกที่แขกได้มาพบเห็น ฉะนั้น ส่วนนี้จึงต้องตกแต่งประดับประดาไว้อย่างหรูหรา สวยงาม เพื่อให้เกิดบรรยากาศน่าประทับใจ

สำหรับขนาดของ LOBBY ขึ้นอยู่กับขนาดและชนิดของโรงแรม โดยทั่วไปจะคิดประมาณ 0.9 ตร.ม. ต่อ 1 ห้องพัก

1.2) ส่วนธุรการส่วนหน้า (FRONT OFFICE)

เป็นส่วนที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงแรม ในส่วนนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ

1.2.1) แผนกต้อนรับ (GUEST RECEPTION) ทำหน้าที่ต้อนรับแขก และเป็นส่วนติดต่อสอบถามของผู้นมาใช้บริการของโรงแรมควรจะอยู่ในที่มองเห็นแขกชัดเจนในบริเวณโถงลิฟท์ หรือบันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
1.2.2) แผนกลงทะเบียน (REGISTRATION) ควรอยู่ใกล้ทางเข้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในกรณีที่แขกเข้าสู่โรงแรม จากทางเข้าหลักและในกรณีที่ออกจากโรงแรม เมื่อเลิกพักแล้ว โดยทั่วไปแผนกลงทะเบียน จะอยู่ใกล้กับแผนกจองห้อง และแผนกการเงิน เพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน

1.2.3) แผนกจองห้องพัก (ADVANCE RESERVATION OFFICE)

จะทำบันทึกหลักฐานการจองห้องพักของแขก และตรวจดูความเรียบร้อยต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องพักแขกที่ว่างว่าทำความสะอาดหรือจัดเตรียมได้เรียบร้อยหรือยัง โดยในส่วนนี้จะมี เครื่องมือและโต๊ะติดกำกับแผนก โดยทำงานสัมพันธ์กับแผนกแม่บ้าน เช่น ในส่วนที่แผนกแม่บ้านจัดเสิร์ฟเรียบร้อยแล้ว ก็ จะติดต่อมายังส่วนนี้ ในส่วนนี้ควรจะมีอยู่ใกล้กับส่วนลงทะเบียน ส่วนต้อนรับและการเงิน

1.2.4) แผนกเก็บเงินและบัญชี และแลกเปลี่ยนเงินตรา (CASHIER AND ACCOUNTING MONEY CHANGER)

โดยทั่วไปมักจะจัดไว้อยู่ในส่วนที่ใกล้กับส่วนลงทะเบียน การทำงานของส่วนนี้คือ รวบรวมบิลล์ค่าบริการจากส่วนต่าง ๆ ที่แขกใช้ได้แก่ ค่าบริการที่พัก ค่าอาหาร เครื่องดื่ม และบริการอื่น ๆ และพร้อมจะเก็บเงินจากแขกเมื่อต้องการออกจากโรงแรม

1.2.5) แผนกติดต่อสอบถาม (INFORMATION) เป็นแผนกที่ให้คำ-

ตอบแก่ผู้มาพักในด้านต่าง ๆ เช่น สอบถามสถานที่ท่องเที่ยว คอยให้ความกระจ่างในการติดต่อสอบถามที่ท่องเที่ยวให้แก่แขก

1.2.6) แผนกประชาสัมพันธ์ (PUBLIC RELATION) เป็นแผนกที่

ทำหน้าที่ติดต่อกับบุคคลภายนอก ซึ่งทำธุรกิจกับโรงแรม

1.2.7) แผนกไปรษณีย์และกุญแจห้อง (KEY & MAIL) คอยเก็บ

กุญแจห้องพักแขก เวลาแขกออกไปนอกโรงแรม และเวลากลับมาขอรับกุญแจคืน ถ้ามีจดหมายโน้ต หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ เมื่อแขกจะเข้าห้องพัก พนักงานจะได้ให้แขกได้ทันที ในส่วนนี้จะมีบริการ ด้านไปรษณีย์ โทรเลข เพื่อให้บริการแก่แขกของโรงแรม ควรอยู่ใกล้กับส่วนต้อนรับและลงทะเบียน มีเคาน์เตอร์หรือเก้าอี้สำหรับให้แขกเขียนจดหมาย

1.2.8) แผนกโทรศัพท์ (TELEPHONE OPERATION) ทำหน้าที่รับ

ส่งข่าวสารระหว่างบุคคลภายนอกกับบุคคลภายในโรงแรม เพื่อความสะดวกและรวดเร็วด้วยเครื่อง โทรศัพท์ และนอกจากนั้นยังช่วยติดต่อระหว่างผู้พักซึ่งอยู่คนละห้องกับแผนกต่าง ๆ กับผู้พักตามความจำเป็น และมีโทรศัพท์สาธารณะเพื่อบริการแก่แขกผู้มาพัก และผู้ที่เข้ามาใช้บริการของโรงแรมใน ส่วน และอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเห็นได้จากส่วน

1.2.9) แผนกกระจายเสียง (SOUND AND MESSAGE RELAYS)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ผู้มอบอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ให้บริการด้านเสียงเพลงหรือดนตรี เพื่อสร้างบรรยากาศนอกจากนี้ยังทำหน้าที่กระจายเสียง เรียก ไม่วารณี่ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แขก ชาวต่าง ๆ และประกาศภายในโรงแรม ส่วนนี้ควรอยู่ด้านหลัง

1.2.10) แผนกบริหารธุรการ (FRONT OFFICE MANAGEMENT)

ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานและประสานงานระหว่างส่วน FRONT DESK กับแผนกต่าง ๆ ของโรงแรมประกอบด้วยส่วนทำงานสำหรับผู้จัดการแผนกธุรการส่วนหน้า หัวหน้า แคชเชียร์ และผู้จัดการแผนกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอยู่ในส่วนนี้ ผู้จัดการแผนกธุรการด้านหน้าควรจะสามารถเข้าถึงได้โดยตรงหรือติดต่อกับ LOBBY และส่วนทำงานสำหรับสำนักงานอื่น ๆ

พื้นที่ส่วน FRONT OFFICE นี้จะคิด 0.3 ตร.ม./ห้องพัก

1.3) โถงนั่งเล่นพักผ่อน (LOUNGE)

เป็นส่วนนั่งเล่นจัดไว้สำหรับแขกผู้มาพักได้อาศัยใช้ประโยชน์ร่วมเป็นต้นว่า เดินเล่น นั่งพักผ่อนบนเก้าอี้โซฟา อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เขียนจดหมาย นั่งสนทนา ฯลฯ ดังนั้น จึงควรมีโต๊ะ และเก้าอี้สำหรับให้แขกเขียนจดหมาย และกรอกแบบฟอร์ม ไว้ตามจุดต่าง ๆ พื้นที่ส่วนนี้จะคิด 0.25 ตร.ม./ห้องพัก

1.4) ส่วนบริการกระเป๋าเดินทาง (BAGGAGE CHECKING)

เป็นส่วนบริการด้านกระเป๋าเดินทางของแขก เพื่อให้มีที่สับสนและหลงกระเป๋า ส่วนทำงานหรือเคาน์เตอร์ของ PORTER หรือ BELL MAN จะต้องตั้งในตำแหน่งที่ใกล้กับโต๊ะพนักงานต้อนรับ (RECEPTION DESK) และอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นจากประตูทางเข้า พื้นที่ส่วนนี้จะคิด 0.014 ตร.ม./ห้องพัก

1.5) ที่ฝากสัมภาระ (LUGGAGE & CART ROOM)

เป็นส่วนที่ใช้เก็บของและสัมภาระของแขกผู้มาพัก ในกรณีที่ใหญ่เกินไป และรับฝากสิ่งของมีค่าควรมีเขฟขนาดใหญ่และติดต่อกับ RECEPTION DESK, BAGGAGE CHECKING สะดวก พื้นที่ส่วนนี้จะคิด 0.027 ตร.ม./ห้องพัก

1.6) ห้องน้ำ (PUBLIC TOILET)

ควรอยู่ใกล้กับโถงต้อนรับ โดยทั่วไปจะจัดไว้ใกล้ทางเดิน และแยกชาย-หญิง การกำหนดพื้นที่ใช้สอยของส่วนนี้จะใช้เทศบัญญัติเป็นเกณฑ์

2) ส่วนห้องพัก (GUEST ROOM)

เป็นส่วนที่โรงแรมจะขาดไม่ได้ เพราะเป็นส่วนที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแขกกับโรงแรม โดยแบ่งเป็นชนิดของห้องพักต่าง ๆ ที่มีในโครงการได้ 4 ชนิดคือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1) ห้องนอนคู่ (STANDARD ROOM)

เป็นห้องที่จัดไว้สำหรับแขก 2 คน โดยมีเตียงเดี่ยว ขนาดกว้างพอนอนได้ 2 คน หรือเตียงเดี่ยวเล็ก 2 เตียงแยกกัน เหมาะสำหรับผู้มาพัก 2 คน

2.2) ห้องชุดขนาดเล็ก (JUNIOR SUITE)

เป็นห้องที่มีขนาดใหญ่กว่าห้องคู่ เหมาะสำหรับแขกที่มาเป็นครอบครัว นอกจากนี้ยังมีห้องนั่งเล่น ชุดรับแขก โทรทัศน์ วิทยุ และการตกแต่งสวยงาม อัตราค่าเช่าสูงกว่าประเภทห้องคู่

2.3) ห้องชุดขนาดใหญ่ (KING SUITE)

เป็นห้องที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโครงการนี้ เหมาะสำหรับแขกที่มีครอบครัวใหญ่คล้ายกับห้องชุดขนาดเล็ก แต่เพิ่มส่วนเตรียมอาหาร และส่วนรับประทานอาหาร มีอัตราค่าเช่าสูงสุด นอกจากนี้แล้วอาจใช้ห้องนี้ต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองของจังหวัดก็เป็นได้

2.4) ส่วนให้บริการห้องพัก (GUEST ROOM SERVICE)

เป็นการบริการส่วนหนึ่ง ซึ่งทางโรงแรมจัดแยกไว้ประจำสำหรับคอยบริการให้กับแขกที่มาพักแต่ละชั้น การออกแบบต้องคำนึงถึงการติดต่อกับส่วนแม่บ้าน ห้อง ROOM SERVICE และแผนกซ่อมแซม และไม่รบกวนห้องพักแขก พื้นที่ในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย ส่วนที่ใช้เก็บเครื่องมือทำความสะอาด แม่แรงและจัดหมวดหมู่ผ้าที่ใช้แล้ว เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม บริเวณทำงาน เจ้าหน้าที่ บริเวณเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม พื้นที่ในส่วนนี้จะคิด 0.23 ตร.ม./ห้องพัก

3) ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม (FOOD & BEVERAGE SERVICE SPACE)

เป็นแผนกที่ช่วยการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่แขกที่มาพัก และผู้มาใช้บริการทั่วไปและพนักงานของโรงแรม เป็นส่วนที่ทำรายได้ให้กับโรงแรมโดยตรง นอกจากนี้ยังรวมไปถึงส่วนเก็บอาหาร บริเวณส่งอาหาร การบริการของแผนกนี้ประกอบด้วย

3.1) ห้องครัว (MAIN KITCHEN)

เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของโรงแรม เพราะเป็นส่วนที่ทำอาหารสำหรับบริการแขก การจัดตำแหน่งของห้องครัว ต้องคำนึงถึงความสามารถในการบริการให้กับส่วนต่าง ๆ ของโรงแรมอันได้แก่ COFFEE SHOP, BANQUET HALL, DINING ROOM และ ROOM SERVICE หรืออาจจะรวมไปถึงห้องอาหารสำหรับพนักงานด้วย สำหรับ MAIN KITCHEN ที่บริการเฉพาะส่วน MAIN DINING ปกติจะคิดพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 40 - 45% ของ MAIN DINING ROOM เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรืออาจกำหนดได้จากจำนวนที่นั่งในภัตตาคาร, BANQUET HALL, COCKTAIL LOUNGE, GUEST ROOM ตามรายละเอียดดังนี้

0.60 ตร.ม./ที่นั่งในภัตตาคาร | ที่

0.20 ตร.ม./ที่นั่งใน BANQUET HALL | ที่

0.10 ตร.ม./ที่นั่งใน COCKTAIL LOUNGE | ที่

0.10 ตร.ม./ห้องพัก | ห้อง

สำหรับส่วนของห้องครัวนี้ประกอบด้วย

3.1.1) บริเวณเตรียมอาหาร (PREPARATION AREA) เป็นส่วนที่ทำความสะอาด ล้างผักหรือเนื้อ ก่อนที่จะนำมาปรุงอาหาร เป็นส่วนสำคัญเพราะคนปรุงอาหารจะต้องใช้ยูเอสมือ จะต้องมีแสงสว่างทั่วถึง และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

3.1.2) บริเวณปรุงอาหาร (COCKING AREA) ประกอบด้วย

- HOT KITCHEN คือส่วนที่ใช้ปรุงอาหารประเภทให้ความร้อน เช่น ผัด ทอด นึ่ง หรือ อบ จำพวกอาหารหลัก

- COLD KITCHEN คือแผนกทำอาหารประเภทสลัด หรืออาหารประเภทที่ต้องใช้ความเย็นในการปรุง จำเป็นต้องมีส่วนแกะสลัก เช่น แกะสลักน้ำแข็ง

- PASTRY KITCHEN มีหน้าที่ทำของหวาน ขนมปังต่าง ๆ ตลอดจน ICE CREAM

3.1.3) DISPENSER BAY เป็นส่วนหน้าสุดของครัว สำหรับตรวจเช็คอาหารที่จะยกไปเสิร์ฟ พร้อมทั้งตรวจเช็คของที่ล้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ว่าครบหรือไม่

3.1.4) BAKE SHOP จะอยู่ส่วนใดส่วนหนึ่งภายในครัวใช้สำหรับอบ CAKE ขนมปังต่าง ๆ

3.1.5) CHIEF OFFICE เป็นส่วนทำงานของหัวหน้าคนครัว ควรอยู่ในบริเวณที่สามารถมองเห็นภายในครัวได้หมด

3.1.6) WASHING AREA (บริเวณล้างภาชนะ) เป็นบริเวณที่ใช้ล้างจาน ชาม ถ้วย ช้อนทุกชนิด โดยในส่วนนี้ยังรวมกับแผนก STEWARD ด้วย คือแผนกรักษาความสะอาดในครัวต่าง ๆ

3.1.7) ROOM SERVICE เป็นแผนกบริการอาหารเครื่องดื่มของโรงแรม เพื่อให้ความสะดวกสบายแก่แขกที่มาพักและต้องการที่จะรับประทานอาหารในห้องพัก ส่วนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้